

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 mars 2017*§ 2 Interpellation om åtgärder mot hatbrotten som drabbar HBT-personer i förorten (nr 2016:36)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L i v h (V): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Om vi tittar lite närmare på det utdelade svaret kan vi se att det finns mycket att önska. Det står bland annat så här: Rådet för mänskliga rättigheter arbetar aktivt för att stärka kunskapen inom stadens verksamheter kring de mänskliga rättigheterna.

Om det är möjligt skulle jag vilja ha ett förtydligande, Ann-Margarethe Livh. På vilket sätt arbetar man aktivt i områden som till exempel Rinkeby och Husby för att informera om homosexuellas rättigheter i Sverige?

Anförande nr 3

Borgarrådet L i v h (V): Jag ska fatta mig mycket kort. Staden har ett omfattande program för hbtq-personers rättigheter. Det kan du läsa om i vår budget. Det finns med under nästan varje avsnitt. Dessa rättigheter ska finnas i hela staden, och de finns i hela staden. Det är inte så att man bara ska arbeta med detta i vissa förorter. Det är mycket glädjande att ni i SD plötsligt är så måna om hbtq-personers rättigheter, men om ni läser vår budget kan ni konstatera att är det någonting vi arbetar för så är det alla människors mänskliga rättigheter i Stockholm. Alla stockholmare har samma rättigheter.

Anförande nr 4

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! För att komma från ett parti där förtroendevalda kallar pridefestivalen för shamefestivalen och där homosexualitet jämförs med tidelag har Martin Westmont väldigt hög svansföring i sin interpellation om hbtq-personer i förorten. Det är bland annat den typen av homofob retorik som leder till fler hatbrott, och er trovärdighet i frågan om att skapa trygghet för hbtq-personer är lika med noll.

Jag har jobbat på en mötesplats för spansktalande och arabisktalande hbtq-personer där många var nyanlända, och det som de efterfrågade var framför allt sociala sammanhang där de kunde känna sig trygga, kunskap om sina rättigheter och bättre bemötande från myndigheter. Det är precis det som vi i den rödgrönrosa majoriteten satsar på. Vi satsar på mötesplatser för unga hbtq-personer, på att höja kunskapen om hbtq-personers rättigheter i stadens verksamheter och på normkritik och våldspreventivt arbete i skolan med fokus på machoideal. Vi kommer snart att ha ett stadsövergripande program för lika rättigheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, och det gäller för hbtq-personer överallt i hela staden. En del av det arbete som vi har bedrivit handlar också om att hbtq-certifiera alla ungdomsmottagningar i staden. Vi kan se att ungdomsmottagningen i Järva gör ett jättebra arbete, vilket vi har fått en föredragning om i MR-rådet.

I er budget står ingenting om hbtq-personers rättigheter utom när ni använder dem som slagträn i er argumentation mot invandring. Det finns ingenting i er politik som kommer att göra livet bättre för hbtq-personer. Er politik leder tvärtom till dubbel utsatthet. Ni borde skämmas över att ni är sådana hycklare.

Anförande nr 5

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Det är många starka ord här i talarstolen, och det är i och för sig positivt. Men vi måste ändå se hur verkligheten ser ut. Vi har faktiskt människor som i dag flyttar ifrån områden som Husby på grund av att de känner sig utsatta. Då måste man se över vad det beror på. Jag tycker att det är lite synd att Ann-Margarethe Livh till exempel talar om vad som står i deras budget. Varför skriver du inte det i ditt interpellationssvar i stället? Varför hänvisar du till din budget? Det låter jättekonstigt. Det vore mycket bra om vi kunde få några klargöranden, Ann-Margarethe Livh. Vad gör ni mot skeva värderingar mot kvinnor och homosexuella i till exempel Husby?

Anförande nr 6

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och övriga! Ann-Margarethe Livh har i sitt skriftliga svar på ett förtjänstfullt sätt redogjort för vad vi i den rödgrönrosa majoriteten gör för att stärka rättigheterna och tryggheten för hbtq-personer i hela vår stad. Jag föreslår att Martin Westmont läser det svaret.

Majoriteten kommer alltid att stå på hbtq-personers sida oavsett vad hotet kommer ifrån. Dock går den här interpellationen djupare och sätter fingret på något ruttet i den här diskussionen. Sverigedemokraterna har skrivit interpellationen i syfte att använda hbtq-personer som slagträn i sin rasistiska agenda. Sverigedemokraterna skriver i interpellationen: ”Personer som har sin kulturella hemvist i negativa värderingar mot HBT-personer, något som inte hör hemma i Sverige.”

Fru ordförande! Är det någonstans som personer som har negativa värderingar mot hbtq-personer inte hör hemma så är det i den här rådssalen, och ändå är Sverigedemokraterna här. Det är Sverigedemokraterna som i sitt principprogram vill frånta samkönade par rätten att prövas som adoptivföräldrar. Det är Sverigedemokraterna som, som enda parti, röstade emot att vi skulle sluta tvångssterilisera transpersoner. Det är Sverigedemokraternas Björn Söder som jämfört hbtq-personer med pedofiler och personer som har sex med djur. Hur stärker detta tryggheten för hbtq-personer i hela vår stad, Martin Westmont?

Martin Westmont frågar vidare hur vi kommer att arbeta för att öka tryggheten för hbt-personer. Vi gör stora kompetenssatsningar i hela vår stad, i skolan och på ungdomsmottagningarna. I Järva är ungdomsmottagningen hbtq-certifierad. Vidare kommer vi fortsättningsvis att alltid bemöta krafter som vill försvaga hbtq-personers rättigheter och därigenom utsätta dem för större otrygghet.

Jag har jobbat med prideparaden i många år, och varje gång det har förekommit motdemonstrationer eller regelrätta attacker mot paraden har det alltid varit från högerextremister och inga andra.

Fru ordförande! Nej, Sverigedemokraterna försöker med den här interpellationen använda hbtq-personer som slagträn för att hetsa mot invandrare. Det är ingenting

annat än skamligt, och jag hoppas att Martin Westmont skäms. Om Martin Westmont skulle vara intresserad och bry sig om hbtq-personers rättigheter och trygghet tycker jag att han borde gå tillbaka till sitt eget parti och försöka ta itu med sina egna partikamrater och medlemmar som verkligen uppvisar negativa värderingar mot hbtq-personer.

Anförande nr 7

Sissela Nordling Blanco (FI): Fru ordförande! Jag vill bolla tillbaka frågan till Martin Westmont. Vad tänker du göra i ditt parti för att åtgärda de här problemen? Vad har du kommit med i din egen budget när det gäller att stärka hbtq-personers rättigheter? Det är en skam och det är ovärdigt att hålla en sådan här debatt i kommunfullmäktige där vi diskuterar hbtq-personers rättigheter utifrån er problemformulering. Jag tänker inte gå med på den.

Anförande nr 8

Martin Westmont (SD): Fru ordförande! Vi har absolut satsningar i vår budget där vi talar om hur viktigt det är att slå vakt om vår svenska jämställdhet. Vi tar absolut upp detta i vår egen budget.

Vi använder inte alls den här frågan som något slagträ mot vissa grupper, som också påstås här. Vi anser att vi måste kunna lyfta upp ett problem i samhället utan att få låga påhopp på oss.

Hbt-personers utsatthet ser annorlunda ut i olika stadsdelar. Då är det väl inte heller konstigt att man har olika åtgärder i olika stadsdelar. Ni har till exempel haft förslag på att ni ska ha olika åtgärder i olika stadsdelar när det gäller återvändande jihadister och så vidare. Då är det väl inga konstigheter att ha enskilda planer för olika stadsdelar när det gäller hbt-personers utsatthet. Det ser annorlunda ut, och det finns vissa områden som människor flyttar ifrån därför att de känner sig hotade. Det är problematiskt. Ni kan diskutera det här hur länge ni vill. Vi har en stor invandring av personer som kommer från länder där man har en väldigt skev syn på bland annat homosexuella. Det visar sig självfallet i vårt samhälle också, och då måste man kunna diskutera det och komma fram till en lösning. Det är fel att göra som den rödgrönrosa majoriteten gör när den kommer med låga påhopp och blundar för de problem som vi har i många förorter.

Anförande nr 9

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Som så många andra debatter tenderar även den här debatten att leda till att deltagarna pratar förbi varandra. Det kanske är medvetet ibland också. Vad vet jag? Jag håller med om att det känns lite märkligt att Sverigedemokraterna nu plötsligt har ett nyväckt intresse för hbtq-frågor. Jag håller med dem som säger att detta känns mer som en interpellation som används som ett slagträ i invandringsdebatten.

Men jag måste också säga att jag tycker att ni majoriteten pratar förbi interpellanten en del. I era svar och i er argumentation pratar ni väldigt mycket om de rättigheter hbtq-personer har, om hur vi jobbar med att informera om rättigheter och stärka hbtq-personers rättigheter. Men interpellationen handlar framför allt om hur staden agerar när människor inte respekterar de här rättigheterna. Det handlar inte bara om att informera och stärka rättigheter, utan det handlar också om att agera när

rättigheter kränks och när människor inte respekterar rättigheter. Där tycker jag faktiskt att ni svajar ganska mycket.

Jag tycker inte att vi kan dölja eller förneka att vi har problem i Stockholm med hat och förtryck gentemot hbtq-personer och att detta ibland har sitt ursprung, sin förklaring, i kulturella skillnader och olika kulturella värderingsmönster mellan länder. Det finns problem i våra förorter som gör att det är ett större problem att leva offentligt och öppet som hbtq-person där än i andra delar av Stockholm. Jag tycker inte att vi kan förneka detta. Det är en problematik som vi naturligtvis måste ta på allvar. I det stora hela måste detta handla om ett aktivt värdegrundsarbete i skolor, i fritidsverksamheter, på våra arbetsplatser och i väldigt många andra sammanhang.

Vi kristdemokrater har också föreslagit att samhällsorienteringen ska få ta en mycket större och mer aktiv plats i Stockholm. Vi vill att man inför slutprov i samhällsorientering. Det finns inte i dag. Vi vill att närvaron i samhällsorienteringen för nyanlända görs obligatorisk. I dag finns signaler om att det är ganska många som inte slutför samhällsorienteringen. De kanske bara går hälften av de 72 timmar som erbjuds. Jag tycker att det är helt oacceptabelt. I samhällsorienteringen får nyanlända information om vilka värderingar vårt land vilar på, vilka rättigheter bland annat kvinnor har och vilka rättigheter hbtq-personer har. Om många inte ens går hälften av utbildningen är det kanske så att flera inte får reda på vad det är som gäller. Vi vill ha en obligatorisk närvaro och slutprov i samhällsorienteringen. Det är ett konkret exempel på hur vi skulle kunna gå framåt i de här frågorna.

Anförande nr 10

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fru ordförande! Martin Westmont tar upp satsningar på jämställdhet, och det vittnar kanske om hur lite politik Sverigedemokraterna har på just hbtq-området. Det är inte ett område som vanligtvis förknippas enbart med en jämställdhetspolitik. Jag är fortfarande lite nyfiken på exakt vad Sverigedemokraterna gör för hbtq-personer i sitt partiprogram förutom att motarbeta dem.

Alla som jobbar mot rasism, för antirasism och för hbtq-personers rättigheter vet att är det någonting som man får problem när man yttrar sig offentligt om de här sakerna är just sverigedemokrater. Jag vet många som har mött både hat och hot och mycket obehagliga mejl och påhopp från just sverigedemokrater med svans när man försöker stå upp för dessa saker. Det är ett problem som jag också undrar hur Sverigedemokraterna tar tag i.

När det är ett faktum att hbtq-personer diskrimineras är det såklart stadens ansvar att jobba förebyggande med det, som redan har sagts här uppe. Det handlar till exempel om kompetenshöjning hos både personal och elever i form av utbildningar i bland annat normkritik, och det gör vi. Det handlar om mötesplatser för hbtq-personer, om att uppmärksamma hbtq-personer, om att inte anta att folk lever i vissa konstellationer när man tar fram allt från dokument till enkäter och annat som de ska fylla i. Det handlar om att hela tiden inkludera människor, och det gör den rödgröna majoriteten. Vi har väldigt höga ambitioner när det gäller just inkludering.

När sedan människors rättigheter kränks på ett sådant sätt att det är farligt för dem krävs det också ett polisärt arbete. Det får vi inte glömma. Det staden måste göra är

att uppmärksamma den här typen av kränkningar så att till exempel polisanmälningar görs och så att man är noga med att förebygga detta i verksamheter. Mycket av detta har redan sagts, men jag ville påpeka det ändå.

Anförande nr 11

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! Jag måste säga att jag hellre debatterar med Erik Slottner i den här frågan. Jag tror att han har ett mer genuint intresse för frågan. Jag tänker svara på frågan om vad vi faktiskt gör.

Vi har väldigt mycket konkret politik i vår budget och i vårt arbete i de olika nämnderna för att stärka hbtq-personers rättigheter med särskilt fokus på ytterstaden genom satsningar på ungas organisering, fokus på mänskliga rättigheter, feminism och antirasism. Unga organiserar sig i studiecirkel. Det finns också ett uppdrag till stadsdelsnämnderna att skapa fler mötesplatser för unga tjejer och hbtq-personer, och vi har sett att flera har startats. Det är ett arbete som aldrig tidigare har gjorts och där vi tar stora kliv framåt. Det är ett jätteviktigt arbete, speciellt för unga hbtq-personer.

Vi har också ett gediget arbete i våra skolor där utbildningsnämnden fortsätter att jobba med frågan. Flera skolor har också sex- och samlevnadsundervisning på lättare svenska. Vi har seminarier för språkintruktionsklasser i samarbete med organisationer som RFSU till exempel. Det finns väldigt mycket som är på gång. Nu under våren kommer vi också att starta ett utbildningspaket för stadens verksamheter som har testats under förra året. Det handlar om en hbtq-diplomering där vi utbildar flera av stadens verksamheter i just hbtq-frågor.

Väldigt mycket är på gång. Ett stadsövergripande program är också på gång. Vi ser gärna en konstruktiv debatt i de här frågorna med partier som på allvar intresserar sig för frågan och inte bara nämner hbtq-personer i ett stycke som handlar om att stänga gränserna och minska invandringen.

Anförande nr 12

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tycker mycket av det som Sissela Nordling Blanco sade var bra. Jag välkomnar många av de här satsningarna. Det var en del nyheter för mig också, och det var intressant att höra hur ni jobbar. Men jag tycker fortfarande att ni saknar svar. Jag är medveten om att det inte finns några enkla, raka svar på detta, men då tycker jag att det också ska sägas i talarstolen. Vi har problem med att det under senare år har kommit många människor från länder där man har en helt annan syn på de här frågorna än vad vi generellt sett har i Sverige. De kommer kanske från länder där sexuell samlevnad mellan personer av samma kön till och med är förlagt med dödsstraff och där detta över huvud taget inte kan visas öppet i det offentliga rummet.

Det är klart att blir kulturkrockar när människor kommer till Sverige och kanske ser två män eller två kvinnor hålla varandra i handen på staden. Det är klart att det blir kulturkrockar. Vi har en utmaning i detta som jag tror att vi måste ta på mycket större allvar. Det handlar om mycket mer än om hur man ska få unga hbtq-personer att organisera sig. Det är också bra att vi lär människor att göra det. Vi stöder det, men utmaningen när våra kulturer krockar och när de värderingar vi vill stå upp för i Sverige krockar med de värderingar som flera nyanlända från en del länder har tycker jag att vi bör jobba mer med det och fundera mer på det. Där tycker jag att vi

alla har ett ansvar, och jag är inte riktigt nöjd med det sätt som ni i majoriteten har svarat på i den här debatten.

Anförande nr 13

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fru ordförande! Jag vill besvara de frågor som Erik Slottner ställer med några ord. Det är klart att det är många som kommer till Sverige som är förföljda på grund av sin sexuella läggning. De kommer med en väldigt stor myndighetsrädsla och rädsla för att berätta om de här sakerna. Vi vet att det behövs kompetenshöjningar där. Det behövs en kompetenshöjning på Migrationsverket. Man kan få höra rätt hårresande historier om hur just hbtq-personer blir bemötta där. Men vi i staden jobbar också med det, till exempel när det gäller stadens boenden för ensamkommande, och alla stadens verksamheter ska ju hbtq-certifieras och ha en hbtq-kompetens. Det är jätteviktigt för att människor som kommer hit från länder där de kan riskera dödsstraff ska våga berätta sin historia här, ska våga leva sina liv fullt ut och ska våga ha relationer i Sverige. Där har staden absolut ett stort ansvar.

§ 3 Interpellation om Stockholmshusens hyresnivå (nr 2016:40)

Anförande nr 14

Borgarrådet L i v h (V): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tack för svaret på interpellationen, borgarrådet! Interpellationen skrevs i april förra året, och till skillnad från nästa interpellation fick vi det här svaret redan i juni, men den har legat därefter. Vi har ändå väntat nästan ett år på debatten.

Men det passar möjligen bra eftersom det handlar om Stockholmshusens hyressättning, och den kommer ju att påverkas av den höjning som majoriteten vill göra av tomträttsavgälderna, vilket var en del av diskussionen. Det är ett ärende som vi ska debattera senare i kväll, och det ska vi väl också göra då. Men oaktat vad vi anser om själva sakfrågan har det hänt en hel del sedan den här interpellationen skrevs, och därför tar jag tillfället i akt att fråga borgarrådet om det finns någon beräkning på hur de här tomträttsavgälderna kommer att inverka på hyran för de olika projekt kring Stockholmshus som är på gång. Och hur ser den i så fall ut?

Anförande nr 16

Borgarrådet L i v h (V): När det gäller Stockholmshusen kommer inte tomträttsavgälderna att spela någon större roll för hyressättning. Det har skett förändringar sedan interpellationen skrevs, och dem kommer vi att diskutera senare i kväll. Det betyder att avgäldsräntan inte är så hög som den var i början. Våra kommunala bolag förklarar att de är väldigt nöjda med den här nya förändringen. Vi har lovat att man ska hålla hyran i Stockholmshusen 25 procent lägre än i övrig nyproduktion, och det kommer att hållas oavsett tomträttsavgälderna, Joakim.

Detta kommer att diskuteras senare i dag, men om man tittar på hur tomträttsavgälderna ungefär kommer att slå i staden, ser man att det också är en sänkning av tomträttsavgälderna på vissa håll, bland annat i flera av de områden där Stockholmshusen kommer att byggas. Därför känner i alla fall inte jag någon oro för att förändringen av tomträttsavgälderna kommer att öka hyrorna i Stockholmshusen.

Anförande nr 17

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Den här debatten skulle kunna hamna på det beslut som möjligen ska fattas i kväll om tomträttsavgälderna, och jag tar upp det här därför att jag gärna vill ha svar på de frågor som jag har ställt till borgarrådet i interpellationen. Det vore bra om de kom i den här debatten. Vilka åtgärder anser Ann-Margarethe Livh att man ska sätta in för att garantera att den aviserade hyran på 7 500–10 500 inte överskrids? Det är klart att de nyproducerade fastigheterna kommer att påverkas av en rad olika faktorer. Tomträttsavgälderna är en del. Vilka åtgärder ser Ann-Margarethe Livh framför sig att man ska sätta in för att garantera att det håller sig inom det intervall som du själv har varit med och tagit fram?

Anförande nr 18

Borgarrådet L i v h (V): Fru ordförande! Precis som jag tidigare sade har våra bolag gjort analyser efter att det nya förslaget till beslut om tomträttsavgälder har

kommit. Vi kommer att hålla löftet om 25 procent lägre hyra än i övrig nyproduktion. Det bygger på kalkyler som våra bolag gör, och våra bolag är verkligen seriösa. De kan det här med hur man räknar fram hyres- och produktionskostnader.

Jag tror att du kan vara alldeles lugn, Joakim. Jag är det, våra styrelser är det och jag tycker att du också ska vara det. De här förändringarna av tomträttsavgälderna kommer inte att påverka hyrorna i Stockholmshusen.

Anförande nr 19

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu handlar det inte bara om tomträttsavgälderna. De förändringar i lagstiftningen som trädde i kraft den 1 januari 2011 är ju en bidragande orsak till dagens situation. De togs fram efter ett EU-direktiv som handlade om otillåtet statsstöd. Lagstiftningen har sedan dess fört med sig att bruksvärdet sätts till den nivå som hyresgästföreningen satt, och man har tecknat en hyra därefter.

Bruksvärdeshyra är det lagstiftade hyressättningssystem som används i dag för att ta hänsyn till fastigheten och lägenhetsbestånd när man sätter hyror. Det handlar om utrustning i lägenheter, gemensamma utrymme, tvättstugor, trapphus och så vidare. Nu har Ann-Margarethe Livh aviserat en modell av detta i medierna som kallas Stockholmöverenskommelsen eller något sådant.

Det är varken borgarrådet eller Stockholms stad som fastställer hyran för en lägenhet. Nu sägs det att det ska byggas lägenheter som ska ligga inom ett intervall. Enligt den fastställda metoden för hur man sätter hyror i den här staden kommer man i praktiken att kunna frångå den här modellen. Jag är lite intresserad av vad borgarrådet menar med detta. Att man ska hålla sig inom ett intervall är ett politiskt önskemål, men i praktiken måste det finnas ett politiskt forum som ska besluta om hyrorna för detta i botten. Är det en ambition att politiskt sätta den här ramen för Stockholmshusens hyresnivå och därmed frångå hyresförhandlingarna med hyresgästföreningen? Eller har du fått ett löfte från hyresgästföreningen att man ska hålla sig inom den här ramen?

Anförande nr 20

Borgarrådet L i v h (V): Nu börjar Joakim diskutera hyressättningssystemet, och det är väl bra. Det som vi har beslutat om i bolagen och tillsammans med hyresgästföreningen är att vi ska hitta ett hyressättningssystem som motsvarar bruksvärdet i dag i Stockholm. Det är beslutet. Exakt hur det här systemet kommer att utformas sitter nu bolagen och hyresgästföreningen och samråder om. Vilka faktorer kommer att spela roll? Det kommer att vara ålder, service, läge och så vidare. Så kommer det systemet att se ut.

När vi introducerade Stockholmshusen, när vi tog fram den här typmodellen, var det för att vi skulle producera billigare och därmed kunna hålla nere hyreskostnaderna. Det var även ni i oppositionen med på. Ni uttryckte flera gånger att det var ett mycket bra förslag. Det hoppas jag att ni fortfarande tycker. Vi anser att vi med modellen med Stockholmshusen kommer att kunna pressa kostnader och hyror i det svåra läget vi har i Stockholm i dag. Vi har ett otroligt svårt läge på byggmarknaden. Det vet alla som arbetar med bostadsfrågor. Jag är väldigt nöjd med att vi kommer att

kunna göra detta. Hyrorna i Stockholmshusen kommer att vara 25 procent lägre än i annan nyproduktion. Sedan handlar det naturligtvis om lite olika nivåer beroende på ålder, service, läge och så vidare, och det är en förhandlingsfråga.

Vi är mycket stolta över Stockholmshusen. Det är ett sätt att hålla hyrorna i Stockholms stad nere så att alla stockholmare ska kunna ha en bostad.

§ 4 Interpellation om Tekniska nämndhuset (nr 2016:41)

Anförande nr 21

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 22

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Jag vill tacka finansborgarrådet för svaret, som i alla fall kom efter elva månader. Jag har åtminstone fått svar på en av fem frågor i den här interpellationen. Det får jag väl kanske nöja mig med skriftligen, men jag kanske kan få svar på de andra muntligen.

När jag läste den första meningen i finansborgarrådets svar tänkte jag att nu finns det nog svar på samtliga frågor. Det står nämligen: Finansborgarrådet har avvaktat underlag inför beslut i fastighetsnämnden och kommunfullmäktige för att så bra som möjligt kunna svara borgarrådets frågor.

Eftersom vi har ärendena om Tekniska nämndhuset uppe till beslut i kväll tänkte jag att det passar bra att vi ställer vissa andra frågor som också finns i interpellationen. Hur mycket är den här fastigheten där Tekniska nämndhuset står värderad till under förutsättning att den säljs till bostadsrätter? Det är en viss skillnad om vi pratar om hyresrätter eller om bostadsrätter. Hur mycket är fastigheten värderad till om den säljs till bostadsrätter?

Anförande nr 23

J a n V a l e s k o g (S): Vi kanske kan spara den stora diskussionen till senare i kväll, precis som borgarrådet Larsson sade. Detta ärende står ju på dagordningen igen. På den direkta frågan finns det två saker att säga.

Den är inte värderad på det sättet därför att det för det första finns en oklarhet när det gäller vilka möjligheter till bostadsexploatering som det finns på den här tomten över huvud taget. En del av den borgerliga oppositionen vill riva kåken och en del vill bygga på Klamparen 7. Det finns frågor om vilken klassning den här fastigheten har. Det innebär i sig problem när det gäller var man kan bygga.

För det andra är också närheten till vattnet och hur hög exploateringsgrad det finns ett problem i sammanhanget. Det är stora osäkerheter som redogörs för i det här ärendet som vi ska diskutera i kväll.

Däremot vet vi att det här är en betydligt bättre affär totalt sett när vi nu kan bygga om Klamparen för halva priset mot att bygga nytt i Söderstaden. Vi har helt andra markvärden i Söderstaden, och de har ökat sedan ni gjorde era beräkningar 2013. Det kan jag återkomma till. Det här handlar om totalekonomi. Det är den bedömningen som avgör vilken väg vi har valt i det här projektet. Men det ska vi återkomma till senare i debatten kväll.

Anförande nr 24

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är ganska märkvärdigt att Jan Valeskog har kommit fram till att det här är en bättre affär. Det som vi eftersträvade i den förra debatten om Tekniska nämndhuset var att få fram de kalkyler som alla

pratar om. Det gäller de kalkyler som räknar ut hur mycket bättre eller sämre affär det är. Vi får inget svar. Min fråga handlar återigen om hur mycket marken där Tekniska nämndhuset står, eller fastigheten som sådan, är värderad till om man gör om den till bostäder.

Ni har kommit fram till att det är en bättre affär att inte göra bostäder på platsen utan bibehålla det som kontor. Jag förutsätter att det finns kalkyl. Jag vill veta om Jan Valeskog har räknat på bostadsrätter i det här huset eller som nyproduktion eller om han har räknat på hyresrätter. Det är viss skillnad när det gäller kalkylen. Ni säger att ni inte får ihop kalkylen, och då vill jag veta hur. Det är mycket enkelt. Man kan också fråga sig hur många bostäder det handlar om.

Hur många bostäder handlar det om? Vilken upplåtelseform har majoriteten räknat på när det gäller Tekniska nämndhuset, det vill säga i den befintliga fastigheten respektive på marken om man inte skulle bibehålla den nuvarande fastigheten? Ni säger ju att ni har räknat på detta, Jan Valeskog. Om säger att ni har räknat på det utgår jag ifrån att ni har det, men ni mörkar av något skäl. Ni berättar det inte för oss. Handlar det om bostadsrätter eller hyresrätter? Det är en mycket enkel fråga. Hur många lägenheter handlar det om på den plats där Tekniska nämndhuset står i dag?

Anförande nr 25

J a n V a l e s k o g (S): Det har inte räknats på detta. Skälet är att vi inte vet om det över huvud taget går att bygga bostäder på den här platsen. Det gäller oavsett om vi pratar om 500 eller 1 200 bostäder, vilket ni i oppositionen har olika uppfattningar om. Det vi räknar på är att vi får betydligt lägre kostnader genom att vi bygger om för ungefär 1 miljard. Vi slipper bygga för 2 miljarder i Söderstaden. Vi kommer att få helt andra intäkter från marken i Söderstaden, och det har också förändrat kalkylen helt.

Man kan inte bara räkna på en enda sak. Man måste naturligtvis räkna på alla delar. Vad kostar det att bygga om? Vilka värden har de tre fastigheterna som är kvar? Vi kommer att kunna bygga bostäder i en av de här fastigheterna. Jag kan inte svara på hur många det handlar om. Jag kan inte heller svara på värdet i dag. Mycket av detta ska vi också utreda. Det är en del av uppdraget. I det ärende som vi ska diskutera senare i kväll handlar det om ett projekteringsuppdrag på 100 miljoner kronor där vi kommer att få klarhet i en hel del av de här siffrorna. Vi kommer också senare att få klarhet i hur stora värden vi har i Söderstaden efter den tävling som pågår.

Men vi vet helt solklart att det råder stor osäkerhet när det gäller att göra det som Joakim Larsson vill, nämligen att bygga 500 eller 1 200 bostäder, av de skäl jag nämnde. Vi vet att det är hälften så dyrt att renovera som att bygga nytt. Vi vet att ökningen är kraftigt, minst 50 procent, för marken i Söderstaden och att det här är en bra affär för staden totalt sett. Det ni föreslår i er reservation senare i dag är en dålig affär.

Anförande nr 26

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Debatten kommer att fortsätta i det ärende vi har i kväll. Men med tanke på interpellationen tycker jag att det är tragiskt att det är så svårt att få fram ett svar från majoriteten. Jan Valeskog säger här i talarstolen att markvärdena har ökat och att det är helt andra markvärden än tidigare,

men sedan säger han att man inte vet vad Tekniska nämndhusets mark är värd, det vill säga den fastighet som ligger i centrala Stockholm. Då har man inte räknat. Då har man ingen kontroll alls. Det man har räknat på är vad man kan göra i Söderstaden. Det hör ihop, men då måste man veta vad marken vid Tekniska nämndhuset faktiskt är värd och vad man kan göra med den. Jag tror att ni vet det mycket väl.

Det vore en mindre skandal om ni går med på att tappa möjligheten att flytta ett förvaltningshus till en förort för att sedan kunna bygga bostäder på en plats för att ni inte vet om markvärdet är tillräckligt bra för att det ska bli en bra affär. Det är väl inte möjligt att det är så att ni inte vet att marken i innerstaden antagligen är mer värd än marken i Söderstaden? Det är väl inte möjligt att det finns någonting annat i detta som gör att ni är tveksamma? Handlar det om det där strandskyddet du har pratat om? Eller handlar det om någonting annat? Jag har full förståelse för att projekt inte går att genomföra. Det finns möjligheter att arkitektritningar och annat gör att det blir fördyrade kostnader. Jag har själv sett det. Jag har full respekt för det, men det krävs väl ändå av en majoritet att man kan redovisa det i ärendet. Vi har till och med fått minoritetsåterremittera ett ärende i dag som berör detta just för att vi inte får svar. Och jag får inga svar i den här interpellationsdebatten heller. Jag tycker att det är sorgligt, men vi börjar vänja oss.

Anförande nr 27

J a n V a l e s k o g (S): Det som Joakim Larsson inte verkar ha förstått, vilket era skilda synpunkter i oppositionen i den här frågan är ett bevis på, är om det går att bygga 50, 500 eller 1 200 bostäder. Oavsett vilken siffra som Joakim Larsson står här och kräver att vi ska räkna på är den osäker när det gäller klassningsfrågan om byggnaden och strandskyddet. Man har ingenting att utgå från som är trovärdigt. Det är tvärtom en jättestor risk. Vi kan hitta på en siffra och räkna på den. Det är hur enkelt som helst, men den har ingen relevans och trovärdighet. Det som har relevans och trovärdighet är det vi kan räkna på. Vi kommer att få exakta siffror på det när vi har projekterat klart ombyggnationen. Vi vet att det kostar fruktansvärda pengar, 2 miljarder, att bygga nytt. Det är bortkastade pengar när vi kan få privata aktörer som betalar väldigt bra för den marken i Söderstaden. Det håller inte att kalla det för förortspriser. Det är väldigt höga priser vi pratar om i Söderstaden. Det kommer vi att bli varse när tävlingen är klar.

§ 6 Interpellation om förutsättningarna för en likvärdig tillgång till specialsalar för Stockholms grundskoleelever (nr 2016:44)

Anförande nr 28

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 29

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Det här kan bli jättespännande. Jag är uppenbarligen inte Sara Jendi Linder, och skolborgarrådet har uppenbarligen inte någon större aning om vad det är vi ska prata om. Det ska bli spännande att se var detta landar någonstans. Anledningen till att jag tar den här debatten är att Sara inte längre är ledamot i fullmäktige.

Jag tycker att svaret innehåller en del viktig information. Det är mycket riktigt så som borgarrådet säger att friskolornas lokalsituation är någonting som prövas i samband med att Skolinspektionen medger tillstånd för dem att bedriva skolverksamhet. Däremot tycker jag nog att skolborgarrådet lite lättvindigt försöker avhända sig sitt ansvar. Han är faktiskt ansvarig för alla grundskoleelever i Stockholm och inte bara för dem som går i kommunala skolor.

Jag tycker inte heller att den avslutande passningen om att idrottshallarna är en fråga för idrottsförvaltningen är så förfärligt övertygande. Senast jag undersökte saken tillhörde skolborgarrådet och idrottsborgarrådet samma parti. Jag utgår ifrån att man i detta parti då och då träffar varandra och då kan diskutera gemensamma frågor och gemensamma utmaningar som kräver en lösning. Är det så att man inte redan har gjort det på detta område skulle jag allvarligt vilja uppmana borgarråden Bjuggren och Burell att ta ett lite samtal om den här frågan snarast. Det här är nämligen problematiskt.

Sedan den här interpellationen skrevs har vi dessutom, och det kan kanske vara bra för fullmäktige att veta det, fattat beslut om inrättande av kommunala skolor på några ställen i staden där de här frågorna inte heller är tillfredsställande lösta och där man inte heller har den tillgång till idrottslokaler som man egentligen bör ha. Där kommer eleverna att hänvisas till att bedriva sin skolverksamhet på rätt många olika ställen. Jag vet precis lika väl som Olle Burell vad skälen till detta är, nämligen en extremt ansträngd situation när det gäller dels tillgång till existerande lokaler, dels möjlighet att bygga nya. En stor skola som staden projekterade, nämligen Trekantens skola, fick ju nej i Mark- och miljööverdomstolen för inte så länge sedan. Det är den typen av utmaningar vi hela tiden har när vi ska bygga nya skolor.

Men jag tycker inte riktigt att det duger att skylla friskolornas knepiga lokalsituation på Skolinspektionen och avhända sig sitt eget ansvar samtidigt som man själv faktiskt inrättar skolverksamhet i lokaler där tillgången till den här typen av lokaler inte heller är säkrad. Det kommer att bli jätteproblem.

Anförande nr 30

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Tack för inlägget angående Sara Jendi Linders interpellation, borgarrådet Brinck! Det är självklart så att vi har ett gemensamt ansvar att se till att alla barn och ungdomar i Stockholm får möjlighet att gå i en bra skola och förskola. Vid otaliga tillfällen har vi upprepat det självklara faktum att

alla seriösa skolhuvudmän, kommunala och fristående, som finns i den här staden måste ha ett gott samarbete och att vi på alla sätt försöker att göra det ännu bättre.

Det är ändå så, precis som framgår av svaret, att varje skolhuvudman som bestämmer sig för att bedriva verksamhet och utöka verksamheten måste ta ansvar för att hitta de lokaler som behövs. Därför anser jag att jag i min roll som ordförande i utbildningsnämnden och ordförande i SISAB inte kan kräva av stadens tjänstemän i de två organisationerna att de, förutom att ta sig an den jätteutmaning som det innebär att skapa nya lokaler och utöka kapaciteten för den verksamhet som vi har tagit på oss, också ska svara för lokalplaneringen för alla andra skolaktörer. De är verkligen tillgängliga och samarbetsinriktade och försöker på olika sätt hjälpa till att hitta lösningar, och det sker ofta via underhandskontakter. I SISAB:s lokaler har vi också ett antal fristående aktörer. Det har också byggts skolor på senare tid som redan från början har varit avsedda för fristående aktörer. Jag vill mena att vi på ett ansvarsfullt sätt tar hand om den utmaning som vi själva har sagt att vi vill ha. Vi kan se ett ökat tryckt till många skolor, inte minst de kommunala, som ställer oss inför stora utmaningar.

När det gäller idrott är det helt riktigt som borgarrådet Brinck säger att i några av de skolprojekt som nu sätts igång, där det är mycket glädjande att över huvud taget går att inrätta utökad grundskolekapacitet, till exempel på Norrmalm där vi har Observatorielundens skola, innebär det behov av speciallösningar – det får vi säga att det är – under en inkörningsperiod och en övergångsperiod. Det är samma sak med den nödvändiga jätteökningen av kapaciteten på det som blir Anna Whitlocks gymnasium där idrottskapaciteten fortfarande återstår att lösa. Därför ligger vi på alla andra aktörer som kan påverka situationen stenhårt för att se till att det sker.

Vad är alternativet om vi inte skulle hitta pragmatiska speciallösningar i vissa lägen? Ja, det är att man blir tvungen att börja pendla ganska långt åt håll som man kanske inte vill pendla åt.

Anförande nr 31

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande, fullmäktige! Jag är det första att inse att ibland kräver situationen att man vidtar en del åtgärder som inte är helt ortodoxa och att man då också kan hamna i situationer som hade sett väldigt annorlunda ut om man hade kunnat planera allting från början. Men om vi ska titta på de här skolprojekten som staden nu går in i är det faktiskt så att när det gäller till exempel de nya skollokaler på Norrmalm är det inte bara idrottslokaler som saknas. Det kommer inte heller att finnas kök och matsal, vilket också är bekymmersamt. Att släppa ut drygt 1 000 gymnasieelever från Anna Whitlocks gymnasium till gymmen på Kungsholmen, vilket kommer att bli en lösning som de kommer att ha tillgång till under överskådlig framtid eftersom det fortfarande inte är klart var, hur eller när nya idrottslokaler på Campus Konradsberg ska kunna stå klara, är inte heller en bra lösning.

Jag tror egentligen inte att vi är så förfärligt oense om detta. Jag tror dessutom att Sara skrev den här interpellationen med utgångspunkt i en debatt som rasade just då, och det är trots allt några månader sedan. Jag förstår att man ibland måste vidta åtgärder som inte är helt idealiska, men staden har ett ansvar för alla grundskoleelever. Jag vet att SISAB försöker vara tillmötesgående. Jag vet också att det finns

fristående skolor som hyr lokaler av SISAB, och jag vet också att skollokaler är värdefulla tillgångar. Det många som sliter och drar i dem. Det är många som sliter och drar i idrottslokaler under skoltid och även efter skoltid, för då kommer idrottsföreningar in och vill dela på lokalerna och utnyttja dem.

Men jag vill upprepa det jag sade i mitt första inlägg. Jag tror faktiskt att ett samtal i närtid med idrottsborgarrådet, som så oerhört behändigt sitter precis bredvid skolborgarrådet i salen just nu, om de här frågorna inte bara är önskvärt utan också helt nödvändigt eftersom vi inte ens kan garantera eleverna i de kommunala skolorna tillgång till adekvata idrottslokaler. Då tycker jag inte att det finns anledning att sätta sig på sina höga hästar när det gäller friskolornas planeringsförutsättningar.

Anförande nr 32

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag vet inte om jag har satt mig på några höga hästar. Jag konstaterar bara hur skolsystemet i Sverige fungerar. Trots att vi skulle kunna säga att det över huvud taget inte är vårt problem har vi många insatser som syftar till en god samverkan. Vi har många underhandskontakter. Och för att ingen ska tro någonting annat är det självfallet så att borgarrådet Emilia Bjuggren och jag, som sitter bredvid varandra, har tillfälle att inte bara gå ut utanför denna sal och lösa saker, utan vi träffas regelbundet och har särskilda möten om just de här frågorna.

Det finns väldigt tydliga planer som borgarrådet Brinck kan ta del av som gäller både tillgängliggörandet av idrottssalar och konstgräsplaner och många andra saker som krävs för att vi ska kunna bygga ett växande Stockholm på ett smart sätt som sparar pengar åt skattebetalarna och gör att både barn och ungdomar får bra en skola och tillgång till idrottslokaler och att även föreningslivet i övrigt kan komma åt de lokaler som vi har och som står tomma i väldigt hög utsträckning på kvällar och helger. Där har det gått ännu snabbare än vad vi vågade hoppas i vårt projekt att öppna fler skollokaler. Jag tycker verkligen att arbetet är på rätt väg.

Anförande nr 33

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag är inte helt säker på att staden hade kunnat säga att det här inte är vårt problem, för det är vårt problem. Alla grundskoleelever i Stockholm är vårt gemensamma ansvar. Det är också vårt ansvar att se till att de har tillgång till lokaler som fungerar för den verksamhet som ska bedrivas i dem och att de har tillgång till den bästa skola vi kan erbjuda snarare än att resa nya staket mellan det kommunala huvudmannskapet och de fristående huvudmännen därför att det är det faktiskt ingen som tjänar på, allra minst eleverna i de kommunala skolorna.

Interpellationen handlar i första hand om skolelevernas behov av lokaler. När det gäller försöken att öppna skollokaler efter skoldagens slut, som jag också nämnde tidigare, för idrottsverksamhet och till exempel kulturskolans verksamhet, som också har behov av skollokaler, är vi helt överens. Sedan vet både Olle och jag att det inte är fullt så enkelt som man kan tro. Det ställer en väldig massa krav på hur man låser och vem som är ansvarig om det händer någonting. Måste man ha en vaktmästare på plats? Men ambitionen, som vi fullständigt delar, är att skollokalerna ska vara tillgängliga efter skoltid i mycket större utsträckning än vad som hittills har varit fallet, både för idrottsverksamhet och inte minst för kulturskolans verksamhet. Men det är inte riktigt det den här interpellationen handlar om.

Anförande nr 34

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Borgarrådet Brinck och jag har möjlighet att diskutera skolfrågor i utbildningsnämnden, men jag passar på här, när vi kan hålla övriga fullmäktige som gisslan, att fortsätta det upplysningsarbete som Cecilia Brinck så förtjänstfullt har påbörjat om de stora utmaningar som skolplaneringen är förknippad med. En av de största utmaningarna är den fluktuering som sker och de olika trender som går över decenniers tid eller på några års sikt. Det kan ha att göra med att en skola får ett väldigt gott rykte helt plötsligt av goda anledningar och många elever söker dit. Det kan också vara så att det är det motsatta, att en skola får ett dåligt rykte. Det kan ha hänt någonting, att rektorn är dålig eller vad det kan vara, som gör att elever flyr därifrån till andra skolor. Alla de här elevströmmarna är mycket svåra att förutsäga. Därför är vi ännu mer beroende av samarbete, långsiktig planering och övergripande prognoser. Där tar staden höjd och planerar för att alla barn och ungdomar ska få tillgång till skolplatser.

SISAB har ett beting nu på 55 000 nya elevplatser i förskola och grundskola till 2040. De jobbar stenhårt för det. Det blir 5 000 nya elevplatser bara i år. Och detta gäller oavsett driftsform. Hur mycket man än kan ha växt upp i en bruksort, som jag, med väldigt långvarigt socialdemokratiskt maktinnehav kanske inte ens jag tror att vi kommer att regera mer än kanske 12 eller 20 år i sträck här. Om 20 år kanske det blir en borgerlig majoritet som vill ha väldigt många friskolor i lokaler som passande nog finns där eftersom vår planering nu utgår ifrån att vi ska ha skolor så att det räcker fram till 2040 oavsett driftsform.

När det gäller de skolor som vi nu har på gång finns en mycket stark efterfrågan på kommunal verksamhet. Men vi ser också, glädjande nog, duktiga aktörer på den fristående sidan som utökar sin verksamhet. Det är vi alla glada för.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Stockholms stads strategi mot våldsbejakande extremism*

Anförande nr 35

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Nu har mer än halva mandatperioden gått, och turerna kring hur Stockholm ska hantera återvändare när det gäller extremism är minst sagt ogenomträngliga. Först skulle extremisterna mötas av bostad och förtur till jobb, men efter massiv kritik från nationella experter backade man. I stället vädjade majoriteten till oss att i ett blocköverskridande samarbete ändå enas kring ett antal olika punkter och en handlingsplan. Detta var ett arbete som jag måste säga att Alliansen var pådrivande för när det handlar om innehållet.

I detta blev vi lovade att både experter och Försvarshögskolan skulle komma in och jobba med de lokala handlingsplanerna, som ändå är viktiga för arbetet. De skulle levereras före årsskiftet. Men vad har skett? Det är inte mycket. Inga lokala handlingsplaner har presenterats. När kommer de? Det är min fråga. Avser man att arbeta individuellt med återvändare? Vilken beredskap har Stockholms stad i kampen mot terrorism?

Karin Wanngård! Hur länge ska ni förhålla de lokala handlingsplanerna?

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag svarade på i stort sett exakt samma fråga den 30 januari, då det handlade om program mot våldsbejakande extremism. Jag sade då liksom jag säger nu, och det är det som gäller fortfarande: De kommer att komma fram i T1:an, det vill säga före sommaren.

Det du frågade nu som ett tillägg till detta gäller Försvarshögskolan. Av en ren tillfällighet har jag avtalet med Försvarshögskolan framför mig. Det har florerat rykten att vi på något sätt skulle ha avbrutit arbetet. Vi har hitintills använt Försvarshögskolan till en kostnad av 250 000 kronor. Vi har fortfarande ett pågående avtal som gäller till den sista juni angående att vi har möjlighet att använda ytterligare resurser från Försvarshögskolan.

Vi har under tiden också på stadsledningskontoret anställt en person, en central samordnare, mot våldsbejakande extremism: Christina Kiernan, som kommer från polisen. Detta har naturligtvis också satt fart på arbetet.

Man kan ibland i debatten få uppfattningen att ingenting görs. Detta är felaktigt. Vi arbetar mycket, mycket bredare i dag. Stadsdelsnämnderna är involverade. Lokala samordnare finns på plats i så gott som alla stadsdelar. Jag ska också poängtera att detta är ett arbete som sker främst från Säpos sida. De har koll på vilka individer det handlar om. Det staden gör är att försöka förhindra ideologiskt motiverande våld och radikaliserings. Det är där stadens arbete sker, och det sker redan i dag.

Anförande nr 37

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Förseningarna är mycket olyckliga. Jag har också läst avtalet, och vi har varit i kontakt med Försvarshögskolan. Det pågår

alltså inga ytterligare samarbeten, som det står i avtalet, utan det finns inget mer än det man har påbörjat. Man avvecklade det i höstas. Försvarshögskolan låg på, för i del två i avtalet, som man har fakturerat för, ingår en stor konferens. Men den har inte blivit av. Jag vet att Försvarshögskolan under hela hösten försökte trycka på Stockholms stad och fråga: När ska vi ha den här stora konferensen som ett led i vårt arbete? De fick inget gensvar, och till slut kände de sig tvingade att fakturera hela kostnaden.

Stockholms skattebetalare har alltså betalat pengar för en konferens som aldrig har blivit av. Detta kostade sammanlagt 250 000 kronor sammanlagt. Det gällde alltså inte bara konferensen, men den var en del i arbetet. Jag frågar mig: Är det så vi tar hand om våra gemensamma resurser? Magnus Ranstorp kallar detta för ett arbete på förskolenivå. Men Stockholm är ingen lekstuga. Jag tycker att det är dags att ta detta på allvar.

Anförande nr 38

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är just det jag gör. Jag tar detta på fullaste allvar. Det är anmärkningsvärt att du försöker bedriva och göra populistisk oppositionspolitik av en så pass allvarlig fråga. Punkt 2 i avtalet lyder: Analys och metodstöd. Stöd till lokalt utvecklingsarbete. I samband med efterfrågad implementering av riktlinjerna i handlingsplanen för uppföljande, analys och metodstöd med leverans under hösten beräknas per timme. Det står ingenting om någon konferens i avtalet. Läs avtalet, Anna König Jerlmyr! Det skulle vara en bra grund.

Försök inte att säga att vi ingenting gör! Det vi gör i den här staden i dag är så ofantligt mycket mer än vad som gjordes för fem, tio eller femton år sedan. Det är det som är det fantastiska: Vi jobbar bättre med de här frågorna i dag. Och vi kan säkert göra ännu bättre ifrån oss.

Anförande nr 39

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det går jättebra. Det är fantastiskt. Stockholm är en ledstjärna i arbetet. Det är också därför terrorexperter kallar arbetet för ett svart hål eller ett arbete på förskolenivå. Det är bra att initiativ togs, men man skulle inte ha avvecklat samarbetet med Försvarshögskolan. Det pågår inget samarbete. Man har inte fortsatt. Man har haft ett muntligt avtal om en stor konferens, som man inte har fullföljt. Jag har också läst avtalet noga, och konferensen skulle ha ingått.

Vi har en minister som inte kan någonting på nationell nivå, och vi har handlingsplaner som inte har kommit fram och som skulle ha varit klara vid årsskiftet. Det är klart att detta är oerhört oroväckande. Vi har 150 återvändande i Sverige just nu. Två av dessa har redan varit inblandade i attacker i Paris och Bryssel. Frågan är: Hur är Stockholms beredskap egentligen? När får vi se de lokala handlingsplanerna? Den expertisen måste hämtas från experter och från Försvarshögskolan, och inte från de lokala stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 40

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är spännande att du först hänvisar till punkt 2 i avtalet, där du inte får belägg för det du tidigare påstod. I ditt svar säger du då: Nej,

det står inte i det avtal som jag har läst så fantastiskt noggrant. Det är någonting annat som gäller. Du måste bestämma dig i debatten för vad det är som ska gälla.

Än en gång kan jag bara upplysa fullmäktige, åhörare, press och alla intresserade: Vi arbetar med frågan varje dag. Vi har en central samordnare på plats, vilket inte den här staden någonsin har haft i sin historia. Vi arbetar lokalt ute på stadsdelsnämnderna för att förhindra varenda person att bli attraherad av och vilja gå in i våldsbejakande extremism. Det är det arbetet som är så extremt viktigt. Det är detta vi arbetar för, och det är jag stolt över.

Fråga nr 2. Stadens arbete mot våldsbejakande extremism

Anförande nr 41

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Jag blir faktiskt ledsen när jag hör finansborgarrådet Karin Wanngård så extremt hårt och oförsonligt diskutera denna fråga. När vi slängde det egendomliga papperet i papperskorgen – det som var något hemmasnickrat som Miljöpartiet hade tagit fram – tog vi, och jag personligen, ett stort ansvar för att vi skulle få en blocköverskridande överenskommelse. Det är uppenbart att finansborgarrådet inte tycker att den ska hedras framöver. Hon har inte gjort några som helst försök att informera oss eller att se till att man uppfyller det som står i utlåtandet.

Därför skulle jag vilja fråga Karin Wanngård: På vilket sätt involveras externa experter nu? Och varför har samarbetet med Försvarshögskolan avslutats?

Anförande nr 42

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har fortfarande ett avtal med Försvarshögskolan. Det är precis det avtal som vi skrev med Försvarshögskolan under föregående år. Detta avtal och uppdrag gäller till och med 2017-06-30. Detta datum har inte infallit ännu. Även om vi när detta datum infaller känner ytterligare behov av att samarbeta med Försvarshögskolan tror jag att vi har möjlighet att skriva nya avtal med Försvarshögskolan.

Lotta Edholm påstår att vi inte ens har kontakt med Försvarshögskolan. Det avtalet stipulerar är vad skolan de facto fakturerar oss. Staden kan i vissa lägen också ha kontakt med Försvarshögskolan utan faktura. Det är ett spännande upplägg, men det kan fungera så att staden har kontakt med statliga verk och myndigheter utan att faktura utväxlas. Det sker också i detta läge.

Jag tycker att det är jättebra att vi har haft och fortfarande har stort fokus på dessa frågor. Vi ska ha ett stort fokus på dem, och de lokala programmen kommer att presenteras i respektive nämnd som har detta uppdrag under T1:an. Det kommer att involvera fler som arbetar med frågan. Det är där de lokala utvecklingsprogrammen mot våldsbejakande extremism är så viktiga. De bearbetas fram så att det inte endast blir en pappersprodukt som har få bärare ute i verkligheten.

Jag ska passa på att tillägga att det har gjorts informations- och kursinsatser för anställda så att man ska kunna se ett tidigt beteende för att just motverka våldsbejakande extremism.

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (L): Kommunstyrelsen ska bistå stadsdelsnämnderna i det lokala analys- och planarbetet efter avstämningar med extern forskningsledande expertis. Så står det i ärendet. Detta arbete skulle ha varit slutfört vid årsskiftet. Intill årsskiftet, när arbetet egentligen skulle vara klart, har det inte tagits några som helst kontakter sedan september 2016.

Arbetet ska snart vara slutfört. Försvarshögskolan har meddelat att de också behöver lite planeringstid. Snart har detta halva år gått. Ni använder er inte av Försvarshögskolan. Det är väl lika bra att säga att detta samarbete är avslutat och att ni inte använder er av någon extern expertis, för det gör ni de facto inte. Jag tycker att det är besvärande, för vi har några av världens mest ledande experter på området ett par kilometer härifrån, och Stockholms stad har nu valt att avsluta samarbetet.

Anförande nr 44

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag tycker att det är oerhört besvärande att du säger något som inte är sant, Lotta. Det är inte sant. Vi har ett avtal med Försvarshögskolan. Vi arbetar genuint med att få fram programmen.

Du påstår att vi inte samarbetar med Försvarshögskolan. Jag vet till slut inte vad jag ska säga. Jag har avtalet framför mig. Vi samarbetar med Försvarshögskolan. Vad är problemet, förutom att du vill påstå att vi gör någonting som vi de facto inte gör? Sorry!

Anförande nr 45

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag kan bara konstatera att finansborgarrådet är ungefär lika kunnig i dessa frågor som Alice Bah Kuhnke, och det är väldigt, väldigt lite.

Ja, det finns ett avtal. Men detta avtal används de facto inte nu. Den senaste kontakten mellan staden och Försvarshögskolan togs i september 2016. Min fråga kvarstår: På vilket sätt samarbetar Stockholms stad i dag med Försvarshögskolan? Svaret på frågan är att man inte gör det, för man har inte utlöst den möjlighet som finns i avtalet att fortsätta med arbetet. Detta arbete är nedlagt.

För de människor som nu återvänder efter att ha krigat för ISIS, för de människor som har råkat ut för denna terrorism och för Stockholms stad är detta de facto livsfarligt. Avtalet finns, men det används inte.

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vi har ett avtal med Försvarshögskolan. Det viktiga arbete som vi gör just nu är att ta fram de lokala programmen så att det de facto finns bärare. Vi arbetar med detta.

Du kommer in på själva sakfrågan. Jag kan säga så här: IS-krigare som återvänder till Sverige har Säpo kontroll på. De ska lagföras, och de ska stå för det som de har gjort. Det är inte stadens uppgift. Det är Säpos och rättsväsendets uppgift. Det staden ska göra är att förhindra människor att komma in i våldsbejakande extremismrörelser. Det är där arbetet ska ske.

Vi jobbar brett med frågan till skillnad mot hur det har varit förut. Det är det som är bra, och det är det som är positivt. Men ni vill inte krama det positiva. Ni försöker hitta på problem som inte existerar.

Fråga nr 3. Hur är stadens skydd mot anlitande av svart arbetskraft?

Anförande nr 47

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Jag ska göra det enkelt för mig och citera revisorsgrupp 1, som har gjort en revisorsrapport, nr 5/2017: ”Rapporten visar att nämnderna och bolagen behöver stärka det förebyggande skyddet mot anlitande av svart arbetskraft. Det förutsätter att det finns ett tydligt regelverk om vilka krav som ska ställas och hur dessa ska följas upp. Åtgärder för att hindra nyttjande av svart arbetskraft brister i flera avseenden. Revisionen rekommenderar därför att tillämpningsanvisningar, riktlinjer och anvisningar för att förebygga och följa upp ett regelstridigt utnyttjande av arbetskraft förtydligas och på ett effektivt sätt kommuniceras till berörda parter.”

Därför, borgarrådet Wanngård, har jag två frågor: Varför har det blivit så här, och vad kommer man att göra åt saken?

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! I stadens program för upphandling och inköp fastslår vi att vi ska göra affärer med seriösa leverantörer som betalar skatt och sociala avgifter och, naturligtvis, i övrigt följer lagar och regler.

Konkurrensfördelar ska inte kunna uppnås av leverantörer genom att de exempelvis bedriver oseriösa verksamheter eller dumpar löner, inte betalar in för pensioner, försäkringar och så vidare. Därför ska vi ställa seriositetskrav.

För att säkerställa detta har staden en överenskommelse med Skatteverket som har gällt sedan 2009. Skatteverket har särskilda kontaktpersoner för staden som svarar på frågor och håller utbildningar för stadens anställda. Skatteverket bistår staden med information som rör alla berörda bolag och företag inför upphandlingen och även regelbundet under avtalstiden. Det är självklart att vägledning om seriositetsprövning ska beskrivas i praktiken. Stadens nämnder och bolag måste vara väl insatta i vad detta de facto gäller i verksamheten för leverantörer och i deras tur underleverantörer.

Vårt främsta arbetssätt är naturligtvis att samarbeta med Skatteverket men också att ställa hårda krav vid upphandling. Vi ska säkerställa sjysta villkor, och vi försöker slippa dessa problem över huvud taget. Om det finns problem ska det upp till ytan omedelbarts så att vi kan åtgärda de fel som finns.

Anförande nr 49

P e r O s s m e r (SD): Vi är nog överens om vad som ska och bör göras. Problemen är, som revisionsrapporten fastslår, att det de facto inte riktigt sker i verkligheten.

Huvudentreprenören ska följa upp sina underleverantörer när det gäller att de betalar sina avgifter, skatter och sociala avgifter. Det finns regler om att man inte ska anlita

svart arbetskraft, men de verkar inte riktigt följas. Som det står i revisionsrapporten har man inte några riktlinjer för hur man ska agera när det kommer fram att det trots allt finns svart arbetskraft på de ställen som är aktuella. Själva undersökningen innefattar bara tre stycken objekt.

Revisorerna säger också att det inte finns några rutiner för att kontrollera att huvudentreprenörerna följer upp och kontrollerar sina underentreprenörer och att de följer de regler man har kommit överens om. På Östermalm har det fungerat bättre, men på de två andra ställena har det varit sämre.

Anförande nr 50

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är klart att vi skulle behöva fler verktyg för att komma till rätta med detta. Ett är månatlig redovisning för företagen när det gäller skatter och avgifter i stället för de preliminära skatteredovisningar som sedan årsvis följs upp. Man kan redan i dag jämföra lite när det gäller omsättning och bolagets lönekostnader, men vi skulle också behöva hjälp med nationell lagstiftning för att komma ännu snabbare på spåret.

Det är inte helt enkelt att från dag ett säkerställa huruvida ett företag tar hjälp av svart arbetskraft eller inte om man har övriga anställda som man också redovisar. Månatliga skatteredovisningar skulle alltså kunna vara ett sätt för att vi skulle kunna jobba ännu snabbare och effektivare med en sådan här fråga.

Anförande nr 51

P e r O s s m e r (SD): Nu tror jag att borgarrådets önskemål blir tillfredsställda. Den 1 juli, tror jag att det är, ska man införa en lagstiftning som innebär att när preliminärskatter och annat betalas ska det specificeras för varje arbetstagare. Det är riktigt att det har varit i klump, och det är inte riktigt bra när man ska kontrollera detta.

Men som det står på s. 12 – och det är därför jag tar upp detta – visar granskningen att varken bolagen eller nämnderna, i det här fallet fastighetsnämnden, har beaktat risken för att svart arbetskraft anlitas i byggprojekt. Förfrågningsunderlag och kontrakt om att huvudentreprenören ansvarar för att anlidade underentreprenörer betalar arbetsavgifter och skatter tycks saknas.

Jag är egentligen ute efter vad vi gör. Hur kommer vi ifrån de här problemen?

Anförande nr 52

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är mycket så som jag redovisade i mitt första inlägg; Det handlar om hur vi arbetar aktivt med upphandlingar och kontakt med Skatteverket och hur vi följer upp det hela. Men det är en eftersläpning på efterföljningen i dag, och det är därför jag kommer in på frågan om månatlig rapportering.

Vi ligger självklart hela tiden på och försöker säkerställa att våra leverantörer eller underleverantörer inte använder sig av svart arbetskraft eftersom det på sikt utarmar systemen. Själva skattebasen kommer i så fall att minskas, och det vore väldigt olyckligt. Detta är en jätteviktig fråga att följa även framöver.

Fråga nr 4. Omflyttning av nyanlända barn och familjer

Anförande nr 53

K a r i n E r n l u n d (C): Jag vill börja med att be om ursäkt. Jag drabbades av totalt hjärnstopp och glömde att lämna in min fråga, så den kom lite sent till finansborgarrådet. Men å andra sidan skickade jag frågan i ett öppet brev tidigare i eftermiddags, så jag hoppas att du har hunnit läsa det.

Om vi ska klara integrationen måste hela samhället vara med. Under förra hösten, när den stora flyktingströmmen kom, bad vi människor i Stockholm att vara med och hjälpa till med mottagandet. Det gjorde man på många sätt – med språkkaféer, stickgrupper och fotbollslag. Människor ordnade också så att de blev familjehem.

Men nu, ett och ett halvt år senare, svarar samhället tyvärr ofta med att flytta runt dessa människor till andra delar av landet trots att de kanske har skaffat ett jobb, att barnen går i skolan och att de har sitt sociala nätverk här i Stockholm. I grund och botten handlar detta om Migrationsverkets rutiner. Men jag har ändå tillskrivit dig som finansborgarråd i frågan i dag, för det finns kommuner som har gett sig den på att stoppa flyttkarusellen. Det vill jag att Stockholm också ska göra.

Min fråga är: Kan du tänka dig att göra vad du kan för att människor som har rotat sig i Stockholm också ska kunna få stanna i Stockholm?

Anförande nr 54

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Tack så mycket, Karin, för frågan! Det är helt riktigt att engagemanget är stort för att människor om de har rotat sig på en plats ska också ska få stanna på denna plats. Det är just dessa kontakter vi har med Migrationsverket. Om det handlar om familjer som redan är rotade i Stockholmsområdet är det i Stockholm vi gärna ser att de stannar. Dessa samtal förs redan i dag. Jag vill naturligtvis undvika en sådan verklighet som en del står inför där man är fast rotad i Stockholm och sedan får besked om att man ska flytta 50 mil bort. Det är inte mänskligt. Man måste snarare tvärtom jobba utifrån att människor ska få bo kvar i den kommun som man är rotad i. För barnens skull borde det nästintill vara på samma gata därför att de förhoppningsvis har fått kompisar, går i skolan och så vidare.

Självklart kan jag här och nu lova mitt engagemang i frågan, för detta är någonting som engagerar mig väldigt djupt. Fördelen nu när Migrationsverket ansvarar för fördelningen är att de också ser på just dessa saker.

Anförande nr 55

K a r i n E r n l u n d (C): Det är glädjande att du svarar ja på frågan om att Stockholm borde göra det vi kan göra. Förra lördagen var jag på en manifestation på Medborgarplatsen som arrangerades av den rörelse som heter Vi står inte ut och som jobbar just med ensamkommande barn och unga. Ett av de krav som då framfördes var att stoppa de här omflyttningarna. Men Socialdemokraterna hade inte ens bemödat sig att besvara inbjudan till manifestationen. Därför valde jag att tillskriva dig i dag i ett öppet brev i frågan.

Jag är glad att du menar att arbetet redan finns och att ni redan gör en del av detta. Men faktum kvarstår: Det är många barn och unga, och inte bara ensamkommande utan även barn och unga som har kommit hit med familjer, som flyttas. Jag läste så sent som i morse om en lärare på en skola i Blackeberg som bad om hjälp med att hitta ett boende för en elev.

Vad kan vi mer göra? För detta sker.

Anförande nr 56

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är helt oacceptabelt med uteblivet svar, men jag har i alla fall inte fått någon fråga om att delta i Vi står inte ut. Men det kanske har hamnat någon annanstans.

När det handlar om vad vi gör och vad som är det absolut viktigaste är det att bygga bostäder. Det är bostadsbristen i Stockholm som sätter käppar i hjulet för god integration, för möjlighet att bo kvar och för möjlighet att växa inom familjen med fler barn, förhoppningsvis. Det är bostadssituationen som är det akuta problemet för att vi ska kunna säkerställa att förhoppningsvis ta emot fler som vill flytta till Stockholm men också säkerställa att människor får bo kvar på den plats de en gång har flyttat till.

Vi kan göra mer i Stockholm, för nu har vi inte så många flyktinganläggningar kvar här. Om vi bara skulle komma ännu snabbare fram, vilket mycket tyder på, när det gäller bostäder kommer vi långt.

Anförande nr 57

K a r i n E r n l u n d (C): Jag delar inte riktigt den bilden. Det är klart att det akuta problemet när det gäller att ta emot nyanlända är att bygga fler bostäder snabbt. Men jag skulle vilja säga att det urakuta problemet är de brister i samarbete som finns mellan kommunerna och Migrationsverket. Det är det som gör att människor faller mellan stolarna när de ska flytta från ett migrationsverksboende till ett boende i en kommun. Det kan då hända att man har bott på ett migrationsverksboende i Stockholm, man har skaffat sig jobb och familj i Stockholm, man går i skolan i Stockholm och man har hela sin trygghet här och att man också får en kommunplacering i Stockholm. Men i väntan på denna kommunplacering kan man då bli förflyttat till en annan kommun i Sverige.

Jag tycker att detta är totalt oacceptabelt att rycka upp människor som äntligen har funnit en trygghet och börjat rota sig i Sverige. Att man rycker upp dessa människor och flytta dem till andra delar av landet – det är detta problem jag vill lösa. Bostadssituationen är akut, men den här frågan är urakut.

Anförande nr 58

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är just därför bostäderna är extremt viktiga. Vi har ännu inte modulhusen på plats, och vi har ännu inte alla lägenheter på plats. Det är det som gör att vi inte har denna möjlighet. Det finns fler grupper som råkar väldigt illa ut på grund av den bostadsbrist som vi ser. Man blir placerad i andra kommuner i väntan på placering, men vi har också det omvända problemet: Det finns en del personer som har avstått flytt till Stockholm för att de har hittat boende någon annanstans i Sverige. Det där går väl lite över kommungränserna.

Men det är självklart att vi bygger upp organisationer och samarbetar med Migrationsverket. Det är olyckligt när människor faller mellan stolarna. Om det så bara är ett enda barn är det olyckligt. Vi ska självfallet inte ha något system eller någon struktur för att det ska ske, utan snarare tvärtom.

Fråga nr 5. Flygskatt

Anförande nr 59

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Regeringen har nu aviserat att de ska gå vidare med planerna på att införa en nationell flygskatt. De allra flesta bedömare är helt överens om att detta inte kommer att ge någon positiv effekt för miljön. Ändå ska denna symbolskatt av någon anledning genomdrivas – förmodligen som ett sätt att på något vis rädda Miljöpartiets heder i regeringen. Någon annan tolkning har jag svårt att göra.

Även om miljöeffekterna tros utebli riskerar skatten att få desto större andra effekter, inte minst i Stockholm. Skatten riskerar att slå hårt mot Stockholm. Enligt beräkningar som har gjorts kan uppemot 10 000 jobb försvinna i vår region. 1 ½ miljon passagerare förväntas dirigeras om till andra flygplatser utanför Sveriges landgränser.

Jag undrar helt enkelt: Hade finansborgarrådet räknat på vilka effekter skatten kan komma att få innan hon ropade halleluja till utredningens förslag?

Anförande nr 60

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! När det gäller förslag på flygskatt kan man alltid resonera om huruvida det är bra eller dåligt. Vad jag ser från mitt perspektiv handlar om huruvida flyget också ska bära en viss del av sina miljökostnader. När det gäller om detta kommer att påverka dagens flygningar eller inte visar allting hitintills att det inte kommer att minska flygtrafiken. Troligtvis kommer den inte att öka lika mycket som den beräknas göra utan flygskatt.

Flygskatten handlar om vilka skattebaser vi vill ha rent generellt. Ska vi ha någonting som bara exkluderas från skatt eller ska vi ha en så bred skattebas som möjligt? Är det till slut bara löntagarna kvar som ska betala skatt? Det är det breda resonemanget man också ska våga föra. Det som drabbar flyget hårdast i min mening är kramningen av Bromma flygplats. Vi har inrikesflyg som går till Bromma, vilket gör att norra Sverige väljer att flyga till Helsingfors och ut i världen. Det är det vi verkligen skulle kunna få bukt med om vi satsade på *en* storflygplats i Stockholmsregionen. Utveckla Arlanda! Säkerställ att både inrikes- och utrikesflyget går till Arlanda! Därmed skulle vi kunna få några övernattningar extra och några mellanlandningar extra. Det är det som verkligen skulle göra att Arlanda och Stockholm skulle utvecklas när det gäller flyget.

Det handlar också om preclearance. Det är något som vi har jobbat på. Vi ser att detta är en möjlighet – man får alltså flyga som inrikesflyg från Stockholm till USA. Det vore helt fantastiskt, och det skulle öka antalet avgångar.

Anförande nr 61

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Svaret visar att finansborgarrådet ser skatten som en ren symbolskatt. Vad gäller att beskatta löntagare har ni så sent som i dag visat att det är ni minsann inte rädda för. Ni ska ju nu ytterligare höja den statliga inkomstbeskattningen. Men det är en helt annan fråga.

Finansborgarrådet säger själv att flyget inte kommer att minska på grund av flygskatten. Nej, det är sant. Men det kommer att ske från andra delar och från andra flygplatser i stället för från Arlanda eller Sturup. Det är det som är det problematiska. Man flyttar trafiken till andra länder om man inför en nationell flygskatt. Det är därför jag är orolig för hur finansborgarrådet skriver i sina synpunkter. När vi skulle lämna vårt remissvar till utredningen var du väldigt positiv till flygskatten trots att många beräkningar visar att vi kan förlora uppemot 10 000 jobb på detta.

Jag undrar: Bryr sig inte finansborgarrådet om den typen av beräkningar innan man ger svar på remisser? Det tycker jag är oroväckande.

Anförande nr 62

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande! Självklart bryr jag mig om beräkningar. Det är därför det är viktigt att tydligt säga att antalet flygningar sannolikt inte kommer att minska med en flygskatt. Men vi måste våga se över hur vi organiserar flyget i Sverige. Internationellt sett går fler och fler länder till en stor regional flygplats och lägger ned de små flygplatserna för att säkerställa att man kan flyga både inrikes och utrikes.

Flyget kommer inte att bära alla sina miljökostnader. Dit är det långt kvar – innan dess att grönt flygbränsle är infört. Men under tiden får de bära en viss del av de kostnader som det de facto innebär att ha flyg. Vi vet bara från stadens sida vad det kostar att ha Bromma flygplats lokaliserad där den är. Vi måste hitta en jämbördig balansgång i de här frågorna.

Anförande nr 63

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Nu försöker Wanngård få detta att bli en debatt om Bromma. Hur vi organiserar flyget har ingenting med flygskatten att göra. Vi kan organisera flyget hur vi vill, och vi kan göra vad vi vill med Bromma och Arlanda oavsett om vi inför en nationell flygskatt eller inte.

Det vi vet är att Holland införde en flygskatt. Den tog de bort redan efter ett år, för effekten blev att Schiphol förlorade 1,4 miljoner passagerare. Det innebar inte 1,4 miljoner färre flygningar, utan det innebar att 1,4 miljoner passagerare bytte flygplats till andra länder. Vi vet att också Norge har infört en liknande skatt. Där slopades den också, för de hade samma negativa effekter.

Ändå vill Karin Wanngård införa detta i Stockholm. Vill man på något sätt bakvägen förenkla en nedläggning av Bromma flygplats? Om vi minskar flygandet i Sverige minskar också behovet av två flygplatser i Stockholm. Är det så ni tänker? Man börjar ju undra. Eller varför är Wanngård så entusiastisk över denna skatt när vi känner till de negativa effekter den har gett i både Holland och Norge? Jag tycker att det är dåligt av dig att vara det.

Anförande nr 64

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Nu är ju flygskatt en nationell fråga. Man kan få uppfattningen att jag beslutar om huruvida den ska finnas i Stockholm eller inte. Jag är – till skillnad från några andra – i och för sig öppen för att vi ska diskutera alla frågor i fullmäktige. Jag har alltså inga problem med att diskutera flygskatten.

Men med det sagt måste man se flyget som en helhet. Det är självklart att också den organisatoriska frågan kring flyget har betydelse. Hur tillgängligt är det? Hur lätt är det att ta sig till och från flygplatser? Hur lätt är det att välja andra färdmedel i stället? Jag ska inte säga att jag är någon stor kramare av den ena eller den andra skatten. Det jag är en stor kramare av är att ha ett enhetligt skattesystem som är lätt att se och lätt att förstå. Det är i dagsläget lite svårt att förstå varför inte just flyget ska ta en viss del av sina kostnader när alla andra verksamheter är beskattade.

Fråga nr 6. Stockholms stads konkurrenskraft

Anförande nr 65

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag hänger på Erik Slottners fråga om flygskatten, för det är den det handlar om. Nej, Karin Wanngård kanske inte ansvarar för implementeringen av flygskatt. Men finansborgarrådet ansvarar för Stockholms stads svar när det handlar om remisser om flygskatt.

Jag kan notera hur man än en gång försöker komma ifrån ämnet genom att tala om transporter till och från flygplatser eller genom att tala om Bromma. Detta handlar om hur Stockholms stad ska svara på remissen om hur flygskatt kommer att skada Stockholms tillväxtpotentialer och hur den skadar Arlandas möjligheter att expandera som ett viktigt nav i vår infrastruktur. Det är detta det handlar om och hur Stockholm ska kunna bli en framgångsrik och stark region i framtiden. Hur kan vi stärka Arlanda som en internationell flygplats med fler internationella förbindelser? Det är det detta handlar om.

Vad gör finansborgarrådet Karin Wanngård för att stoppa denna skadliga skatt som slår mot Arlanda för klimatomställningen, för flyget och för att säkra Stockholms framtid?

Anförande nr 66

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det är mycket riktigt så som Anna König Jerlmyr påtalar: Flygskatten är en nationell fråga. Som jag sade även till Erik Slottner är jag öppen för att diskutera i stort sett alla frågor i Stockholms stadshus eftersom de kan ha bäring på Stockholm på det ena eller det andra sättet.

Alltid när Moderaterna diskuterar skatt låter det som domedagen. Om man höjer skatten är det det värsta som finns i historieskrivningen. Jag delar inte denna historieskrivning. Jag anser att det är bra att vi tar in skatt för att gemensamt finansiera vår välfärd och för att gemensamt säkerställa att vi har ett samhälle som vi bygger med vård, skola och omsorg. Vi har också en annan, oerhört viktig, fråga att ta ansvar för: klimatutvecklingen. Jag är orolig för att det inte går tillräckligt fort att ställa om. Jag är orolig för att det inte går tillräckligt fort att ställa om till andra bränslealternativ för flyget. Jag är orolig för att vi inte kan putta på bara lite till.

Så kommer vi till flygskatten. Vi har flyg, och det ska vi ha. Vi ska flyga, och vi ska röra på oss. Det är bra. Det är bra för oss som människor, och det är bra för företagandet. Det är jättebra. Men varför skulle flyget inte ha en skatt? Om man är för breda skattebaser, vilket jag är – jag är en stor kramare av det – är det även inkluderat att vi ser över våra skattesystem. Vi ska ha en så bred skattebas som möjligt. Flyget är en del av vår infrastruktur, som i övrigt beskattas. Jag ser inte det jättestora hotet, och jag har även tidigare sagt att detta inte kommer att minska antalet flygningar.

Anförande nr 67

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det är väl därför 126 av de 156 remissinstanserna är så kritiska.

Socialdemokraternas partisekreterare blev nog smärtsamt medveten och upplyst i lördagsintervjun om att det går att sänka skatten på arbete och ändå få 100 miljarder kronor till välfärdssatsningar, vilket alliansregeringen lyckades med under förra mandatperioden. Det handlar om att de bolag som finns i dag betalar bolagsskatt. De är inte skattebefriade. Det flygbolagen säger är att detta kommer att kosta ungefär 200 miljoner kronor. Det är pengar som hade behövts för en klimatomställning och för att köpa nya och mer bränslesnåla plan som hade varit bra för miljön. Det kan man inte göra nu.

Karin Wanngård tar gärna frågor om flyg när det handlar om preclearance. Då vill hon gärna göra detta till en Stockholmsfråga. Det amerikanska ambassaden säger i sitt remissvar är att det är direkt hotat för Arlanda att kunna bli en preclearance-flygplats med den nya flygskatten. Då kommer man att kunna välja en annan stad och en annan flygplats i Europa. Det är de skadliga effekterna av flygskatten. Det är där vi behöver ledarskapet som står upp mot flygskatt i Sverige och i Stockholm.

Anförande nr 68

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag kan inte mer än att upprepa mitt tidigare inlägg som jag hade mot Erik Slottnér. Jag anser att vi ska ha så breda skattebaser som möjligt. Vi ska naturligtvis kolla på vad detta kan innebära och vad som kan bli bättre. Jag värnar verkligen starkt för Stockholm, och det går bra för Stockholm i dag. Företagen vill anställa, och det är till och med svårt att hitta kompetens inom vissa områden. Vi vet att flyget är en viktig funktion.

Men vi måste också våga ta bladet från munnen och säga att Bromma inte är framtiden för flyget. Framtiden för flyget är att utveckla Arlanda. Och vem ska ta den kostnaden? Kommer flyget att ta den kostnaden, eller kommer det allmänna att ta kostnaden för att utveckla Arlanda? Mitt heta tips är att det är det allmänna, men till viss del betalat via flygskatten.

Anförande nr 69

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Finansborgarrådet försöker återigen komma ifrån frågan och tala om Bromma, vilket det inte handlar om. Det handlar om Arlandas möjlighet att bli ett viktigt nav för flygtrafiken och att den inte flyttas över till Köpenhamn, som remissinstanserna varnar för. Det handlar om att Arlanda inte ska tappa positionen som preclearance-flygplats. Det kommer att hämma såväl konkurrenskraften som jobbtillväxten och sysselsättningen i framtiden.

Det går bra för Stockholm, men det är inte en garant för att det kommer att gå bra i framtiden. Därför måste vi stå upp mot de farliga och skadliga skatter som riskerar att hämma Stockholms utveckling.

Finansborgarrådet Karin Wanngård säger å ena sidan i sina synpunkter i remissvaret att flygskatt är ett steg i rätt riktning. Å andra sidan sitter hon i styrgruppen för Connect Sweden, som företräder Arlanda. Där säger man någonting helt annat, och finansborgarrådet har inte reserverat sig i styrgruppen. Där säger man att flygskatten kommer att ha en negativ effekt för såväl miljö som tillgänglighet, näringslivsutveckling och regional utveckling. Det är dubbla budskap. Jag tror att finansborgarrådet egentligen motsätter sig flygskatten. Men det är viktigt att ta konflikten för stockholmarnas bästa mot sin egen regering och stå upp för ledarskapet för Stockholm.

Anförande nr 70

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Anna verkar vara genuint upprörd när det gäller skatter. Det är det som är grundproblemet: Moderaterna tror inte på skatter. Ni tror inte på välfärdens utveckling.

Du står här och talar om utveckling av Arlanda. Men vem ska bära den kostnaden? Vem ska bära utvecklingskostnaden för Arlanda? Det kommer det allmänna att göra. Det är infrastruktur. Det allmänna kommer att göra det, och genom vad då? Jo, genom skatteintäkter. Det är så det fungerar. Vi tar in skatter för att finansiera välfärden och god infrastruktur. Vi ska alltså utveckla Arlanda för flygbolagen och för att man ska kunna flyga mer. Men de ska inte betala. Den logiken köper inte jag.

Fråga nr 6. Stadens arbete för god vaccinationstäckning och förhindrad smittspridning

Anförande nr 71

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): De senaste veckorna har vi alla läst och hört om hur förskolebarn har drabbats av mässlingen här i vår stad. Det är en allvarlig sjukdom som vi genom vaccination skulle ha möjlighet att nästintill utrota om alla barn som kan vaccineras i det vaccinationsprogram som finns skulle göra det. Men i dag är det hitintills tio barn på Järva som har insjuknat.

Tyvärr finns det föräldrar som låter bli att vaccinera barnen. 95 procent av befolkningen måste vara vaccinerad för att en så kallad flockimmunitet, som sjukvården säger, ska uppstå. Då har man ett riktigt skydd.

Min fråga till finansborgarrådet är: Vilka skyddsåtgärder tycker du att kommunen ska vidta för att barn inte ska smittas på förskolan?

Anförande nr 72

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket för frågan! Jag ser oerhört allvarligt på det som sker. Det är barn och vuxna som drabbas av mässlingen i Stockholm år 2017. Det är en sjukdom som vi vill utrota, och det vill vi säkerställa genom att man vaccineras – att barnen tar sin vaccination.

Hur jobbar vi då med den frågan? Från stadens sida jobbar vi mer med upplysning, och hembesök med hjälp av barnavårdscentralen, alltså landstinget. Det handlar

också om att det är landstinget som via barnavårdscentralerna står för själva vaccinet. Det är också landstinget som står för vad som händer om man har insjuknat.

Jag är medveten om att vaccinationsskyddet på Järva är lägre än i övriga staden. Därför är det oerhört viktigt att vi får jobba vidare med de hembesök som har varit lyckosamma under flera år i den här staden. Jag har ett medskick till frågeställaren: Säkerställ nu i landstingets budget att vi vill jobba vidare med hembesöken! Vi är beroende av att barnmorskorna följer med på hembesöken. Det är ungefär det mesta och det bästa vi kan göra från stadens sida för att säkerställa att så många som möjligt vaccinerar sina barn.

Anförande nr 73

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Nu är det så att vi liberaler har föreslagit att man bör utreda om ovaccinerade barn inte ska få gå till förskolan i Stockholm. Jag har förstått att det är någonting som du motsätter dig. Undantag ska naturligtvis göras för dem som på grund av andra sjukdomar inte kan vaccineras. Det är just för dem detta är oerhört viktigt.

Du talar om en massa saker som handlar om vad landstinget ska göra. Men det är landstingets ansvar. Jag tycker att det är väldigt bra med hembesöken, och man kan mycket väl utveckla dem åt andra håll också. Men man ska komma ihåg att detta inte är en fråga bara för stadsdelar på Järvafältet. På Södermalm har man faktiskt också dålig täckning. Det handlar om att föräldrar inte vill vaccinera sina barn. De som drabbas av detta är de som allra mest behöver skyddet. Det är en osann myt om att vaccinet kan kopplas ihop med autism som har gjort att en stor del av de här sakerna lever kvar.

Hur ställer du dig till en utredning, och varför är du emot den, om du är det?

Anförande nr 74

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det finns olika orsaker till att man inte vaccinerar sina barn. Man kanske inte har varit med i det svenska vaccinationsprogrammet utan har kommit till Sverige på senare år. Det kan också handla om att man har en övertygelse om att det inte är bra med vaccin. Där måste vi motarbeta med kunskap och utbildning – precis det som du tar upp. Det handlar om den gamla artikeln om att vaccination skulle leda till autism, och det är en helt felaktig forskningsrapport som den artikeln bygger på.

Nej, jag tror inte på att straffa barn genom att ta bort dem från förskolan. Jag tror också att det praktiskt är ganska ogenomförbart. Det fullgoda vaccinationsskyddet uppnås inte förrän vid ett och ett halvt års ålder, och det skulle innebära att inga barn får börja förskolan före denna ålder. Jag tror att det är en opraktiskt och ogenomförbar åtgärd, och jag tror inte heller på att man ska exkludera barn från förskolan.

Anförande nr 75

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Det är ingen som har påstått att dessa barn inte ska få tillgång till någon form av förskola. Det kan handla om dagbarnvårdare eller något annat. Men det du egentligen står här och säger är att föräldrar som av olika anledningar har bestämt sig för att de inte ska vaccinera sina barn ska ha mer förtur till förskolan än dem som har barn som är utsatta och som inte kan vaccineras på

grund av andra underliggande sjukdomar. De ska tydligen då inte våga gå till förskolan eftersom det kan finnas barn vars föräldrar inte har brytt sig om vaccinationsprogrammet. De allra mest sårbara barnen vill du inte skydda.

Det är lite märkligt med tanke på att vi driver många saker för miljön. Vi ska ha giftfria förskolor och vi ska ha säkerhet överallt. Men när det gäller säkerhet och sjukdomar som kan vara dödliga för vissa barn tycker du att vi ska premiera de föräldrar och de barn som inte vill på bekostnad av de allra mest utsatta.

Anförande nr 76

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det var en lustig sammanfattning av det jag sade. Jag kan i stället försöka upprepa det jag de facto sade: Jag vill inte exkludera några barn från förskolan. Det handlar inte om att premiera barn, utan snarare tvärtom. Det handlar om alla barns lika rätt till förskola oavsett vilka beslut föräldrarna fattar. Det är de facto föräldrarna som har fattat beslut att inte vaccinera barnen under förutsättning att man har fått rätt kunskap och information. Med den logiken tycker inte jag att vi ska straffa barnen.

Det finns ingenting i svensk lagstiftning någonting om att det skulle vara förbjudet att inte ingå i det svenska vaccinationsprogrammet. Det förefaller helt orimligt för mig. Det är snarare tvärtom: Vi behöver mer utbildning och mer kunskap. Säkerställ att föräldrarna väljer att vaccinera sina barn och ser det goda med vaccinet!

§ 16 Anmälan av rapport av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3, år 2016, äldreomsorg (Utl. 2017:50)

Anförande nr 77

A n n a - K a r i n Å s l u n d (L): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett sådant där ärende som återkommer titt som tätt, kan man säga. Det visar sig att de flesta får sina beslut, som tur är, och de som inte har fått det har inte fått det på grund av att det inte finns boenden eller annat. Det kan också handla om att de har tackat nej och valt något annat.

Det är dock lite intressant att läsa detta. Jag har en fråga till majoriteten och till Clara, om hon är här. Annars kanske någon annan kan svara. Man får förklaringarna under rubriken övriga upplysningar till att saker och ting inte har kunnat tillgodoses. Det finns en person som har fått en massa erbjudanden om boenden, och det står så här: Kan ej ta ställning. Väntar på god man. Ett annat fall handlar om trygghetslarm, och det står att man inte har kunnat tillgodose det hela eftersom det saknas nycklar till bostaden.

Jag tycker att detta är rätt anmärkningsvärda upplysningar som man får i liten, liten stil. Jag undrar: Vad gör ni när ni får reda på sådant här? Det är ute på stadsdelarna, men det är ju ändå sådant som ska fungera. Det är ganska anmärkningsvärt när det står att man inte kan ta ställning till ett boende för att man väntar på den gode mannen eller att man inte kan installera ett trygghetslarm för att man inte har några nycklar.

Anförande nr 78

T o r u n B o u c h e r (V): Jag begärde ordet för anförande i stället för att begära replik. Jag kan nog inte besvara dina frågor i detalj. Detta bevisar lite grann hur besvärlig biståndshandläggningen delvis är. Det är inte alltid så lätt. Man kan ha fått ett biståndsbeslut, och sedan kan det vara ganska många andra faktorer som spelar in. Det handlar inte minst om den kognitiva förmågan hos den äldre som har fått biståndsbeslutet, som kan göra att man möter ganska många hinder på vägen.

Jag tror inte att detta är ett korrekt svar på just din fråga, men det kan vara så att en person har fått ett biståndsbeslut och sedan ändå inte vill flytta över huvud taget. Det kan vara sådana saker och ganska mycket annat bakom det hela som inte alltid är så lätta att få upp på bordet. Det finns också en sekretessida i det hela, och det är biståndshandläggarens arbete att reda ut detta.

Jag tycker att det här är intressant, för vi har ändå fått upp många fler beskrivningar än vad som fanns tidigare i dessa ärenden. Nu redovisar man lite mer vad köerna egentligen baserar sig på, hur många avslag en person kan få, hur många gånger en person kan ha tackat nej och sådana saker. Det är sådant som vi inte riktigt tidigare har kunnat se men som vi nu har i redovisningarna. Det är tråkigt att det kanske inte går att gå in ännu mer i detalj, men då kommer vi in på en del ärenden som har med sekretessen och med biståndshandläggarens arbete med personen i fråga att göra.

Detta var inte en replik, så du kanske måste begära ordet igen om du vill säga något.

Anförande nr 79

A n n a K a r i n Å s l u n d (L): Vad det handlar om här är att man, som Torun säger, har fått mer beskrivning av hur det kan förhålla sig på olika ställen. Det är bra. Men det jag tog upp tycker jag är ett tecken på missförhållanden. Det handlar inte om att man har tackat nej ett antal gånger. Det kan handla om någon som har kognitiva besvär, men detta pekar direkt på missförhållanden som man kan undra varför de inte har åtgärdats.

Min fråga är egentligen: Vad gör ni när ni ser någonting sådant här? För ni läser det väl? Detta är ju riktiga tecken på missförhållanden. Tar ni kontakt med stadsdelen och frågar hur de har åtgärdat det hela, eller rinner det bara ut i sanden?

Anförande nr 80

T o r u n B o u c h e r (V): Det är väl bäst att vi går in i ett replikskifte. Jag tycker att det du säger verkar vara en bra idé, men jag har inte gjort det just i de här fallen. Men vi träffas ju i äldrenämnden i morgon, och jag tycker att vi kan lyfta frågeställningen där. Jag blir nog svaret skyldig när det gäller just de frågor som du ställer här och nu.

§ 17 Nytt beslut om tomträttsavgälder för flerbostadshus och beslut om att upphäva kommunfullmäktiges beslut den 12 december 2016 § 25 (Utl. 2017:51)

§ 18 Nytt beslut om tomträttsavgälder för småhus och beslut om att upphäva kommunfullmäktiges beslut den 12 december 2016 § 26 (Utl. 2017:52)

Anförande nr 81

J a n V a l e s k o g (S): Det är viktigt att ta ansvar för stadens framtida exploateringsökonomi. Att regelbundet justera tomträttsavgälderna är något som är avtalat med fastighetsägare av både flerbostadshus och småhus. Trots att den politiska prövningen av tomträttsavgälderna borde handla om rimliga avgäldsnivåer samt regler om infasning och möjlig indexering väljer oppositionen att helt fokusera på frågan om den interna beredningen av ärendet i staden. Man presenterar därför inte heller något eget alternativförslag, vilket jag tycker är mycket talande för den politiska kraftlösheten i frågan.

Möjligheten att överklaga olika beslut är ett viktigt instrument i en demokrati. Det har särskilt stor betydelse för dem som saknar möjligheter att i den politiska processen påverka beslut. Men så är ju inte riktigt fallet här. De politiska partierna har stora möjligheter att påverka de ärenden som behandlas liksom att lägga fram egna förslag till beslut. Att avstå från detta och i stället välja rättsliga processer för att få frågan behandlad vid ett senare tillfälle tycker jag varken är ansvarsfullt eller seriöst.

Som framgår av exploateringskontorets yttrande och exploateringsnämndens beslut godkänner man och bekräftar de marginella justeringar av ärendet som skedde i kommunstyrelsen och fullmäktige. För att minimera de betydande kostnader en rättslig prövning innebär både för staden och för rättsväsendet är det därför mest ansvarsfullt att fullmäktige får ta del av exploateringsnämndens yttrande och i praktiken bekräfta tidigare fattat beslut i frågan.

Det jag nu läste upp är det som står under Mina synpunkter i ärendet. Jag måste säga att det inte riktigt verkar som att oppositionen har förstått innebörden i denna text, och därför tyckte jag att den förtjänar att upprepas. Att helt sakna egna förslag och enbart fokusera på den interna beredningen tror jag är ganska unikt i fullmäktiges historia. Att ett överklagande skulle kunna vinna gehör i domstol är möjligt, och det är lika sannolikt att det inte vinner gehör. Men oavsett det tycker jag att ert agerande knappast kan ses som särskilt handlingskraftigt ens för dem som faktiskt ogillar att vi vart tionde år höjer avgälderna på stadens egen mark.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 82

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! I stället för att Jan Valeskog läser upp de så kallade Mina synpunkter, som vi alla har läst, skulle man kunna rekommendera honom att läsa våra synpunkter. Han påstår att det inte finns något annat förslag att komma med, men det står tydligt i vår reservation.

Det mest ansvarsfulla agerandet ska Jan Valeskog stå för, säger han. Men problemet är att ansvarsfullhet mycket handlar om att följa lagen i sammanhanget. Det är det vi

har försökt att påpeka i ett antal återremissyrkanden i ett antal diskussioner i den här salen och i ett slutligt överklagande: Man bör följa lagen. Tycker inte Jan Valeskog att det är rimligt att man följer kommunallagen när man fattar beslut även för den majoritet som du tillhör?

Anförande nr 83

J a n V a l e s k o g (S): Det intressanta är att det handlar om exakt 30 miljoner kronor som skiljer det beslut som kommunstyrelsen och fullmäktige tog upp förra gången från ursprungsförslaget, som borgarrådet Larsson tyckte var upprörande att exploateringskontoret inte hade fått yttra sig över. I samma debatt, i höstas, säger borgarrådet att han inte tyckte att vi skulle höja några avgälder, vilket då hade blivit en förlust på 600 miljoner kronor. Det finns protokoll från debatten där man ser att lösningen tydligen var att vi skulle sälja 300 bostadsrätter i stället. Det var visst en enkel match, enligt borgarrådet Joakim Larsson i debatten. Det är väl inget problem med 600 miljoner kronor; det är bara att sälja 300 bostadsrätter!

Då var det en enkel fråga med 600 miljoner, och nu blev det ett jättestort problem med 30 miljoner kronor. Lite dubbelmoral är det allt.

Anförande nr 84

A b i t D u n d a r (L): Ordförande och fullmäktige! Förslaget om tomträttsavgälder får enligt oss liberaler stora socioekonomiska konsekvenser för stockholmarna. Resultatet av detta blir att avgäldsnivåerna regleras upp till en betydligt högre nivå omkring vart tionde år eftersom markvärdet framför allt i Stockholm stiger kraftigt. Detta innebär att vanliga hushåll drabbas hårt.

Enligt föreliggande förslag blir en lägenhet på 70 kvadratmeter ungefär 1 000 kronor dyrare för bostadsrättsinnehavaren. Det nuvarande avgäldsnivåerna har varit oförändrade sedan 2004. Därför tycker vi liberaler att det är viktigt att man löser frågan. När man hör uppgifterna om hur stora konsekvenserna blir av att höja vart tionde och tjugonde år för stockholmarna tycker vi att det är rimligt att man gör någonting åt problemet på sikt. Man skulle kunna koppla detta till index och indexuppräknade tomträttsavgifterna för bostäderna. I dag är det förbjudet, men man borde kunna gå till regeringen. Jag tycker att vi alla här i salen borde ta det ansvaret och vara överens om att man måste lösa detta på sikt.

Jag blir lite besviken när jag läste ärendet och när jag sedan hör Jan berätta om formalia. Han blir upprörd över att vi inte tycker att det är rimligt att man ändrar det förslag som har varit ute på remiss. Menar ni allvar med att en sådan tung sakkunnig central facknämnd inte skulle kunna yttra sig över ett förslag? Jag har varit politiker här länge, och i min värld är det viktigt att ha ett bra underlag för att kunna fatta beslut utifrån konsekvenserna, både de lagmässiga och, inte minst, de som gäller fakta.

När man bereder detta utifrån de ändringar man har gjort blir man upprörd, och det gör mig verkligen besviken. Det gäller inte minst de ärenden som vi hade i exploateringsnämnden. Det stod redan i ärendet att för att uppfylla det juridiska överklagandet hade man skickat detta till exploateringsnämnden. Och vad fick vi till svar? Det stod att förslagen är övervägda. Ingen sakkunskap, och ingen sakbedömning. Det är väldigt allvarligt om inte de högsta politikerna i den här

församlingen tror på själva beredningsförfarandet och beredningen utifrån lagen och bara anser detta vara formalia. Det sägs att vi skulle vara formalister och rättshaverister. Jag tycker inte att det är acceptabelt, och det är väldigt tråkigt.

Med detta yrkar jag bifall till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 85

J a n V a l e s k o g (S): Det som är upprörande är att ni inte har ett enda eget förslag utan att ni som heltidspolitiker – en del av er – ägnar er åt att skriva överklaganden och åt interna processer. Eftersom du säger att ni har ett förslag kanske du kan berätta vad det för avgäld som ska gälla för flerbostadshus och för småhus. Vad är det för intrappning som ska gälla? Hur ställer ni er till det förslag om indexering som finns i förslaget? Du talar om en indexering som kräver en ändrad lagstiftning. Man får titta på dagens verklighet i stället. Vad är ert förslag?

Anförande nr 86

A b i t D u n d a r (L): Det handlar om två saker. Det ena är att när ni ändrade själva förslaget efter remissen i kommunstyrelsen tyckte vi att det inte bara handlade om formalia utan om sak. Det skulle kunna påverka ekonomin för exploateringsnämnden. Det handlar om vad det innebär för bolagen etcetera. I det avseendet tycker vi att det är viktigt att man bereder.

Vi har också sett att förslaget får så pass stora konsekvenser. Eftersom det är olagligt med själva indexuppräkningsen i dag borde vi vara överens om att man ska ändra lagen. Man har tidigare arbetat med sådana förslag i alliansregeringen. Jag tycker att vi som Stockholms stad borde ta initiativ för detta. Det är vårt förslag.

Det andra är att det föreliggande förslaget är väldigt dåligt och att det får stora sociala konsekvenser.

Anförande nr 87

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Det är inte utan att man med en känsla av déjà vu stiger upp i talarstolen. Eller, för att hålla mig till franskan, skulle jag kanske snarare säga déjà écouté, det vill säga redan hört.

Vi känner alla till bakgrunden till diskussionen. Stockholms stad äger mycket mark. Ibland säljs den, och ibland köps den, exempelvis i Botkyrka. Sedan hyr man ut marken, och det kallas tomträtt. Fördelen med tomträtt är att man slipper att omedelbart betala för en dyr tomt, och man håller kapitalkostnaderna nere. Nackdelen med tomträtt är att man betalar hyra varje år och står i ständig skuld till staden. Dessutom, och det är det vi diskuterar i dag, höjs hyran vart tionde år. På grund av de ständigt ökande markpriserna här i Stockholm blir det stora höjningar. Detta leder till politiska protester från dem som är villaägare eller lägenhetsinnehavare. För dem som bor i fel hus kan höjningarna bli mycket stora.

Moderaterna, och kanske Liberalerna, har en vacklande hållning. Som jag sade sist sade till och med Moderaterna i sin senaste budgetproposition: ”Exploateringsnämnden har beslutat höja tomträttsavgälderna för småhus och bostadshus. Med hänsyn till stockholmarnas hushållsekonomi ska detta beslut återtas”. När jag läste

texten i budgetpropositionen uppfattade jag att man inte alls ville höja avgälderna. Men man tänker om och ser att detta är viktigt och nödvändigt.

Sverigedemokraterna talade också senast om att lagstiftningen borde medge långsamma höjningar, exempelvis genom ett indexreglerat system. Moderater och liberaler tar i sin senaste reservation också upp en sådan lösning.

Vi sverigedemokrater är medvetna om att tomträttshyrorna betyder miljardbelopp, det vill säga mycket pengar i intäkter för staden. Men vi tar ändå fasta på vad som står i punkt 2 i Moderaternas och Liberalernas reservation: En lagstiftning som medger en indexuppräkning måste snarast komma till stånd. Vi kan därför vänta ett år på höjningarna.

Därför yrkar jag bifall till Liberalernas och Moderaternas reservation.

Anförande nr 88

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Mitt inlägg handlar framför allt om två kategorier av Stockholms invånare. Dels gäller det de fattigpensionärer som en gång för många år sedan för hand grävde utrymme för källare till sitt småhus. Med hjälp av grannar byggde de huset. Dels gäller det de barnfamiljer som nyligen lyckades förverkliga sin dröm att köpa en villa, ofta med stora uppoffringar, stora lån och små marginaler för att få vardagen att gå runt.

Direkt efter valet 2014 chockhöjer socialdemokrater med stödpartier såväl den statliga som den kommunala skatten. Förmodligen kommer dessa skatter att fortsätta att höjas. Därefter riktade de rödgröna ännu ett dråpslag mot dem som bor i småhus med tomträtt och i flerfamiljshus med tomträtt – detta trots att Socialdemokraterna före valet hade lovat att inte höja avgälderna för småhus under innevarande mandatperiod. Efter valet höjer ni avgälderna med som mest 18 000 kronor per år, detta av skattade pengar. Det innebär att man måste tjäna närmare 30 000 kronor för att betala denna summa.

Vad säger ni till fattigpensionärer som kanske har 9 000 kronor i månaden och därför inte klarar av de ökade skatterna och avgälderna? Ska de sälja och flytta till bostadsrätt? Då tar reavinstskatten en så stor del av försäljningssumman att de inte har råd att köpa en lägenhet. Ska de flytta till en hyreslägenhet? Varför ska de behöva flytta från det småhus de själva har byggt bara för att ni rödgröna slösar med skattebetalarnas pengar så att ni anser er vara tvungna att höja både skatter och avgälder till orimliga nivåer? De människor ni tynger ned med skatter och avgifter är samma människor som Per Albin Hansson en gång kallade för mitt folk.

Den andra kategori som jag nämnde tidigare, nämligen dem som nyligen har köpt en småstuga – vad ska de göra? De har lånat så mycket de fick via banken. Kalkylen visade att de skulle klara köpet. Så höjer ni skatter och avgälder med så mycket att det motsvarar mer än en månadslön för den genomsnittliga stockholmaren. Vad är ert råd till dem? De får inte låna mer, och det är inte lätt för dem att sälja. Deras barn har nyligen börjat i en ny skola och en ny förskola. Ska de ryckas upp ur sin trygghet och från kamrater och vänner bara för att ni inte kan sköta ekonomin utan alla dessa skatter och pålagor? Jag undrar om ni avser att driva både fattigpensionärer och barnfamiljer så långt från Stockholm att de får tag i ett billigare boende.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 89

J a n V a l e s k o g (S): I förslaget betalar man 40 procent av marktaxeringsvärdet för småhus när det gäller fem års intrappning. Det finns ett tak för höjningen, och avgälden är dessutom avdragsgill i deklarationen. Möjlighet till friköp finns. Det är vårt förslag. Vad är ditt förslag?

Anförande nr 90

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Det är väl ni som ska lägga fram förslag eftersom det är ni som styr. Vi har också förslag om att man kan indexuppräknas. Men då får det vara från en låg nivå. Det finns även en tomträttsutredning, som föreslår att det ska finnas ett avgäldstak med tanke på att Stockholm är en högprisort i sådan grad att det är orimligt att ta ut fullt pris för markvärdena.

Dessutom tycker sju av tio i Stockholm enligt en undersökning att höjningen är för hög. Sex av tio av dessa bor inte med tomträtt; de talar alltså inte i egen sak. Men sju av tio innebär att en stor del av dem som röstar på de rödgröna också tycker att höjningen är för hög.

Anförande nr 91

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Vi tar tomträttsavgälderna en gång till – det börjar bli en långkörare. Jag tycker att det är uppenbart att det för oppositionen nu handlar om att obstruera och göra detta till något slags spel om formalia snarare än om att vinna sakdebatten. Jag tror att stockholmarna är ganska ointresserade av detta spel. Det är trist och tjatigt, om ni frågar mig.

Jag tycker att ni i stället skulle kunna berätta vad ert politiska alternativ är. Hur mycket vill ni höja tomträttsavgälderna? Det har vi aldrig fått veta. Och under hur lång tid tycker ni att höjningen ska fasas in? Ni kunde också berätta hur ni ska kompensera för en lägre höjning av tomträttsavgälderna än vad vi föreslår. Hur många allmännyttiga lägenheter tänker ni sälja för att kompensera för det? Och hur många av de hyresrätter som vi planerar att bygga skulle staden i stället behöva göra bostadsrätter av för att få ekonomin att gå ihop? Det tror jag att stockholmarna är mer intresserade av att veta.

Det är väl egentligen inte någon som tycker att det är särskilt kul att höja avgälderna. Men ekonomi är konsten att välja mellan knappa tillgångar, eller hur? Därför är det viktigt att stockholmarna får reda på hur ert alternativ ser ut. Att döma av vad ni har sagt här i fullmäktige ska era lägre tomträttsavgälder alltså kompenseras av att man säljer ut allmännyttiga bostäder och genom att bygga fler bostadsrätter på mark som säljs av staden i stället för hyresrätter på mark som arrenderas ut.

Vi motsätter oss denna politik och värnar i stället hyresrättens ställning i Stockholm nu och i framtiden.

Anförande nr 92

B o r g a r r å d e t L a r s s o n (M): Det står tydligt i vårt ärende att vi gärna skulle se en förändring av lagstiftningen. Det är egentligen bara ett ord som skulle behöva förändras i lagstiftningen och i jordabalken för att kunna få den indexuppräknings

som precis alla efterfrågar. Även Jan Valeskog stod i den här talarstolen och talade om att det är viktigt med indexuppräknings. Sedan tolkade jag det som att man rättade Jan Valeskog; det var ingen indexuppräknings. Men det är precis det vi efterfrågar. Vi vill ha en möjlighet för alla – inte bara för staden utan också för alla dem som står på den förhyrda marken – till en tydlighet och en transparens och att man också för framtiden har den tydliga ekonomiska situationen klarlagd.

Det är därför vi borde komma överens om detta, och jag tror att vi kommer att kunna komma överens om det efter nästa val.

Anförande nr 93

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag tycker att det är jätteroligt att föra politiska diskussioner, och jag tror säkert att vi är överens partiövergripande om alla beslut som vi skulle vilja se fattas i riksdagen men som inte fattas. Vi kan ha denna församling till att recensera vad riksdagen gör och inte gör, eller så kan vi fatta beslut utifrån den rådighet som vi har.

Som lagen ser ut nu har vi lagt fram ett förslag. Vi är fortfarande intresserade av att veta: Vad är ert alternativ? Hur många hyresrätter behöver ni sälja ut för att finansiera ert alternativ och så vidare?

Vi hoppas att riksdagen förändrar saker, men det är inte upp till oss att besluta om.

Anförande nr 94

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande, fullmäktige! Det känns lite tjatigt; det måste jag säga. Men jag tycker att det tjatigaste och tråkigaste är inställningen hos majoriteten att demokratin och de demokratiska processerna inte spelar någon roll. Det låter precis så här: Nu har vi ju bestämt det här, och då ska ni väl inte hålla på och gnälla över att vi inte har skött den regelrätta processen på så sätt som den borde skötas! Återskicket till exploateringsnämnden är ganska tragiskt. Vi har inga invändningar mot någonting, sägs det. Nej, vad ska man säga när majoriteten sköter det så här illa?

Jag tycker att det är bristande respekt både för demokratin och för de människor som beslutet gäller. Det är massor med stockholmare runt om i staden som kommer att drabbas av beslutet. De kommer att drabbas väldigt olika beroende på var de finns. En del av dem drabbas väldigt mycket, som vi har hört relateras tidigare.

Det gäller inte bara småhusägare, som majoriteten kanske inte tycker spelar så stor roll, utan det är även de fastigheter med hyresrätter som står på stadens mark som får en höjning. Tidigare här i kväll sade en representant för majoriteten att det också finns de som får lägre avgifter och att det är där vi ska bygga Stockholmshusen. Och var finns de lägre avgifterna? Jo, det är i de redan segregerade områdena. Där ska man göra de billigaste bostäderna för de människor som har de sämsta möjligheterna.

Jag tycker att hela processen är väldigt märkligt. Det är både slarvigt och arrogant från majoritetens sida att hantera den på det här viset. Om man hade tagit till vara den utredning som fanns men där förslaget om att indexera det hela inte hann genom riksdagen hade vi sluppit hela denna bisarra diskussion om tomträttsavgälderna. Då hade man kunnat få fart på regeringen och fått ett beslut. Eftersom det tydligen finns

en ganska god möjlighet att få majoritet för ett sådant förslag kan jag inte inse varför man inte kunde göra detta. I väntan på detta skulle man kunna lägga ut det hela över en längre tid så att det åtminstone blev en mindre avgift per år. Då skulle människor drabbas något mindre. Vi måste ha en höjning, men den skulle kunna vara lägre och läggas ut över längre tid.

Fru ordförande! Bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 95

J a n V a l e s k o g (S): Det har aldrig varit oklart hur mycket förändringen innebar i pengar. 30 miljoner kronor låter kanske mycket, men det handlar faktiskt bara om 7 promille av exploateringsnämndens budget, vilket också framgick av deras svar. 7 promille innebär en marginell effekt. Detta visste vi redan vid den förra debatten.

Jag har försökt få svar från Liberalerna på vad deras alternativ är men har inte fått något. Moderaterna har inget eget svar. Ni hänvisar till riksdagsbeslut. Nu sitter vi här i fullmäktige och måste hantera detta vart tionde år. Då kan man inte sitta och vänta på riksdagens beslut. Vi har dessutom en indexering på 2 procent i förslaget som inte kräver någon lagstiftningsändring, vilket kommer att bli fallet efter tio eller tjugo år beroende på avgäldstiden. Det finns alltså ett sådant förslag.

Men vad är ert förslag när det gäller vårt förslag till indexering och när det gäller avgäldsnivå för flerbostadshus och för småhus? Hur ser ni på intrappning? Kan ni inte svara någon gång?

Anförande nr 96

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Först och främst är det som sagt majoriteten som lägger fram förslagen och vi som reagerar.

Jag kan dock säga att förut var 30 miljoner jättemycket pengar. Nu är det plötsligt väldigt lite pengar. För majoriteten tycks det alltså också vara lite svajigt när det gäller om det är mycket eller lite pengar som in till stadens kassa. Men faktum är att det är personer som drabbas. Det är inte Jan Valeskog, och det är inte jag som i första hand kommer att drabbas hårdast av detta. Det är de som bor i småhusen i Älvsjö, ute i Riksby eller någon annanstans. Det är dem jag känner för, och jag känner att man borde ha tagit detta över en längre tid när man nu inte kunde säga till riksdagen att genomföra detta beslut nu. Det finns ju en utredning och ett förslag som skulle kunna innebära en indexering per år så att det blev mindre kännbart än denna tioåriga stora höjning.

Anförande nr 97

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tänker inte förlänga debatten särskilt mycket. Men det är i alla fall talande att Jan Valeskog som representant för majoriteten har denna njugga inställning till regelverket kring beredningstväng och annat som finns i kommunallagen och som vi alla har att förhålla oss till när vi är i majoritet.

Jag tycker att det är märkvärdigt att det ska vara så svårt att förstå att det regelverk som är till för beredningen också är till för att följa de demokratiska spelreglerna och

för att alla ska veta att ärenden har de fakta som behövs när man ska fatta beslut. Man kringgår nu denna process, och detta är inte första gången. Det är andra gången detta sker i ett ärende här i fullmäktige på mycket kort tid. Det andra ärendet, nämligen visionsdokumentet, fick jag också ta om. Det fick komma upp hit efter ett år. Då var svaret från finansborgarrådet: Ja, vi har lite annorlunda syn än den rättsliga instansen på detta. Man kan ju också läsa kommunallagen och se att man har detta stärkta beredningstvång som kom för ett antal år sedan och som vi har att förhålla oss till allihop.

Det som vi anmärkte på under den föregående debatten handlade naturligtvis i huvudsak om vad denna förändring får för konsekvenser för de enskilda hushållen. Detta borde också ha utretts mer. Men det var den formella processen som ledde till överklagandet och som man uppenbarligen också tror kan vinna gehör i rätten eftersom man nu har ärendet uppe i dag igen. Faktum är att det också handlar om en rad olika beredningar i bolagen och annat där vi har lagt skrivelser och konstaterat att 13 000 av till exempel Svenska Bostäders bostäder i Stockholm kommer att drabbas av den ökade tomträttsavgälden. Motsvarande 13 000 kommer alltså att få en höjning av tomthyran.

Med tanke på den utredning som nu pågår och som ändå finns på regeringsplanet och som riksdagen har att fatta beslut om, om det kommer en proposition, vore det alldeles utmärkt om staden kunde signalera att vi gärna ser en lagförändring som innebär en indexuppräknings som alla känner till – en glasklar hantering av den tomthyra som så många annars får en kraftig utveckling av vart tionde år. Denna indexuppräknings skulle vi gärna se, och det är mycket möjligt att det blir ett sådant beslut framöver i riksdagen. Regeringen kanske lägger fram förslaget. Då undrar man: Vad ska ni då göra med detta? Ska vi ta om ärendet en gång till? Det kan man undra över.

Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänker inte fråga vad alternativet från Moderaterna är, för jag vet att jag inte får något svar. Jag tänkte bara på ett exakt citat från november just när borgarrådet Larsson står här. Då sade han att det inte var något problem med de 600 miljoner som det handlade om och att de utgår. Han sade: ”Om ni behöver hämta hem 600 miljoner kronor för att få ordning på ekonomin innebär det bara att ni behöver bygga någonstans mellan 250 och 300 bostadsrätter”. Då var det liksom inga problem med 600 miljoner.

Sedan är det 30 miljoner, alltså 7 promille av exploateringskontorets och rekryteringsnämndens investeringsbudget, och då glöder pennan på moderatkansliet. Men den glöder inte för att skriva vad man vill ha i stället, utan den glöder för att skriva ett överklagande. Hur stora oddsen är för det är det ingen som vet. Det är stora chanser att det inte blir godkänt, men vi tar det säkra för det osäkra. Better safe than sorry, som det heter, framför allt när det är värden för stadens del som vi vill värna.

Anförande nr 99

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man kan naturligtvis diskutera hur vi ser på hur ni styr den här staden ekonomiskt. Det var väl i det sammanhanget vi diskuterade detta,

nämligen att ni ska se till att pumpa ut så mycket ni kan från alla hushåll och alla stockholmare så att ni får ordning på ekonomin. Det är vad det där handlar om.

Jag tycker att Jan Valeskog i stället för att citera sina egna synpunkter från sitt borgarråd och läsa upp nästan hela detta yttrande i sitt inledningsanförande kunde lägga den tiden på att läsa vår reservation. Du säger att vi inte har några egna förslag. Läs vår reservation! Läs vad som står där! Du har uppenbarligen inte hört ett skvatt av vad som har sagts i debatten, som handlar om att vi vill se en indexuppräkning och att vi ska tillskriva regeringen. Förändringen kanske kommer snarare än vi anar, och då kommer vi att få göra om detta förslag, som är så dåligt berett men som vi nu ska fatta beslut om.

Anförande nr 100

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Också jag tycker att det är väldigt märkligt av majoriteten att klaga på att vi förhalar och försenar och att vi skulle vara mer intresserade av formalia för att ni bereder ärenden på ett felaktigt sätt. Ni talar om demokratiprojekt och demokratipengar och hur viktig demokratin är, och sedan klagar ni på att det finns de som förhalar genom att överklaga och ifrågasätter en stor del av det demokratiska systemet. Det tycker jag är beklagligt.

Jag är också trött på att höra att oppositionen inte lägger fram några egna förslag. Jag tycker att Valeskog ska anstränga sig att läsa Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen. Jag skulle vilja säga att det är väldigt konkret. Vi föreslår där bland annat att tomträttsavgälderna måste bli mer marknadsanpassade. Vi ifrågasätter faktiskt inte det, vad som än sägs från talarstolen. Men det bör införas mer stegvis.

Vi vill att tomträttsavgälderna för små hyresrätter under 35 kvadratmeter ska behandlas på samma sätt som studentlägenheter, det vill säga 50 procent av tomträttsavgälden. Vi vill att taket för småhus, den maximala höjningen, ska sänkas från 18 000 till 12 000. Vi vill att det ska vara samma princip vad gäller småhus som flerfamiljshus, det vill säga att det är 30 procent av markvärdet som ska utgöra avgälden. I dag föreslår ni olika nivåer för småhus och flerfamiljshus, vilket vi tycker är olyckligt. Vi föreslår också att indexuppräkning ska ske årligen så att vi slipper ha denna debatt var tionde år. Vi vill stegvis genomföra höjningarna, precis som man gör i flera andra avseenden. Det är vad vi föreslår i vårt ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Därför yrkar jag också bifall till detta.

Anförande nr 101

Jan Valeskog (S): Jag ska faktiskt berömma Kristdemokraterna, för det är det enda parti på den borgerliga sidan som har försökt att ge ett alternativ. Det finns en del luckor där som jag skulle kunna ställa frågor om, men det kan vi ta en annan gång. Ni har i alla fall försökt, och de andra har inte ens försökt utan hänvisar till riksdagsbeslut. Var och en förstår att det är tämligen absurt.

Det var inte ni som skrev det formella överklagandet, utan det var partier som har resurser och möjligheter att lägga fram förslag. De kunde till och med vara med och förhandla om vilket förslag man ska ha, driva opinionsbildning och vad som helst.

Men man väljer att sitta och skriva överklaganden som politiskt parti. Jag tycker att man kunde använda sin tid bättre, och därav min kommentar.

Anförande nr 102

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Egentligen ska jag väl inte gå in i denna polemik, men nu är det faktiskt inte ett politiskt parti som har överklagat. Men jag låter andra ta den debatten.

Jag får väl tacka Valeskog för berömmet. Jag tycker faktiskt att du var skyldig oss det, för jag tyckte att du lite svepande anklagade oss för att inte ha kommit med något konkret. Så var inte fallet. Jag har försökt att anstränga mig för att vara konkret i detta fall, för vi kristdemokrater inser att tomträttsavgälderna självklart inte kan stå stilla på den nivå där de är i dag. Det är helt orimligt. De måste höjas, och de måste bli mer marknadsanpassade. Men vi har också respekt för att det är enskilda hushåll och enskilda människor och deras ekonomi som drabbas av höjningen av tomträttsavgälderna. Därför får de inte ske för plötsligt och kraftigt mot de här hushållen. Det är mot den bakgrunden vi har lagt fram vårt förslag.

Anförande nr 103

Anna Rantala Bonnier (FI): Ordförande! När jag har lyssnat på debatten har jag hört ordet ”rimligt” många gånger och med lite olika betydelser, tror jag. För min del tycker jag att det är rimligt att höja tomträttsavgälden eftersom det inte har gjorts på över tio år. Där tror jag dessutom att vi är överens. Jag kan också tycka att det är rimligt att de blir högre i innerstaden än i ytterstaden. Det är lite konstigt att få höra att det är jättekonstigt att det ska bli billigare för dem som har det sämre. Det är väl hela poängen! Det kan jag tycka är rimligt. De som har det sämre ställt ska betala mindre än dem som har det bättre ställt. Men det kanske utgör skiljelinjen mellan våra olika block.

Erik Slottnér! Jag vet inte om jag tycker att det är rimligt att vi skulle ta denna debatt varje år i stället för vart tionde, men det är en annan fråga. Du sade ju att vi skulle kunna höja varje år i stället för vart tionde, och då tänker jag att vi får debatten varje år. Jag försökte skoja lite, men det kanske inte gick hem. Jag ber om ursäkt för det i så fall.

I stället för att skoja mer avslutar jag med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 104

Borgarrådet Larsson (M): Tack, Anna, för ett rimligt inlägg! Som vi har försökt att påpeka är problemet att man har räknat på 2014 års taxeringsvärden när man har tagit fram denna modell. Vi ville återremittera det redan för ett år sedan i exploateringsnämnden för att lyfta fram ett antal frågeställningar om vi skulle vara med och diskutera en framtida höjning, som vi alla har sagt att man behöver hitta ett system för.

Problemet är att när man räknar på 2016 års taxeringsvärden, vilket man kommer att behöva göra, kommer även ytterstaden att få taxeringsvärdesuppräknningar. Men man kommer också att i all nyproduktion, oavsett om den sker i ytterstaden eller någon

annanstans, att få den här direkta ökningen. Den slår igenom på en gång. Det får resultat som inte rimmar väl med det du säger just nu från talarstolen.

Anförande nr 105

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Joakim Larsson! Du ställde inte direkt någon fråga till mig som du vill att jag ska svara på när det gäller om jag tycker att det är rimligt nu eller inte. Men som jag sade tidigare tycker jag att man utifrån detta ändå har gjort en avskiljning där man ser att det finns områden där bostadsrätter är värda mer och områden där värdet är lägre. Det blir då dyrare för dem som bor i innerstaden än för dem som bor i områden där folk oftare har en mer utsatt ekonomisk situation, och det tycker jag är bra.

Sedan kan man såklart diskutera olika sätt att göra saker på, och jag har personligen inte varit den som har räknat på allt detta. Jag ska nog därför inte ägna mig åt siffror, tror jag.

Anförande nr 106

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag är helt humorbefriad, så mig skojar man inte med så där. Det går sällan hem. Nej, det var lite skämt, det där också! Men den här gången gick inte humorn riktigt hem, för jag begrep aldrig poängen.

Min poäng är att man genom en årlig indexering skulle slippa debatten över huvud taget. Då beslutar vi på vilket sätt detta ska indexeras, och sedan höjs avgiften varje år. Då slipper vi diskussionen. Det blir på samma sätt som när exempelvis prisbasbeloppet indexeras varje år med KPI och så vidare. Därför slipper man i riksdagen besluta om prisbasbelopp.

Det skulle vara skönt om vi kunde hitta ett sådant system, där vi får en automatisk indexhöjning så att vi slipper debatten varje år. Det kan jag lova Anna Rantala Bonnier att jag helst vill undvika.

Anförande nr 107

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det var skönt att vi har rätt ut det här skojanget. Jag ska vara tydligare med det. Det är klart att jag förstod vad du menar. Detta har inte gjorts sedan 2004, och nu är det 2017. Det är klart att man säkert kunde ha gjort det här tidigare. Nu görs det nu, och det är väl bra. Sedan får man se hur det blir framåt. Det är skönt att vi har rätt ut skojanget.

§ 19 Nytt Tekniskt nämndhus Söderstaden (Utl. 2017:53)

§ 20 Om- och tillbyggnad av Tekniska nämndhuset Klamparen 7 (Utl. 2017:54)

Anförande nr 108

J a n V a l e s k o g (S): Då får vi repetera en debatt till här. Det gäller Tekniska nämndhuset och ärenden om en ny lokalisering för detta liksom slutrapporter om tidigare arbete för ett nytt Tekniskt nämndhus för Söderstaden igen.

Oppositionen minoritetsremitterade ärendena på som jag tycker lite oklara grunder. Man betvivlade de ekonomiska kalkylerna för respektive projekt och hävdade – och hävdar fortfarande, kan jag se – att man inte tror på förvaltningarnas redovisningar, och ej heller på stadsledningskontorets.

Men jag menar att ärendena visar tydligt för det första att nybyggnation av ett Tekniskt nämndhus i Söderstaden innebär en fördubblad kostnad, ca 2 miljarder kronor, jämfört med att i stället bygga om en av fastigheterna på Kungsholmen till kontor, vilket vi förespråkar.

För det andra blir det lika många, kanske fler, arbetsplatser i Söderstaden med vår lösning. Men det blir främst privata arbetsplatser. Oppositionen kräver av någon obegränsad anledning kommunala arbetsplatser i Söderstaden.

För det tredje frigör vi med vår lösning tre byggnader på Kungsholmen för bostäder, kontor och allmän publik verksamhet. 1 400 arbetsplatser kommer att få plats i det renoverade Tekniska nämndhusets kontorslandskap, och det räcker väl. Medarbetare som ofta finns på arbete i andra delar av staden kommer att kunna dela kontorsplats.

För det fjärde, och slutligen, hade det sannolikt inte gått att bygga 500 bostäder eller mer på Klamparetomten, som oppositionen tror. Kulturhistoriska klassningar av byggnader, strandskydd och byggrättsvärden gör sådana förhoppningar osäkra och osannolika.

Vi tror på våra experter. Självklart kommer vi inte att kunna ge exakta besked om kostnaderna förrän projekteringen är genomförd. Men det är det som beslutet handlar om i dag: att fastighetsnämnden får i uppdrag att för högst 100 miljoner kronor projektera och ta fram underlag för vad det exakt kommer att kosta att bygga om Klamparen 7 till en modern kontorsbyggnad. Vi kommer alltså att få veta exakt vad det kommer att kosta. Vi kommer också att efter en tävling som nu pågår få veta vilka värden marken i Söderstaden har. Det handlar om kontor, handel och bostäder. Värdena är betydligt högre än i de beräkningar som gällde för fyra år sedan.

Vi har alltså bättre underlag i dag än 2013 när ni, vilket jag nu förstår, låste fast er vid den gamla lösningen. Ert alternativ är dubbelt så dyrt och har en mycket osäker bostadspotential. Precis som när det gäller Slussen, Stadsbiblioteket, Medborgarhuset och andra projekt vill jag ha korrekta och realistiska underlag innan vi fattar beslut om fortsatt arbete. Jag tycker att det är synd att oppositionen inte har lärt sig av sina tidigare misstag.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 109

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Stackars Jan Valeskog! Han får gå upp och debattera ett ärende en gång till, som han inte hade tänkt att debattera mer än en gång – förra gången. Han ska behöva stå här och behöva debattera detta och dessutom, enligt honom själv, av en för honom helt obegriplig anledning. Den obegripliga anledningen är att vi tycker att man ska flytta Tekniska nämndhuset och att man ska få bostäder centralt i Stockholm och våra kommunala arbetsplatser någon annanstans. Det kommer att framgå av debatten.

Det som är mest fascinerande i Jan Valeskogs inlägg är att han säger att han gör detta av ekonomiska skäl. Vårt förslag blir ju så mycket dyrare, säger han. Då vill jag veta några saker. Enligt interpellationsdebatten har du inte ens räknat på att bygga bostäder på Klamparen. Hur vet du då att detta är en dålig affär?

Anförande nr 110

J a n V a l e s k o g (S): Vi hade mycket väl kunnat skicka ett sådant uppdrag till någon konsult eller snarare till fastighetskontoret. Men det finns mycket vi inte vet på grund av de kulturhistoriska klassningarna av byggnaderna och strandskyddet, som jag vet att Moderaterna tycker är löjeväckande. Men det är ett faktum att det finns och att det är något som staden har synpunkter på, och byggrättsvärdena gör att sådana här kalkyler inte skulle vara värda särskilt mycket.

Men det vi vet är att det är halva kostnaden, 1 miljard billigare, att bygga om jämfört med att bygga nytt, som ni vill. Vi vet också att de byggrättsvärden som gäller för södertomten och som ni räknade fram 2013 har ökat kraftigt, med mer än 50 procent. Sedan får vi se vad det exakt landar på. Kalkylen är helt ändrad. Ni vill sikta in er på något som inte går att räkna ut. 500 bostäder, 200 eller 1 200 – det är någonting som inte finns och som inte går att räkna på. Allt det andra har vi. Siffrorna är solklara, enligt min uppfattning.

Anförande nr 111

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande! Men, Jan Valeskog, i svaret på interpellationen från Joakim Larsson sade du att det inte finns några jämförbara kalkyler. Men här står du och berättar mer eller mindre i detalj om olika sorters kalkyler. Det kostar si och så mycket, det har blivit så mycket dyrare, det blir halva kostnaden och så vidare. Det är väl något slags kalkyl? Eller är siffrorna tagna ur luften? Ja, det är de faktiskt eftersom ingen vet vad alternativet skulle inbringa på den tomt där Tekniska nämndhuset i dag står.

Det andra som står i ärendet är att Jan Valeskog skriver att kostnaden ska minska med minst 1 miljard. I stället för att investera i extremt dyra kontor ska man bygga hyresbostäder, skolor och annan samhällsservice. Vilka ska betala för det, då? Varifrån kommer de pengarna?

Anförande nr 112

J a n V a l e s k o g (S): Vi kommer inte att få exakta siffror förrän vi har projekterat de olika delarna, till exempel när det gäller Tekniska nämndhuset på Klamparen. Uppskattningsvis kostar det 1 miljard att bygga om. Det handlar om uppdraget, och vi lägger 100 miljoner för att göra denna projektering. Det tar sin tid, men sedan vet vi exakt. Det kan vi inte veta nu. Vi kan inte heller exakt veta vad vi

får ut av marken på södertomten förrän den markanvisningstävling som pågår för fullt är klar.

Det vi vet är att ert alternativ innebär en jättestor osäkerhet. Hur många bostäder kan man få fram? Några av er i oppositionen säger 1 200, och andra säger 500. Det är en vild gissning. Det är detta som är osäkert just på grund av strandskyddsfrågorna, den kulturhistoriska klassningen och annat. Det är ett faktum, och det är självklart att man måste värdera det när man gör kalkylen sammantaget.

Anförande nr 113

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag måste fråga Jan Valeskog: 1 400 arbetsplatser i Tekniska nämndhuset är det ju nu, och de kommer att räcka till nu. Men jag tänker så här att Stockholm expanderar. Det kommer att behövas betydligt fler handläggare så småningom, och då tycker åtminstone jag att det verkar väldigt orimligt att bygga in sig i Tekniska nämndhuset med 1 400 arbetsplatser. Det är bättre att flytta till Söderstaden där man kan bygga ett större hus med fler arbetsplatser och mer flexibilitet.

Anförande nr 114

J a n V a l e s k o g (S): De experter som har tittat på det säger att det här räcker utan problem. Det är frågan om ca 1 300 i dag, och det blir 100 till, och dessutom blir en hel del personer, jag kan inte det exakta antalet, som kommer att dela arbetsplats. Det finns ingen som är orolig över detta, och jag lovar att facket och andra skulle stå upp och höjta högt om de hade varit oroliga!

Anförande nr 115

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag tycker verkligen att Valeskog letar med ljus och lykta efter argument för att slippa bygga bostäder på den plats där Tekniska nämndhuset ligger i dag. Bara för att det är osäkert hur många bostäder det kan komma att bli kan det ju inte innebära att man ger upp visionerna om att utveckla den här platsen till ett levande stads- och gatuliv med bostäder, restauranger och kanske butiker.

Ni ger upp detta, därför att ni påstår att det är osäkert hur många bostäder det kan bli. Men då får ni väl gräva djupare och få en mer exakt bedömning av hur många bostäder det skulle kunna bli! Att göra om kulturklassificerade byggnader till bostäder är absolut ingenting nytt. Det har vi gjort många gånger i Stockholm och även i många andra städer. Jag vägrar att tro att kanalen som flyter där utanför skulle vara skäl nog att inte kunna bygga bostäder. Har ni pratat med Länsstyrelsen om möjligheten att upphäva strandskyddet? Det kan inte vara så att det är ett hinder!

Anförande nr 116

J a n V a l e s k o g (S): Vi kommer att bygga en del bostäder där, absolut. Hur många vet vi inte. Men de siffror som några av er har spekulerat i – det har ju varierat friskt – är högst osäkra.

Frågan var nämligen tidigare vad detta kan ge, och osäkerheten är fundamental och ett faktum. Man kan ogilla statliga regler på en rad områden eller inte, men när alternativet inte är någon prestigebyggnad utan bostäder så kan det absolut innebära stora problem, och det är det som man har visat i utredningen från fastighetskontoret.

Anförande nr 117

A b i t D u n d a r (L): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag yrka bifall till Liberalernas reservation.

Jag tycker att det är synd att majoriteten inte på allvar tar chansen att utlokalisera arbetsplatser till den södra sidan. Så länge jag har varit politiker har vi haft den diskussionen, och problematiken från ett samhällsligt perspektiv har länge varit att vi inte bara ska bygga sovstäder utan att det är viktigt också med arbetsplatser.

I ett annat ärende som vi ska ta i kväll, ärende 76, som handlar om att flytta Stockholmshem till Skärholmen, där passar plötsligt argumentet, och man tycker att det är bra utifrån arbetsmarknadsperspektivet. Men här tycker man inte alls att det är viktigt, och man tar inte chansen. Det tycker jag bara är att beklaga. De här arbetsplatserna är viktiga för söderorts utveckling, inte minst när man ska bygga nästan en ny stadsdel på Årstafältet.

Man har även nämnt andra argument, men jag tycker ändå att det handlar om ett framtidsperspektiv. I dag har vi 1 344 anställda i de hårda förvaltningarna, i en siffra från 2015. Vad händer om 15–20 år när Stockholm växer, och vi har de här stora frågorna? Naturligtvis behöver vi kunskap och kompetens, och det innebär att vi måste anställa fler människor.

Jag tycker att det är problematiskt att man inte ser och planerar för framtiden redan nu. Det är inte att ta ansvar. Jag tycker bara att det är att beklaga. Det är tråkigt, och det innebär att man saknar framtidsperspektiv och vision.

Anförande nr 118

J a n V a l e s k o g (S): Det sades precis att det här beslutet innebär att vi inte kommer att få några arbetsplatser, eller färre arbetsplatser eller vad du sa, i Söderstaden, men det är ju precis tvärtom. Vi kommer att få fler arbetsplatser, dock privata, och då måste jag fråga Liberalerna: Varför måste ni till varje pris ha kommunala arbetsplatser i Söderstaden? Vi ordnar till och med *fler* privata arbetsplatser med den här lösningen. Vad är det för fel med det?

Anförande nr 119

A b i t D u n d a r (L): Det är absolut inget fel på privata arbetsplatser, men som kommun har man också ett ansvar. Det är absolut ingen motsats. Man ska stödja och stimulera även privata. Men i det här fallet menar jag att det länge har varit problematiskt kring arbetsplatsutvecklingarna just i söderort. Det har nästan bara byggts bostäder, och därför är det oerhört viktigt att vi tar ansvar och passar på att ta chansen. Jag ser ingen motsättning i det.

Det här passar er när ni nu blir kramade av marknaden, men när det inte passar så hatar ni marknaden. För mig går det inte ihop.

Anförande nr 120

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Jag tror att vi alla undrar varför man ska hålla på att minoritetsåterremittera ärenden när man faktiskt inte får ut någonting av det. Man får faktiskt inte ett enda svar från majoriteten. Det var väl tanken, Miljöpar-

tiet, när ni införde den här möjligheten en gång i tiden? Jag har för mig att det var ni som såg till att den möjligheten finns i den nya kommunallagen.

Men det hjälpte inte. Vi får inte svar alls. Vi kan konstatera en sak, och det är att den här majoriteten inte vill. Man vill inte flytta ut arbetsplatser utanför innerstaden. Det är så enkelt. Det är någonting som de rödgrönrosa gärna pratar om när man är i opposition eller utanför huset, men nu är det uppenbart att man inte vill. Under den förra perioden flyttade vi Micasa, äldreförvaltningen, socialförvaltningen och serviceförvaltningens call center. Vi flyttade Stockholm Vatten och kulturförvaltningen, och vi höll på att förbereda flytt av ytterligare förvaltningar. Ni vinner valet, sedan blir det tvärstopp – tvärstopp!

Jan Valeskog sade att facken står upp och hojtar högt när de får se det här. Ja, det kanske är det som det handlar om, Jan Valeskog. Det kanske är så att Socialdemokraterna inte mäktar med att ta den här diskussionen med Stockholms stads anställda på Tekniska nämndhuset, den diskussion som naturligtvis ibland är tuff. Det handlar om att övertyga människor att de ska få bra lokaler som är ändamålsenliga och moderna lokaler i en annan del än den centrala delen av staden – något som ni inte hade några problem att driva i opposition. Men nu klarar ni inte av en enda flytt! Jag ska inte säga att jag är besviken, men jag är lite förvånad över att ni inte får igenom någonting av detta.

Samtidigt har vi en plats i Stockholms centrala del där ni påstår att det är oerhört krångligt att bygga bostäder. Jan Valeskog hänvisar alltid till strandskyddet, hur fånigt det än låter, ett strandskydd som han påstår inte gäller om man i stället bygger de bostäder som majoriteten vill bygga på en plats just i anslutning till denna. Då är det tydligen inga problem. Men då kan jag erinra om att ifall strandskyddet faller en bostad så faller det även två eller tre eller hundra. Det är därför man måste arbeta med frågan. Om det finns den typen av svårigheter i ett ärende får man börja jobba med det. Man ger inte upp centrala delar av staden, för i sådana fall kan vi inte bygga någonstans. Vill man inte så kan man inte bygga på någon plats alls.

Det här handlar bara om vilja, vilja, vilja! Ni vägrar, för ni vill inte flytta kommunala arbetsplatser utanför innerstaden och få fler bostäder. Jag tycker att det är oerhört tråkigt, och det tyckte jag även förra gången.

Anförande nr 121

J a n V a l e s k o g (S): Det som skiljer oss åt är att vi ser att det de facto finns en osäkerhet som gör att vi inte kan säga hur många bostäder det blir. Vi vet inte riktigt. Ni säger tvärsäkert hur många det kommer att bli, men ni har inget fog för det, vilket utredningen från fastighetskontoret visar. Man satsar inte miljardbelopp på någonting som är så osäkert, dessutom när vi har tjänat en miljard på att göra den här varianten i stället för att bygga nytt så att siffrorna blir helt klara.

Jag kan berätta en nyhet: Vi har absolut flytt av förvaltningar tidigare. I dag blev det klart att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ska till Tensta och att Stokab ska till Globen. Beskrivningen är därför mycket märklig.

Det här handlar om att ni är låsta vid siffrorna för 2013, så låsta att ni inte kan se att det har hänt en hel del sedan dess. På fyra år ändras värdet av kalkylerna, och det är

märkligt med tanke på andra exempel som jag inte ska nämna vid namn, att ni håller fast vid gamla kalkyler som inte håller. Sådant ger vi oss inte in på. Vi vill ha riktiga siffror och inte fantasisiffror.

Anförande nr 122

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är utmärkt! Då kanske vi kan slippa se dessa överskridanden på fastighetskontor och idrottsnämnd. Sedan ni tog över är det hittills 1,9 miljarder bara i överskridanden. Då kan ni ju spara en del pengar, men det kan vi återkomma till.

En sak är säker: att Spånga-Tensta flyttar till Tensta är kanske inte någonting ni ska slå er för bröstet för. Det var så att det låg i Tensta, och sedan flyttade man ut och rev den kåken eftersom den var full av asbest – läs på detta i stället – och nu flyttar man tillbaka till Tensta. Det är inte imponerande men nödvändigt.

Ni imponerar inte heller i den viktiga frågan här, nämligen när det gäller att flytta förvaltningar som inte nödvändigtvis måste ligga i centrala innerstaden. Se hela Stockholm! Se att det är möjligt att faktiskt lägga även kommunala förvaltningar i kollektivtrafiknära knutpunkter, även där ni har kompisar som arbetar! Sådana arbetsplatser kommer stockholmarna till del även om de ligger i andra delar av staden. Allt måste inte ligga centralt.

Anförande nr 123

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): När detta ärende var uppe senast i kommunfullmäktige i februari lyfte Alliansen i vårt återremissyrkande bland annat att vi ville att den fastighetsekonomiska analysen avseende de två alternativen skulle redovisas. Såsom jag har nämnt tidigare i denna talarstol har vi vid upprepade tillfällen ibland annat fastighetsnämnden begärt att få se de fastighetsekonomiska kalkyler som ligger till grund för beslutet. Trots det har vi inte fått ta del av dessa, och jag hittar tyvärr inte heller något sådant i dagens ärende.

Stadsledningskontoret skriver att det inte finns någon möjlighet att ta fram två i alla avseenden jämförbara analyser. Om man nu inte kan ta fram detta, hur har man då kommit fram till att ett nytt tekniskt nämndhus i Söderstaden kommer att kosta 2 miljarder kronor?

Någon information om hur man fått fram denna siffra eller vilka antaganden den bygger på framgår inte i underlaget. Detta tycker jag är mycket anmärkningsvärt givet den stora investering som ärendet innebär. Är till exempel kostnaden baserad på det arkitektförslag som vann i den anordnade arkitekttävlingen? Blir kostnaden densamma om man väljer en mer ändamålsenlig fastighet med en annan gestaltning?

Vi får tyvärr inte några svar på dessa frågor i det material som vi har fått efter återremissyrkandet. Jag undrar varför inte majoriteten bara kan presentera de här kalkylerna och de förutsättningar och underlag som de bygger på. Vad är det de vill mörka?

Jag hade hoppats att få svar på detta efter återremissyrkandet. Men som Joakim Larsson tidigare nämnde här får vi tyvärr inget svar från majoriteten. Jag vill därför yrka bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 124

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! Den planerade flytten av Tekniska nämndhuset började väldigt lovvärt, tycker jag. Ytterstaden och framför allt söderort är i stort behov av nya arbetsplatser; så är det såklart.

Även de planer som fanns på nya stadskvarter var väldigt spännande, och det skulle absolut kunna bli ett lyft för området som i dag är väldigt isolerat. Men rätt snart började det trassla, något som vi alla känner till.

Debatten startade genast om det verkligen är rimligt att riva den grönklassade byggnad som finns på platsen i dag. Det är en väldigt rimlig fråga att ställa sig. Alternativet, att bygga om den befintliga byggnaden till bostäder, skulle innebära betydligt färre bostäder. Ni i Alliansen blev genast splittrade i denna fråga, och det är ni än i dag. Ni har inte ett samlat alternativ som vi rödgröna har. Det tycker jag ändå är viktigt att ha med.

Att det efteråt också visade sig att staden sparar nästan en miljard på att i stället renovera den befintliga byggnaden och sälja byggrätterna vid dagens Söderstadion har ytterligare ökat min förståelse för att man upphävde det här. Det är nu också så att vi planerar för en rätt tät stad med den marktävling som pågår. Där ska det både komma till nya kontor och nya bostäder.

Det är lite synd att markanvisningstävlingen inte är klar än så att vi har de exakta siffrorna. Så är det. Men vi vet redan i dag att det kommer att bli en fördel i jämförelse med att renovera dagens byggnad till bostäder.

Jag noterade att Joakim Larsson under interpellationsdebatten tidigare i dag sade att han har full förståelse för att det finns omständigheter som gör att en flytt inte går att genomföra men att han ville ha underlagen för detta. Då blir min fråga till borgarrådet Larsson: Om ni får de här underlagen och ni tycker att de är tillfredsställande kring markvärdena för dagens Klamparen, kostnaderna för ombyggnaden av denna samt antalet bostäder som skulle kunna möjliggöras i Söderstaden – är borgarrådet Larsson då beredd att ompröva det beslut ni tar här i dag? Är ni beredda att tänka ett varv till om ni tycker att underlagen, när de väl kommer, är okej?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (M): För det första tycker jag nog att man ska ha färdiga underlag när man fattar beslut. Är det så att man, utefter underlagen, kommer fram till att en affär – det här eller något annat – inte är rimlig av något skäl, vilket var vad jag sade under interpellationsdebatten, måste man kunna resonera om andra förslag som uppnår syftet med fler bostäder och så vidare. Är det så att man kommer fram till att man i Tekniska nämndhuset kanske kan bygga färre bostäder men ändå ett antal bostäder genom att man hittar en annan lösning än Söderstaden? Ni har ju inte tittat på någon annan lösning än att gå tillbaka till ruta ett, och det är det vi kritiserar er för. Ni skulle kunna hitta andra hyresvärdar som kunde hyra ut till stadens förvaltningar och därmed inte behöva ta någon risk. Ni skulle kunna bygga om och bygga till vid Tekniska nämndhuset om ni inte vill riva. Men ni kommer ju inte med några förslag

Anförande nr 126

M a r t i n H a n s s o n (MP): Beslutet i dag handlar delvis om att vi ska kunna ta fram de här underlagen så att vi har mer på fötterna sedan, och när markanvisningstävlingen är klar så kommer det ännu mer.

Vad vi däremot redan nu vet, och som har övertygat mig om att det beslutet vi tar här är det rimliga, är att kostnaderna blir en miljard dyrare med att bygga nytt vid Söderstaden. Det underlaget har vi redan, och därför är vi trygga med det beslutet.

Anförande nr 127

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag har lite svårt att förstå Martin Hanssons stora glädje här i dag, därför att det här är ett stort misslyckande för Miljöpartiet. Så sent som elva månader före valet, det vill säga i oktober 2013, gjorde Daniel Helldén ett pressmeddelande där han sade så här: Vi vill att staden utreder om det finns möjlighet att bygga om Tekniska nämndhuset till 1 000 nya studentbostäder. Tekniska nämndhuset är en utmärkt byggnad att göra om till studentbostäder.

Då undrar jag: Vad har hänt med den frågan? Har det här utretts? Har Miljöpartiet drivit på Valeskog och de andra för att bygga studentbostäder i Tekniska nämndhuset, och vad har ni då fått för kalkyler på det? Enligt Miljöpartiet ska det alltså vara möjligt att bygga 1 000 studentbostäder på den här platsen. Det borde innebära att det åtminstone vore möjligt att bygga 500–700 ordinarie lägenheter.

Anförande nr 128

M a r t i n H a n s s o n (MP): Någon större glädje har vi inte uttryckt. Vi har återigen landat i ordet ”rimligt”. Vi kommer tillbaka till det.

Det finns såklart möjligheter att bygga studentbostäder och få till väldigt många bostäder även på marken för Söderstaden. Återigen: Markanvisningstävlingen pågår just nu. Vi vet inte det exakta antalet, men vi vet inriktningen. Potentialen finns att få till väldigt många bostäder där också och därtill väldigt många arbetsplatser.

Därtill kommer vi att bygga en del bostäder också på dagens plats i Klamparen. Det frigörs ett eller två hus för det där också, så det är på gång.

Anförande nr 129

A b i t D u n d a r (L): Vi kan vara överens om att det är viktigt med nya arbetsplatser i söderort. Då får jag ta det som Martin Hansson säger på allvar. Men hur kom det sig att ni ställer er bakom ett förslag om ett nästan isolerat och passivt område. Hur kommer det sig att Miljöpartiet ställer sig bakom detta förslag?

Min andra fråga är: Har ni tänkt på framtiden apropå att de hårda förvaltningarna i dag har 1 344 anställda? Om 15–20 år kanske det kommer att behövas ytterligare fler anställda utifrån de här frågorna. Anser ni att det är tillräckligt?

Anförande nr 130

M a r t i n H a n s s o n (MP): Den första frågan besvarade jag redan i min replik till Erik Slottner. Vad gäller den andra frågan finns det beräkningar för detta. Det är ingenting som vi bara säger. Man har redan räknat på och tagit höjd för framtiden:

Det kommer att finnas arbetsplatser efter en ombyggnation som ska täcka upp för det, så jag är väldigt lugnt angående detta.

Anförande nr 131

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Jag börjar med att yrka bifall till reservationen i kommunstyrelsen i dessa två ärenden.

Det här är ett väldigt förvirrande ärende, inte för mig, men jag tycker att majoriteten skulle känna sig ganska förvirrad. Det finns nämligen inga kalkyler, men man vet precis vad det är för kalkyler av kostnader hit och dit. Man vet precis att det kommer att vara väldigt svårt att göra någonting annat av tomten eller husen där Tekniska nämndhuset ligger i dag, men man har ingen aning, för man har inte undersökt om det finns några andra alternativ. Man vill från majoriteten, säger flera så sent som i dag, slippa koncentrationen av arbetsplatser i innerstaden och fördela arbetsplatserna mer lika över hela resten av staden. Någon nämnde till och med att man skulle avkontoriserat city. Samtidigt ska man alltså bygga om ett hus för minst 1 400 arbetsplatser, fast det fanns ett förslag om att flytta ut dessa arbetsplatser utanför innerstaden till ett alldeles förnämligt läge.

Det är inte direkt brist på arbetsplatser på Kungsholmen, så jag tycker att när man nu egentligen inte har några kalkyler för några alternativ annat än att man vet med bestämdhet, utan kalkyler, att det är en miljard som står på spel, då kan man inte säga att inte *oppositionen* har några kalkyler, att *oppositionen* inte kan bedöma vad som skulle kunna gå att göra. Men det finns ju inget underlag, och det är faktiskt majoritetens uppgift att ta fram sådana underlag.

Vi vill flytta ut arbetsplatser och kommunala arbetsplatser, eftersom den här församlingen har rådighet över det. Vi kan inte bestämma över alla privata företag. Vi vill dessutom flytta ut arbetsplatser för att det är bra att sprida dem över staden, och vi vill också ha möjlighet till fler bostäder i innerstaden, inte minst studentbostäder. Att vi inte har angett ett exakt antal bostäder kan ju bero på att vi inte vet vilka möjligheter som finns, men vi vet att det skulle vara bättre och att man kan få plats med ganska många bostäder på den tomten i stället för att behålla flera arbetsplatser i city som skulle kunna ligga någon annanstans.

Anförande nr 132

J a n V a l e s k o g (S): Nu är det ju så att det kommer att bli *fler* arbetsplatser med den här lösningen i Söderstaden än med er lösning att flytta Tekniska nämndhuset dit, fast det blir privata arbetsplatser. Jag måste fråga även dig, Christina Linderholm: Är det något problem att det blir fler privata arbetsplatser än med er lösning som från början åtminstone innehöll färre kommunala arbetsplatser?

Ni hade ju egna kalkyler och beräkningar 2013. En sådan var att det nya Tekniska nämndhuset i Söderstaden skulle kosta 1,6 miljarder – för fyra år sedan. Det var mycket underskattat, men även om man skulle räkna så är det ungefär i storleksordningen 600 miljoner kronor billigare att bygga om Tekniska nämndhuset. Men jag måste tyvärr säga att 1,6 miljarder 2013 inte är 1,6 miljarder 2017. Det vet vi, och dessutom var det en hel del som saknades i den kalkylen.

Håller inte Christina Linderholm med om att det är ganska troligt att era beräkningar efter indexuppräknings och annat ser annorlunda ut nu?

Anförande nr 133

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Det är helt klart bra att det byggs fler arbetsplatser vid Söderstaden. Men vad vi skulle få med vårt alternativ är fler bostäder i innerstaden. Det är ju det som är den ena poängen. Den andra poängen är att stadens centrala förvaltningar inte behöver ligga i centrala staden, utan vi kan sprida dem över olika stadsdelar. Som har redovisats här lyckades vi ju med rätt många utflyttningar, och jag tror att det är bra att det finns olika kommunala arbetsplatser runt om i staden.

Kalkylerna från 2013 är inte exakta, men jag har inte hört några exakta kalkyler från borgarrådet heller. Jag menar, vi kan ju konstatera att en kalkyl från 2013 kanske var bättre då än en kalkyl i dag – som inte finns.

Anförande nr 134

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! I stadsbyggnadsnämnden håller vi nu på att arbeta med översiktsplanen och senast i dag har vi haft möte i den politiska referensgruppen. Ett problem som vi identifierar där, och inte bara där utan i många andra sammanhang också, är just bristen på bostäder i city och bristen på arbetsplatser i söderort.

Vad tar vi då för beslut i dag? Jo, vi säger nej till en flytt av arbetsplatser till söderort, och vi säger därmed nej till fler bostäder på en plats som ligger väldigt nära det vi kallar city.

Ni säger alltså nej till en massa saker när ni röstar ja till det här ärendet i dag. Ni säger nej till att läka det sår mellan city och Kungsholmen som jag skulle vilja påstå att Tekniska nämndhuset utgör. Tekniska nämndhuset stänger ganska effektivt av stadslivet på ett ganska stort område mellan city och Kungsholmen. Ni säger nej till att skapa en levande plats med bostäder, butiker och restauranger, där människor skulle komma att röra sig betydligt många fler timmar om dygnet än vad de gör i dag. Ni säger nej, som jag sade, till fler bostäder i ett extremt citynära läge, och ni säger nej till en flytt av en förvaltning och väldigt många arbetsplatser i söderort.

Ni säger nej till en massa saker när ni röstar ja till det här förslaget, och det är verkligen tragiskt att ni gör det.

Jan Valeskog sade i interpellationsdebatten med Joakim Larsson att vi inte riktigt har kunnat räkna på hur stora intäkter vi skulle kunna få om vi skulle göra om Tekniska nämndhuset till bostäder. Jamen, hur kan ni då veta att kalkylen inte håller om ni inte ens har räknat på det? Ni bara radar upp en massa problem med att göra bostäder av Tekniska nämndhuset, men ni får väl gräva lite djupare och räkna bättre så kanske ni får en trovärdig kalkyl!

Valeskog påstår att en ny byggnad i Söderstaden skulle kosta 2 miljarder. Hur vet han det exakt? Vilken byggnad har ni räknat på? Och varför låser ni upp er på Söderstaden? Med den utveckling som sker i Söderstaden och Slakthusområdet nu

kanske vi skulle förlägga Tekniska nämndhuset längre ut i söderort eller i en annan förort som behöver utvecklas i Stockholm. Lås inte upp er på Söderstaden!

När det gäller strandskyddet vägrar jag som sagt att tro att staden inte skulle kunna övertyga Länsstyrelsen att upphäva strandskyddet om vi vill bygga bostäder i närheten av kanalen där utanför. Jag vägrar att tro detta, för vi har lyckats med det på så många andra ställen.

Ordförande! Jag yrkar bifall till den alliansgemensamma reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 135

J a n V a l e s k o g (S): Om man nu inte tror på vad våra förvaltningar skriver och säger och de utredningar som har varit och om man inte tror på stadsledningskontoret hela vägen är det klart att det är fullständigt omöjligt att föra en vettig debatt här. Men det är ju helt klart, enligt min uppfattning, och det är väl visat, att den här lösningen innebär ett ja till *fler* arbetsplatser i Söderstaden. Om vi dessutom frigör uppskattningsvis 1 miljard kronor, som det handlar om, hur många hyreslägenheter kan vi inte bygga för dem, som inte ni kan göra eftersom ni inte har det alternativet?

Dåliga affärer har ni gjort väldigt många, och kalkyler är ofta inte med sanningen överensstämmande. Er egen kalkyl från 2013 visar på 1,6 miljarder för den här kåken, men det var väl underskattat. Det är det som är problemet. Det var felaktigt. På fyra år hinner man faktiskt utreda en hel del, och det är gjort i det fallet – 2 miljarder, ungefär, handlar det om, och då tjänar vi väldigt mycket pengar på att *inte* göra som ni vill göra här i kväll.

Anförande nr 136

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag är helt medveten om att det händer mycket på fyra år, och då kanske ni skulle ha dragit en del andra slutsatser, till exempel att utreda om det vore möjligt att ha ett tekniskt nämndhus på andra platser i Stockholms kommun och i stället utveckla den plats där huset i dag ligger, därför att det är ingen bra plats det ligger på. Det dödar en stor del av stadslivet på en ganska stor del i detta citynära läge.

Detta handlar om, Valeskog, att ni inte vill! Ni har aldrig velat flytta Tekniska nämndhuset, för ni är rädda för vilka reaktioner det skulle få hos människor som jobbar i Tekniska nämndhuset. Karin Wanngård har ju stått här förut, vet jag, och sagt att vi inte får flytta alla arbetsplatser från innerstaden, att också innerstaden behöver arbetsplatser, och varit rädd för vilka konsekvenser det skulle få för city om vi flyttar Tekniska nämndhuset. Till och med arkitekten – den ena arkitekten lever faktiskt fortfarande – har varit ett slagträ i debatten angående om vi kan göra någonting eller inte.

Nej – det är dåliga argument!

Anförande nr 137

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det är väldigt mycket överord här huruvida vi stoppar utflyttningar av stadens förvaltningar och så vidare. Jag kollar igenom listan här, och om sex ärenden har vi ett inriktningsbeslut gällande AB StockholmsHems

nyproduktion av nytt huvudkontor och bostäder i Skärholmen. Det är ju på gång här, så det är inte alls så att vi håller på att stoppa allting, som ni säger. Vi behöver inte gå till överdrift.

Återigen, som Jan Valeskog så många gånger har sagt: Vid Söderstaden kommer det troligtvis att kunna möjliggöras för lika många arbetsplatser eller ännu fler – men de är privata. Det är det som är skillnaden.

Anförande nr 138

E r i k S l o t t n e r (KD): Martin Hansson får gärna ge exempel på en kommunal förvaltning som den här majoriteten har flyttat. Jag kan inte komma på någon. Stokab är faktiskt ingen förvaltning utan ett bolag. Valeskog fick ju dra till med att Tensta stadsdelsförvaltning flyttar från Spånga till Tensta och kallade det för en utflyttning. Det är verkligen helt absurt.

Jag tycker att Miljöpartiet är den stora förloraren just nu. Som jag sa: Mindre än ett år före valet föreslog ni att 1 000 studentbostäder skulle byggas på Tekniska nämndhuset. Här sitter ni nu i dag och kommer med stor sannolikhet att rösta för en fortsatt kontorisering av Tekniska nämndhuset. Förlorarna i er värld är väl studenterna, för studentbostads målet är ni inte ens i närheten av att uppnå.

Det luktar inte gott vad gäller studentbostadsbristen, Martin Hansson, och där har ni verkligen misslyckats.

Anförande nr 139

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Ärendet är nu baxat ända fram. Jag var också uppe förra gången i detta ärende och pratade då om vikten av arbetsplatser i söderort, vilket förstås gäller fortfarande. Jag bor själv i närheten, kan jag avslöja.

Jag reagerar på det uttalande som kom från Jan Valeskog om att vi skulle vara så otroligt positiva till kommunala arbetsplatser och prioritera sådana framför privata. Så är det naturligtvis inte, utan vi tycker att det är viktigt med arbetsplatser över huvud taget till söderort. Det är det som är själva poängen, och Söderstaden behöver fler arbetsplatser, såväl kommunala som privata.

Ett tekniskt nämndhus kan vara ett lyft för området, men jag är också väldigt förväntansfull när det gäller de markanvisningar som kommer kring området vad gäller bostäder och arbetsplatser. Det ska bli mycket intressant.

Sedan är det naturligtvis så att arbetsplatser behövs i ett område varifrån pendlingen ökar. Då blir det väldigt välkommet med en större balans mellan arbetsplatser i den södra delen av Stockholm, söderort och norrort.

Nu tänker jag gå tillbaka till det här med Tekniska nämndhuset där det ligger just nu och de 1 400 arbetsplatser som planeras. Jag kan ju tycka att det är jätteviktigt att möjliggöra expansion, och då har man mycket större förutsättningar att lyckas om man nu flyttar till Söderstaden eller möjligtvis till någon annan del av söderort. Men Söderstaden är ju det vi har diskuterat.

Jag blir bekymrad när Jan Valeskog pratar om att man ska dela arbetsplatser. Om de här 1 400 arbetsplatserna i framtiden kommer att bli många fler, hur långt ska man gå när det gäller delning? Om det är 2 000 personer som jobbar där det finns 1 400 arbetsplatser, då blir det lite jobbigt att dela, tror jag. Man flyttar fram och tillbaka med sin lilla dator, eller hur det nu ska se ut.

Jag skulle vilja yrka bifall till allianspartiernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 140

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Självklart är det bra att fördela kommunala verksamheter och arbetsplatser över hela staden. Vi har drivit det, och vi tycker att det är bra. Vi ska driva det även i fortsättningen. Men man får ju bedöma från fall till fall, och i det här fallet är det en stor förlust om vi flyttar Tekniska nämndhusets verksamhet till Söderstaden – 1 miljard kronor dyrare jämfört med ursprungliga kalkyler. Dessutom värderades marken mycket lägre när man fattade beslut om att flytta verksamheten till platsen för gamla Söderstadion. Därför är ekonomiskt oförsvarbart att fatta ett sådant beslut, och det är dumt att inte fatta ett nytt beslut efter vår bedömning att staden går mycket bättre ekonomiskt om vi beslutar om det föreliggande förslaget i kväll.

Erik Slottnér nämnde strandskyddet. Han menar att det ändå är ganska dött därute, så man kan lika gärna ta bort strandskyddet och bygga bostäder. Jag undrar om det här skulle gillas av alla kungsholmsbor som promenerar, cyklar och motionerar runt Kungsholmen och på Kungsholms strand. Det skulle bli ramaskri. Dessutom anklagar Erik oss för att man nu går miste om studentbostäder. Jag vet inte, men jag såg inte i er reservation att man skulle planera för studentbostäder i Tekniska nämndhuset.

Sedan undrar jag: Varför tror ni att vi skulle mörka vad gäller kalkylerna? Vad skulle vi ha för anledning att föra er bakom ljuset med det här förslaget? Jag skulle gärna vilja ha ett svar på det.

Anförande nr 141

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vänsterpartiet menade 2013 i opposition att man skulle utreda fler förorter längre ut i staden för Tekniska nämndhuset. Man föreslog då Rinkeby, Tensta, Rågsved och Farsta och kritiserade oss för att det inte hade utretts.

Detta var alltså i opposition. Då ansåg man att det här var en berättigad fråga.

Vänsterpartiet sitter i dag i majoritet, och här kommer kontrollfrågan: I det här ärendet, som Mehdi säger inte innehåller någon mörkning eller något av den arten, finns det ingen redovisning angående alternativa placeringar. Det finns ingen redovisning för Tekniska nämndhuset i Rinkeby, Tensta, Rågsved eller Farsta. Varför har Vänsterpartiet i majoritet inte gjort ett enda dyft för att flytta Tekniska nämndhuset på det sätt som ni föreslog i opposition?

Anförande nr 142

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag tycker att det är viktigt att kunna ompröva beslut. Vi har tänkt om i det här ärendet, och jag tycker att det är klokt. Om

det nu är så att vi rent fastighetsekonomiskt gör en storförlust är det väldigt – ursäktat uttrycket – korkat om vi inte skulle ompröva vår syn på varför man ska bevara Tekniska nämndhuset såsom det ligger där i dag på Kungsholmen.

Anledningen till att man inte har kollat på andra alternativ, som borgarrådet Larsson nämnde, är att de kalkyler som man gjorde för bostadsbyggnation när den dåvarande majoriteten fattade beslut om kanske var lite av glädjekalkyler.

Anförande nr 143

E r i k S l o t t n e r (KD): Mehdi Oguzsoy oroar sig för kungsholmsbornas reaktioner om det skulle bli bostäder, restauranger och ett livande stadsliv på den här platsen. Det skulle bli ett ramaskri!

Jag tror nog, Mehdi, att de allra flesta som bor på Kungsholmen älskar stadslivet. Det är bland annat därför man väljer att bo i innerstaden. Det skulle absolut inte bli något ramaskri. Det här skulle bli en tryggare plats att vistas på. Det skulle bli tryggare för människor att gå, rasta hunden och springa förbi den platsen, eftersom den skulle fyllas med folkliv, med boende och med olika kommersiella aktiviteter.

Detta är ju ingen strand. Detta är en smal kanal som vi pratar om med en motorled på andra sidan. Detta är ingen strand, men strandskyddslagstiftningen klassar detta som en strand, och det är det som är ett av de stora problemen.

Frågan ska ställas till Mehdi Oguzsoy och Vänsterpartiet: Varför säger ni nej till en flytt av en jättestor förvaltning till ytterstaden? Varför säger ni nej till kommunala arbetsplatser i söderort? Det är det som är den intressanta frågan i dag.

Anförande nr 144

M e h d i O g u z s o y (V): Vi säger nej av den enkla anledningen att det inte är ekonomiskt försvarbart att flytta den verksamheten från Kungsholmen till Söderstaden till exempel. Vi har redovisat att det blir minst 1 miljard kronor dyrare om vi går vidare med det beslut som dåvarande majoritet fattade.

Vad gäller borttagande av strandskyddet innebär det ju inskränkning av platsen för motion, för promenader och för cyklisterna, dels för kungsholmsborna, dels för alla som pendlar med cykel utifrån andra närförorter in till staden. Det skulle innebära en inskränkning för dem om man skulle ta bort strandskyddet.

Anförande nr 145

A b i t D u n d a r (L): Eftersom vårt förslag innebär att man flyttar Tekniska nämndhuset till söderort innebär det dels att man avkontoriserar själva innerstaden. Det är ju något som är problematiskt historiskt, det vill säga mindre bostäder och mycket kontor. Dels, vilket jag tror att vi är överens om, behöver söderort fler arbetsplatser.

Vårt förslag innebär alltså en avkontorisering av innerstaden och fler arbetsplatser i söderort. Då kommer precis samma fråga: Varför är Vänsterpartiet mot detta?

Anförande nr 146

M e h d i O g u z s o y (V): Allt går i repris: Som jag sagt till dina allianskolleger gör vi i det här fallet bedömningen att det inte är ekonomiskt lönsamt att flytta

verksamheterna till gamla Söderstadion där man planerat att bygga ett nytt tekniskt nämndhus.

Dessutom var de gamla kalkyler som man gjorde för bostadsbyggnation i nuvarande Tekniska nämndhuset kanske glädjekalkyler. De kanske inte skulle hålla på grund av att huset är bland annat k-märkt och grönklassat.

Jag tycker därför att det är klokt av oss att kunna omvärdera vår syn på Tekniska nämndhuset. Att vi nu tänker om tycker jag är bra!

Anförande nr 147

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag vet att ordförande väntar på att jag ska yrka bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Nu har jag gjort det, men nu när jag ändå står här uppe kanske jag kan få fortsätta att irritera majoriteten.

Att lyssna på vänsterpartisterna i talarstolen är alltid lika adrenalinhöjande. Nu är Mehdi Oguzsoy mest bekymrad över vad majoriteten har kalkylerat till 1 miljard dyrare i projektet, som han säger. Det är oförsvarligt, en stor förlust och så vidare.

Jag skulle vilja rekommendera Mehdi att ta denna frustration och ilska med sig till ordföranden i fastighetsnämnden, Jan Valeskog, och beskriva denna frustration. Det är nämligen så att fastighetsnämnden står för mer än denna summa i överskridande av budgetar på sina investeringar. Tar vi idrottsnämnden och fastighetsnämnden tillsammans har denna majoritet sprätt i väg 1,9 miljarder hittills sedan den 1 januari 2015 – 1,9 miljarder, plopp, såhär, rakt iväg – i investeringsökningar, i kostnader som man ansvarar för. Det är betydligt mer än de känslor av storförlust som ni har fått här.

Jag skulle vilja att vi återgår till diskussionen om vad det här handlar om: att försöka få bra kalkyler och ett bra projekt. Men då måste man ha ett mål med den politik som förs. Målet måste vara att vi får fler bostäder i det som är innerstaden, där vi i dag har väldigt många kontor. Det handlar ju om att levandegöra city, det handlar om att levandegöra stråk och annat där vi har i dag väldigt många arbetsplatser oftast i form av kontor.

Här måste staden vara ett gott föredöme. Vi måste se till att staten tar sitt ansvar. För närmare ett år sedan skickade jag ett brev till Peter Eriksson, som han inte har svarat på, om att han skulle kunna ta ansvar för att få lite bostäder på Riddarholmen. Att börja ifrågasätta statens fastigheter vore nämligen också väldigt bra och en välgärning. På samma sätt ska vi själva göra. Vi ska ifrågasätta om vi måste ha en fastighet på just den här centrala AAA-adressen, oavsett om det ligger en sjö i närheten, vilket det ofta gör i Stockholm eftersom Stockholm upplysningsvis ligger på öar.

När vi styrde gjorde vi handling av våra ord. Vi såg till att flytta ett stort antal förvaltningar och även bolag. Skaka nu om er själva, majoriteten, och se till att vi får lite fler förvaltningsflyttar, för det behövs bostäder även i staden!

Anförande nr 148

M e h d i O g u z s o y (V): Det är riktigt att när man har projekterat för nyinvesteringar och upprustning av stadens fastigheter så har kostnaderna skenat. Det är alldeles riktigt. Det gjorde de under er tid också, och det gör det nu under vår tid.

Ska vi då låta bli att investera i nya fastigheter och nya idrottsanläggningar? Ska vi låta bli att rusta upp de fastigheter som vi har ansvar för tills marknaden är gynnsam? Tror Joakim Larsson att det är en framkomlig väg för att utföra det till vad ni tycker är rätt kostnader?

Anförande nr 149

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nej, man ska inte avstå från investeringar, men det är väldigt viktigt för alla inblandade att man har kalkyler som håller, för om man inte har kalkyler som håller måste pengarna tas från drifts- eller investeringsbudget någon annanstans. Nu när det överskrids på Liljevalchs eller på Stadsteatern eller var det nu än är, ja, då ska det tas någon annanstans, och du vet ju, Mehdi, att det kommer att bli jätteproblem för den budgeten. Fastighetsnämnden undrar hur de ska klara av sina investeringar efter dessa överskridanden.

Det är alltså viktigt att jobba med kalkylerna. Men man får inte ge upp möjligheten i det här ärendet och släppa en central plats i Stockholm för bostäder för att man inte riktigt har fått ihop kalkylen när vi inte ens kan hjälpa er och titta på kalkylen eftersom ni inte visar alla siffror. Ni har ju inte visat vad bostäder på platsen skulle kunna generera i intäkter. Jan Valeskog hade ingen aning om detta när vi hade interpellationsdebatten!

Anförande nr 150

L a r s A r e l l (S): Jag hade inte möjlighet att delta i debatten för en månad sedan, så jag tar chansen nu.

Jag sitter här och funderar och läser tillbaka. Jag var ju med när det här ärendet började, och då handlade det om att vi ville effektivisera kommunens lokalanvändning. Uppdraget från den dåvarande majoriteten var att hitta lösningar som gav 10-procentiga minskningar av kostnaderna.

Förvaltningarna tog fram ett förslag som pekade på att en flytt till dåvarande Söderstadions tomt skulle kunna ge de här möjligheterna. Vi var rörande överens om att det här var värt att titta vidare på, så vi fattade beslut om att göra en utredning.

Utredningen har genomförts, och under tiden skedde ett majoritetsskifte. Men det är egentligen inte vad som har hänt, utan det är att utredningsresultatet har kommit. Tyvärr, kan jag tycka, så höll inte kalkylerna. Det funkade inte. Men vi behöver fortfarande renovera, eller snarare de anställda på Tekniska nämndhuset måste någon gång få moderna lokaler att jobba i, och nu går vi vidare med det här.

Det känns inte som om det är särskilt komplicerat.

Anförande nr 151

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det som vi har försökt säga till er är att om det är så att ni inte får ihop kalkylen för just det projektet i Söderstaden, varför kommer ni inte

med ett annat förslag om just att flytta Tekniska nämndhuset till en annan del av Stockholms ytterstadsområden? Det är ju i huvudsak det som debatten handlar om.

Det finns ett svar på det, och det är att ni inte vill, för ni tycker att det är jobbigt. Ni tycker att det här är besvärligt, och det är så talande, därför att när ni är i opposition så tycker inte er majoritet att det här är ett felaktigt sätt att hantera stadens förvaltningar.

Med så centrala lägen som den här staden förfogar över tycker vi att det är lämpligt att ifrågasätta och se till att det blir bostäder på platser som är lämpliga, för vi befinner oss i en bostadssituation som gör att vi är skyldiga att visa stockholmarna att vi tar det här på allvar.

Anförande nr 152

M a r t i n H a n s s o n (MP): Nu får fru ordförande tillrättavisa mig om jag glider iväg alltför långt från ämnet, men både Liberalerna och Kristdemokraterna gjorde ju ett stort nummer här av att vi i Miljöpartiet skulle ha släppt vår tidigare pigga idé om studentbostäder. Sedan kom ett direkt felaktigt påstående om att vi inte skulle uppnå målen när det gäller antalet studentbostäder.

Bara i år, Erik Slottner, säger prognosen att det kommer att färdigställas 2 700 studentbostäder i Stockholms stad – 2 700! Det är det största antalet på två decennier; det är troligtvis det största antalet studentbostäder i Stockholms stad någonsin. Prognoserna för hela mandatperioden visar också att vi kommer att klara det här med råge, så jag vill kraftigt och bestämt ta avstånd från det felaktiga påståendet.

Anförande nr 153

E r i k S l o t t n e r (KD): Det åtminstone ett erkännande att säga att det var ett piggt förslag – det liksom nedvärderas lite, så det var med andra ord inget särskilt seriöst förslag att göra studentbostäder i Tekniska nämndhuset. Då vet vi hur vi i fortsättningen ska ta Miljöpartiets olika utspel. Det är synd på sitt sätt.

De studentbostäder som Martin Hansson berömmar sig över togs alla av Alliansen som start-pm, så ni kan ju tacka Alliansen för att ni i år möjligtvis når det här målet. Men jag läste årsberättelsen i förra veckan, och antalet studentbostäder var otroligt långt ifrån målet. Det är uppenbart att det är någonting som har sackat sedan ni tog över, för det var flera hundra bostäder från målet.

Vi får väl se hur det går 2017, men för 2015 och 2016 kan ni inte skryta om att ni har nått studentbostadsmålen.

Anförande nr 154

M a r t i n H a n s s o n (MP): Nej, de låg som sagt i pipeline. De 2 700 kommer nu i år, och då är inte ens sådant som Albano inräknat. Prognoserna för hela mandatperioden är väldigt tydliga med att det kommer att klaras av.

Det är absolut så att vi har ärvt väldigt mycket från er som var positivt, men vi har lyckats öka antalet ytterligare. Det ska också sägas att under er första mandatperiod mellan 2006 och 2010 färdigställdes det under 1 000 bostäder under alla de fyra åren.

§ 22 Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) om-, till- och nybyggnad av grund- och förskola på fastigheten Resedan 2, Vasa Real (Utl. 2017:56)

Anförande nr 155

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Jag begärde ordet framför allt för att berätta att "reseda" är en väldigt fin växt, men jag vill naturligtvis också passa på att säga hur viktigt det är att det här nu kommer till stånd. Det är många som har jobbat med detta i flera år, så apropå saker som ska leda över mandatperiodsskiften är det här verkligen ett exempel på samverkan för en god sak.

Vi vet allihop att antalet barn ökar på Norrmalm. Det är en stadig tillväxt av elever under överskådlig framtid, precis som i Stockholm i dess helhet. Det här är alltså ett mycket välkommet och viktigt projekt som inte har varit lätt att ta fram, för det är många olika aspekter som ska vägas samman.

Jag kan också passa på och nämna att det i närheten av det här projektet också nu kommer på plats en förbättrad skolkapacitet i Observatorielundens skola i ett av de tre lamellhusen nära Stadsbiblioteket, och som ni kanske har tagit del av rapporteringen om har majoriteten också satt ned foten kring användningen av det kvarter där ett äldreboende som är utdömt av Arbetsmiljöverket och som inte kan finnas kvar – kvarteret Vasen. Den tomten kommer att reserveras för en F-9-grundskola.

Vi har alltså dessa tre saker plus att vi tittar på fler platser på Norrmalm. Vi har ju även tagit beslut om Rödabergsskolan, och det gör att vi kommer att klara av skolkapaciteten i det här området. Jag ber därför att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 23 Stockholms framtida avloppsrening (Utl. 2017:57)

Anförande nr 156

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vill yrka på återremiss av ärendet för justering av underlaget.

§ 24 Försäljning av fastigheten Sabbatsberg 24 (Utl. 2017:58)

Anförande nr 157

Ellinor Rindvall (S): Stockholm Vatten har haft i uppdrag att omlokalisera sitt huvudkontor i centrala Stockholm till mer ändamålsenliga lokaler. Denna flytt är nu genomförd, och verksamheten ligger numera i norra Ulvsunda i stället för i Stockholms innerstad.

Jag tycker att flytten är positiv ur flera perspektiv. Till att börja med kan man se på att det nya kontoret har blivit väldigt fint. De har till och med nominerats till Sveriges snyggaste kontor under förra året. Självklart är inte utseende allt, men det känns väldigt bra ur ett arbetsmiljöperspektiv att våra anställda har bra miljö att vistas i under sina arbetsdagar.

Flytten innebär också att en av stadens verksamheter flyttar ut från innerstad till ytterstad, vilket ligger i linje med våra politiska ambitioner.

För att gå över på försäljningen av fastighetens Sabbatsberg innebär det också ett välkommet ekonomiskt tillskott till alla de stora investeringar som bolaget arbetar med nu. För att nämna något av det som bolaget gör handlar det om att bygga ett av världens modernaste reningsverk men också att stötta staden i de stora satsningar på bostadsbyggande som görs. Fastighetens köpare har också tagit på sig att medverka till att utveckla området kring Torsgatan och göra fastigheten till en levande del av staden. Samtidigt ska arkitektoniska kvaliteter tillvaratas och utvecklas.

Med detta önskar jag bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 158

Per Ossmer (SD): Ordförande! Jag är närmast ute efter en sakupplysning. Vi har ju talat en hel del om kalkyler här i dag. Här finns det också en kalkyl, och man kan se den på olika sätt, men den innebär att det blir en bruttovinst på ungefär en halv miljard.

Det finns dock även en alternativ kostnad här. Man har ju flyttat till Ulvsunda, och vad jag förstår äger man inte fastigheten där, utan man betalar en hyra. Då kan man undra: Vad blir det när man drar ifrån hyran? Tidigare betalade man ingen hyra. Man hade vissa underhållskostnader i den fastighet man själv ägde. Finns det någon kalkyl på detta?

Anförande nr 159

Ellinor Rindvall (S): Självklart finns det också en kalkyl på det. Självklart betalar Stockholm Vatten hyra i stället för att man äger sina lokaler, och det är klart att det är en förändring. Men som Per Ossmer säger är det så att den här fastigheten gick för väldigt mycket pengar som kommer att gå in i VA-kollektivet och användas till att fortsätta utveckla och bygga staden, så det här är ett väldigt bra beslut ur många perspektiv.

§ 25 Fordonsstrategi för kommunkoncernen Stockholms stad (Utl. 2017:59)

Anförande nr 160

Borgarrådet L u h r (MP): Stockholms stad har som organisation över 800 bilar inom stadens olika verksamheter, alltifrån bilar inom hemtjänsten till bilar inom fastighetsförvaltning. I Stockholm har vi också skarpa krav på miljöområdet vad gäller luft och trafikpåverkan, och som jag vet att alla här inne vet ska Stockholm vara en fossilbränslefri stad till 2040. Stadens egen organisation ska vara fossilfri redan 2030.

Under förra året fattade vi ett beslut och skapade en enhet på miljöbilsavdelningen på miljöförvaltningen som ansvarar för hantering och uppföljning av stadens fordon. I dag fattar vi alltså beslut om en strategi som staden har tagit fram vad gäller bilarna. Förutom att vi nu får möjlighet att ställa rätt miljökrav genom att till exempel rangordna vilka miljöbilar vi ska köra, hur vi ska använda bilpooler och sätta höga mål för de förnybara bränslen vi ska tanka är ju en viktig grundbult i ärendet att vi ska spara en hel del pengar genom en samordnad hantering av stadens fordon.

Med detta förslag tror vi alltså att vi kommer att få en billigare och mer miljövänlig fordonshantering. Med målen om en ekonomiskt och ekologiskt hållbar stad yrkar jag därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 161

E l l i n o r R i n d e v a l l (S): Jag tänkte bara säga att jag kan förstå om det ärende med titeln *Fordonsstrategi för kommunkoncernen Stockholms stad* kan låta lite sömnigt vid en första anblick, men är det någonting som jag verkligen har insett framför allt i miljöpolitiken så är det hur otroligt viktiga alla de där små bäckarna är för att nå resultat i de stora mål som vi har satt upp.

Trafiken är ett stort miljöproblem både här i staden och på andra platser och utgör ett hinder för att vi ska lyckas nå målet om ett fossilbränslefritt Stockholm. Som Katarina Luhr redan har nämnt har vi i dag redan 800 miljöbilar. Denna fordonsstrategi innebär att staden kommer att kunna ta ett helhetsgrepp på fordonsflottan, vilket gör att vi kan ta reella steg för att nå målen både om ekonomisk och om ekologisk hållbarhet på samma gång. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 26 AB Stockholms shems nyproduktion av nytt huvudkontor och bostäder i Skärholmen (Utl. 2017:60)

Anförande nr 162

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag har alltid velat inleda ett anförande här i salen med orden ”Skärholmen är fantastiskt”! Med dessa ord går det inte att undgå betydelsen av detta inriktningsbeslut till produktionen av en 18-våningsbyggnad som vi snart kommer att anta – ett beslut som verkligen kommer att gå till historien. Denna byggnad kommer utan tvekan att vara en märkesbyggnad för Skärholmen när den väl står färdig. Den kommer även att bidra till ett lyft av hela 127-området.

Som boende och lokalpolitiker i området kan man bara drömma om att få sådana projekt förlagda i sitt eget område. Som boende och lokalpolitiker i området vet man vad den här typen av beslut sänder ut för signaler till den lokala befolkningen – signaler om att ni är lika viktiga för staden som alla andra, signaler om att Skärholmen på riktigt är en del av den här staden, signaler om att Skärholmen har en utvecklingspotential som staden vill ta vara på. Att kommunstyrelsen nu föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en omlokalisering av Stockholms shems huvudkontor med en investering om 405 miljoner kronor är väldigt stort.

Ordförande, ledamöter! Detta är inte bara en vinst för Skärholmens och Skärholmens lokala arbetsmarknad, Skärholmens centrum eller det lokala näringslivet, utan det är en vinst för hela staden – inte bara vad gäller effektivisering kring lokalanvändning och lokalkostnader som många av er på andra sidan har varit inne på utan för att den här typen av beslut går i linje med målet om att arbeta för en hel stad, en levande stad och en stad som håller samman.

Till detta lyckas man även få 100 lägenheter och ca 4 700 kvadratmeter för kontors och verksamhetslokaler, verksamhetslokaler som även utgör möjlighet till utveckling och förverkligande av en del satsningar som det lokala utvecklingsprogrammet kan innebära. Den här typen av satsningar stärker även förutsättningen att lyckas med projekt som Fokus Skärholmen, där vi har ett mål om 4 000 bostäder i området.

Vad Stockholm och stockholmarna behöver är fler sådana här beslut. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 163

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Med det här ärendet tar vi nästa steg i den rödgrönrosa majoritetens satsning på Skärholmen. För oss är det viktigt att hela Stockholm får utvecklas. Vår stadsbyggnadspolitik handlar om att minska ojämlikhet, att ge alla områden möjligheter att utvecklas på sina villkor. Det är därför som vi har satt igång arbetet med lokala utvecklingsplaner. Det är därför vi har satt igång Fokus Skärholmen, Farsta och Rågsved. Det är därför vi vill att våra allmännyttiga bostadsbolag ska vara tunga aktörer i ytterstadsområdenas centrum. Att Stockholms hem på sikt flyttar till Skärholmen med hela sitt huvudkontor i en ny byggnad som dessutom kommer att innehålla 100 lägenheter är en viktig del i det arbetet.

Vår stadsbyggnadspolitik skiljer sig från oppositionens. Vi satsar på hela staden, inte på tjugiga skrytprojekt à la Dubai i Loudden. För oss är det viktigt att hela staden

växer, att vi har nya centrum i ytterstaden och attraktiva bostadsområden för alla stockholmare. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 164

Borgarrådet L a r s s o n (M): Föregående talare tyckte jag höll ett anförande som stämde ganska väl överens med det som var tankegången när vi körde igång det här projektet och bestämde oss för att försöka få ut förvaltningar och bolag till ytterstadsdelarna. Det var det som gjorde att vi kom ganska långt, vill jag påstå, i arbetet med att projektera för just Stockholms hems flytt till Skärholmen, vilket ärendet handlar om i dag.

Då tycker jag att det blir lite magstarkt när Ann-Margarethe Livh står här och faktiskt hävdar att det är den rödgrönrosa majoritetens politik som nu får fäste och att det är så stor skillnad mot oss. Det här var ju vårt projekt från början. Kan du inte erkänna det, eller är det så svårt att gå i mål med de projekt som faktiskt är bra för staden och som borgarrådet Livh också skulle kunna säga, för en gångs skull, stämmer överens med hennes egen övertygelse också?

Anförande nr 165

Borgarrådet L i v h (V): Jag har inte det minsta problem att erkänna det. Jag tycker att det är väldigt bra att ni tog det här initiativet.

Det jag vill visa på är att vi utvecklar idén. Vi bygger dessutom hyresbostäder, vilket ni inte gjorde, och det är oerhört viktigt. Vi sätter också in detta projekt med Stockholms hems huvudkontor och de nya bostäderna i hela utvecklingen av Skärholmen. Det är en del av vår vision om Skärholmen. Det är skillnaden mellan er idé och vår idé, men självklart håller jag med Joakim Larsson om att vi ska ha arbetsplatser i förorter och jag har inget alls emot att erkänna att det var ni som tog det första förslaget om en flytt av Stockholms hems huvudkontor.

Anförande nr 166

A b i t D u n d a r (L): Jag ska först be att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Med tanke på diskussionerna i tidigare ärenden är det här precis i linje med Liberalerna: Vi ska flytta ut och utlokalisera arbetsplatser till ytterstaden. Det tycker vi är väldigt viktigt, och det är det som det här ärendet handlar om. Särskilt min partivän och kamrat Björn Ljung har drivit den här frågan som är Liberalernas linje.

Det är jättebra. Ärendet handlar om 300 arbetsplatser till Skärholmen. Ett nytt hus ska byggas på gamla verkstadsskolan med kontor, bostäder och kultur. Diskussionerna har förts med Nationalmuseum och Stadsteatern, så det är verkligen ett lyckat och spännande projekt.

Vi liberaler tycker dessutom att det är viktigt att nuvarande lokaler för Stockholmshem ska användas som skola. Det är en väldigt viktig fråga, eftersom behoven finns. Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 167

L o r e n a D e l g a d o (V): Ordförande! Jag kan bara hålla med i Salar Rashids beskrivning av att Stockholmshem nu flyttar till Skärholmen.

Vi skärholmsbor välkomnar såklart att Stockholmshems huvudkontor byggs i Skärholmen och att det dessutom blir 100 hyresrätter. Det här blir grymt och kommer att medföra att centrum blir mer levande. I Skärholmen har vi alltid varit positiva till att det byggs. Tyvärr har det inte varit riktigt så att man har byggt i Skärholmen, så det här stämmer verkligen överens med dagens byggtakt. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 168

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag ska inte bli långrandig. Som skärholmsbo tycker jag också att det är jättekul att det nya kontoret ska placeras i Skärholmen. Det är viktigt inte bara för oss som bor där för att skapa levande lokala stadsdelar utan för hela Stockholm, eftersom vi måste jobba på det här sättet för att bryta segregationen och se till att det finns arbetsplatser, att det finns fler bostäder, att det finns levande lokala centrum överallt i hela staden. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 27 AB Familjebostädernas nyproduktion av bostäder m.m. i kv. Algoritmen, Hagastaden (Utl. 2017:61)

Anförande nr 169

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Hagastaden lämnades över till vår rödgrönrosa majoritet utan ett enda hyresrättsprojekt. Det var en matta av bostadsrätter från Alliansen som påstår sig vara för blandade upplåtelseformer. Med kvarteret Algoritmen tar vi vårt ansvar för att få in hyresrätter och allmännyttan också här, precis som att allmännyttan ska finnas i resten av staden.

Det är för mig en gåta att Alliansen är så emot hyresrätter i innerstaden. När ni omvandlade minskade ni ju från 27 000 till 10 000 lägenheter, så en blandad stad är inte er modell. Vi ser dock till att det kommer allmännyttiga hyresrätter även här. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 170

Borgarrådet L a r s s o n (M): En konsumentupplysning: Under de två föregående perioderna som Alliansen styrde var lite drygt 40 procent av det som byggdes just hyresrätter. De senaste fyra åren, tror jag, var väl drygt 50 procent faktiskt hyresrätter av det som markanvisades.

I den mån Ann-Margarethe Livh inte har förstått det – det är hon själv som säger att hon inte förstår varför vår politik var som den var – kan jag bara erinra om att i inledningen av Hagastadsprojektet stod vi faktiskt med ett av de absolut dyraste projekten, flera miljarder i underskott. Att då inleda projektet med byggnation av hyresrätter hade nog varit ganska ansvarslöst. Vi har hela tiden sagt att vi vill ha hyresrätter i projektet, men det är ett mycket dyrt projekt just på grund av överdäckningarna. Har borgarrådet Livh sett någon reservation i ärendet så får hon säga till.

Anförande nr 171

Borgarrådet L i v h (V): Fortfarande planerade ni inte för några allmännyttiga hyresrätter i det här området utan enbart för bostadsrätter, samtidigt som ni omvandlade så många allmännyttiga hyresrätter i innerstaden utan att planera för nya. Det är er uppfattning om en blandad stad; det är inte vår. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 28 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i projektet Sandaletten (kv. 12) i Älvsjö (Utl. 2017:62)

Anförande nr 172

Borgarrådet L i v h (V): Jag går upp endast för att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och samtidigt naturligtvis säga att jag är väldigt glad att Familjebostäder är en stor aktör och bygger så många hyresrätter i detta område.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 29 *Detaljplan för Bussterminal vid Slussen del av Södermalm 7:87 m.fl. i stadsdelen Södermalm,*
Dp 2014-12434-54 (Utl. 2017:63)

Anförande nr 173

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad har planerat för en ny utformning av Slussen under en längre tid, tror jag att det står i handlingarna. Man får väl säga att det är en försiktig underdrift. Vi har arbetat och planerat för utformningen av nya Slussen sedan åtminstone 90-talets början i den här staden. Jag får väl säga att detta på sätt och vis är det närmaste jag har kommit att betvivla den linjära tidsuppfattningens korrekthet. Det har nämligen gått varv på varv, och vi har inte kommit vidare.

Men nu har vi rört oss. I september 2013 vann huvudplanen för Slussen laga kraft, och i dag tar vi – igen – den andra detaljplanen för Slussens ombyggnad. Vi tog den ju här i fullmäktige redan i juni 2012.

Med denna plan får vi alltså också en ny bussterminal i Katarinaberget. Naturligtvis är det här till stor del en konsekvens av den första planen, men det ger oss också en bättre bussterminal, en bättre bytesplats för bussarna vid Slussen. Det innebär att de ungefär 30 000 resenärer som i nuläget använder bussterminalen får en ökad komfort. De kommer att utsättas för mindre luftföroreningar och mindre buller. De kommer att få byta kollektivtrafik i en bättre trafiksäkerhetssituation, och det i sig kommer att leda till att fler reser kollektivt. Trafikvolymerna beräknas på grund av detta att öka från ca 30 000 i dag till närmare 37 000. Sammantaget innebär detta alltså en stor förbättring för Stockholms kollektivtrafikresenärer.

Det innebär också andra saker. Det innebär möjligheten att skapa mer positiva, urbana miljöer framför allt utmed Stadsgårdskajen. När bussarna nu går in i berget kan man skapa nya och trevligare gångstråk.

Avslutningsvis är det glädjande att vi i dag antar planen. Det är bra för kollektivtrafiken, det är bra för Stockholm och det är bra för stockholmarna. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 174

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Roger Mogert nämner 30 000 resenärer i dag som kommer att öka till 37 000. Men det kommer inte att stanna vid 37 000, för Stockholm växer ju, och då har vi problemet att den här bussterminalen ändå är begränsad i utrymmet. Hur har Roger Mogert tänkt lösa det här i framtiden när kapaciteten måste öka och platsen i berget helt enkelt är för liten?

Anförande nr 175

Borgarrådet M o g e r t (S): Bedömningen är ju att det här är den rimligaste och bästa lösningen av alla vi har tittat på, där det finns de största möjligheterna att hantera den största mängden ökning av trafiken. Detta är alltså det förslag vi har, och det är det som är bäst på att hantera trafiksituationen.

Sedan kommer det att komma en situation med tunnelbana till Nacka, och då kommer en del av trafiken att lyftas från denna bytesplats till ett annat ställe. En hel

del av trafiken kommer fortfarande att finnas kvar, men en stor del kommer att lyftas bort. Det är det som händer.

Anförande nr 176

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Ordförande, ledamöter och åhörare! I dag ska vi ta beslut om hur vi på bästa sätt kan lösa framtidens behov av bra och tillräckliga busskommunikationer med Nacka och Värmdö, busskommunikationer som trots utbyggnaden av tunnelbanan kommer att behövas. Jag vet att man i Nacka och inte minst i Värmdö är djupt oroade för att kopplingen till Slussen ska försvinna eller kraftigt försämrats, att man ska bli hänvisad till Gullmarsplan eller något annat mindre bra förslag. Inte för att det är något fel på Gullmarsplan.

Man är också rädd för andra saker. Man är bland annat rädd för att busstationen ska ligga otillgängligt så att kopplingen till tunnelbanan försämrats kraftigt jämfört med hur det har varit tidigare. Det är en oro som vi måste ta till oss. Blir avståndet för långt och, ännu värre, om det blir utomhus så att man blir utsatt för regn och rusk, minskar attraktiviteten för kollektivtrafiken, och det, mina vänner, är huvudskälet till att den här frågan faktiskt är väldigt viktig, även för oss Söderbor och stockholmare. Ju fler Nacka- och Värmdöbor som åker kollektivt till jobbet, desto mindre trängsel i staden blir det och desto bättre miljö. Okej, en och annan stockholmare jobbar väl för all del i Nacka och Värmdö också.

Mina vänner! Den lösning vi nu tar beslut om kommer också att innebära många andra förbättringar som kommer att göra kollektivtrafiken mer attraktiv. Det kommer att vara betydligt fräschare, och jag tycker att Roger Mogert lyfte fram flera bra saker i förslaget som jag därför inte tänker upprepa.

Jag tänker däremot säga någonting om säkerheten, eftersom den har varit uppe till diskussion, och ibland när man lyssnar på några av debattörerna får man en känsla av att ingenting har utretts av någon. Jag tänker därför citera delar av de 900 sidorna handlingar.

”Den sammanvägda bedömningen är att Katarinaberget är det lämpligaste alternativet och lokaliseringen för anläggande av en bussterminal vid Slussen. Detta främst på grund av att lokaliseringen är ett av de alternativ som ger minst negativa konsekvenser för miljön, den ger möjlighet till god komfort för resenärer och personal samt att den inte i någon betydande grad konkurrerar med annan markanvändning i Slussenområdet.”

”Föreslagna åtgärder och tekniska system med avseende brandskydd och utrymning bedöms vara relevanta och nivån på brandskyddet ligger generellt klart högre än för motsvarande befintliga anläggningar och även högre än myndigheternas minimikrav.”

”Riskerna kopplat till trafikering av bussterminalen har omsorgsfullt utvärderats och den föreslagna lösningen är utformad för att hantera dessa risker.”

”De risker som ingår i bedömningen har valts ut genom en riskinventering där representanter för staden, räddningstjänsten, länsstyrelsen och landstinget medverkat.

Identifierade risker berör brandrisker i bussterminal, antagonistisk handling samt flertalet riskkällor utanför bussterminalen.”

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Den här terminalen i Katarinaberget är helt enkelt ett dåligt förslag. Man tar inte höjd för framtiden. Man planerar inte för ett Stockholm som växer, och det är problematiskt.

Det är ju så att utrymmet i Katarinaberget är begränsat, och man kommer att komma till ett läge där man måste utöka trafiken och se på andra lösningar. Därför är detta helt enkelt ett dåligt förslag.

Varför vill man leda bussar som skapar trängsel och köer in i staden? Det är en fråga som man också undrar hur man resonerar kring. Sedan har vi en annan fråga som föregående talare var inne på, och det är säkerhetssynpunkten, där vi har experter som pekat på att det finns stora fel och brister i den här lösningen.

Sverigedemokraterna ser i stället, precis som Roger Mogert var inne på, att det helt enkelt är bättre att placera den här terminalen i Nacka. Där begränsar man sig inte på samma sätt som man gör med ett bussgarage i berget. I Nacka har man möjlighet att bygga ut, för man kommer att komma till ett läge längre fram i tiden när man kommer att behöva bygga ut verksamheten, och då har man de möjligheterna.

Förslaget är dåligt genomtänkt, vilket även hela Slussenprojektet är, och det är just därför som Sverigedemokraterna som enda parti yrkar på avslag på denna beslutspunkt.

Anförande nr 178

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Vad är en rimlig planeringshorisont egentligen? Är det att det tar slut om 30 år, om 40 år, om 50 år eller om 60 år? Det undrar jag, för med resonemanget att det här så småningom kan komma att inte räcka till skulle vi inte kunna bygga någonting någonstans, eftersom det finns en risk att Stockholm alltid kommer att bli större. Vi skulle alltid behöva bygga i Nacka eller någon annanstans.

Vad är alltså en rimlig planeringshorisont, tycker Martin Westmont?

Jag kan väl också konstatera att Slussen gång på gång har byggts om ganska regelbundet, även om vi den här gången har tagit 30 år på oss att få till en ombyggnation.

När det gäller säkerheten undrar jag hur många säkerhetsredovisningar det krävs för att Martin Westmont ska vara nöjd.

Anförande nr 179

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Om vi tar frågan om hur många år man måste räkna på för att kalkylen går ihop är det ju så i Stockholm i dag att vi har en akut bostadsbrist och vi kommer att ha en väldigt stor inflyttning. Det kommer därför inte att dröja länge förrän vi kommer att se stora problem. Vi har redan i dag stora

påfrestningar på den transportinfrastruktur vi har i Stockholm, och det kommer bara att byggas på.

Jag tycker att man visar väldigt tydligt att man inte planerar för framtiden. Man planerar inte för ett Stockholm som växer. Det talas ofta om tillväxt och hur det här ska vara en tillväxtregion och så vidare, men med det här förslaget bromsar man i stället tillväxten. Det är det som kommer att ske i framtiden, och det tycker vi är djupt problematiskt.

När det gäller säkerheten finns det rapporter som visar väldigt tydligt att det här kan bli en väldigt farlig konstruktion med bussar som kan antändas.

Anförande nr 180

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Här har vi nu ett av de knepigare ärendena – ett tungt ärende i många bemärkelser.

Utgångspunkten för Miljöpartiet är att vi vill se en välfungerande, bra och givetvis säker bussterminal vid Slussen för resenärerna till och från sydostsektorn. Det har funnits många frågetecken, och det måste erkännas att en del kvarstår – kanske. Säkerhetsfrågorna är inte enkla. Utrymning, brand, explosion och rökgasventilering har varit och är väsentliga frågeställningar. Men vi ledamöter har plöjt mängder av material, träffat olika intressenter i frågan och försökt sätta oss in i allt så långt det gått. Det finns experter som säger ja, och det finns experter som säger nej. Våra förvaltningar har nu arbetat fram detta underlag som vi har getts möjlighet att granska och ställa frågor kring, och nu har vi landat kring att vi ställer oss bakom kommunstyrelsens förslag. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 181

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande! Först och främst har Vänsterpartiet varit positivt inställda till en bussterminal i Katarinaberget från första början, eftersom det ger en bra och bekväm anslutning för kollektivtrafikresenärerna framför allt mot Nacka och Värmdö som inte behöver stå ute och frysa som i dag, och inte behöver korsa bussarnas väg som i dag utan kan vänta skyddade bakom glasväggar. Därför blir det också mindre buller, bättre luft och bekvämare för kollektivtrafikresenärerna, vilket är viktigt både för att visa dem uppskattning i dag och för att kunna locka ännu fler att resa kollektivt i framtiden.

Det har dock funnits invändningar, och den som har varit mest central, vilket vi har hört tidigare i debatten, gäller säkerhetsaspekten och brandrisken. Vi tycker naturligtvis att det är viktigt att ta den på fullaste allvar, och det finns inga riktigt liknande anläggningar att jämföra med, vilket har försvårat och kräver visst nytänkande och viss försiktighet.

Vi tycker dock att staden och landstinget har tagit riskerna på allvar, och med dagens beslut ser vi till att även göra det i fortsättningen. Om man tittar i den här lilla luntan så kan man se att ganska mycket handlar just om säkerhetsriskerna. I bilaga 16 fastställs till exempel säkerhetsmålen av staden och landstinget. I bilaga 17, som är en nätt liten handling på 232 sidor, finns en riskbedömning gjord av VSP, där man talar om en hög men acceptabel risknivå – dock en lägre risknivå än i dagens terminal och jämfört med nollalternativet, det vill säga terminal på kaj.

Sedan kommer oberoende analyser av denna riskbedömning från Briab, Brand- och riskingenjörerna, med en dialog mellan VSP och Briab där man verkar bli nöjd över den mer nyanserade bilden man får. Där finns också ytterligare en granskning av Brandskyddslaget som konstaterar att underlagen som helhet beaktar gällande myndighetskrav och är branschmässigt utförda. I bilaga 23 finns ett brandtekniskt utlåtande som konstaterar att allt är tillfredställande. Det finns till exempel åtta utrymningsvägar.

Jag går igenom det här för att visa att jag tycker att staden har tagit just risk- och säkerhetsaspekten på allvar, särskilt med tanke på att vi bara är på detaljplanenivå. Jag hoppas därför att det inte är andra aspekter än just säkerhetsfrågan som ligger till grund för den opposition vi ser. Man undrar hur många sidor till som skulle behövas för att de ska bli nöjda.

Anförande nr 182

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Givetvis ska vi ha respekt för den opposition och de åsikter som finns i det här ärendet, men jag känner att det mesta faktiskt är sagt i denna fråga.

Självklart är bussterminalen en jätte viktig satsning för kollektivtrafiken i staden och för våra kranskommuner. Det mesta är alltså sagt och vridet och vänt på längden och på tvären, så jag skulle bara vilja citera vår ersättare i exploateringsnämnden, som vid ett annat revideringsbeslut kopplat till Slussen uttryckte det så tydligt och klart: Bra – punkt! Kör – punkt!

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 183

Borgarrådet L a r s s o n (M): Detta var ovanligt långt, vill jag påstå, Jonas Naddebo! Jag skulle nämligen bara vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 184

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Ordförande! Jag blev lite upprörd, så jag var tvungen att gå upp en gång till.

Jag tycker att det är viktigt att tala om för väljarna i Nacka och Värmdö att Sverigedemokraterna är det enda partiet som tycker att kopplingen till Slussen ska klippas av. Det är också viktigt att tala om att den vurm för Stockholms tillväxt som man just i dag råkar visa upp står i motsatsställning till att man vill ha en mindre attraktiv kollektivtrafik, vilket leder till en ökande biltrafik i innerstaden.

Det är inte seriöst. Det utgör i praktiken ett allvarligt hot mot den tillväxt Sverigedemokraterna säger sig vurma för.

Det finns naturligtvis ett antal säkerhetsproblem i det här projektet som kommer att kräva ytterligare bearbetning. Så är det med alla projekt. Men jag har i alla fall under mina 30 år i politiken aldrig sett ett så i förväg genomarbetat säkerhetstänkande. Jag ska göra ett citat till, också det från utredningen:

”Kompletterande information rörande riskbedömningens genomförande och dess underlag har resulterat i slutsatsen att bedömningarna är rimliga och att det i

handlingarna finns ett tillräckligt omfattande beslutsunderlag för att kunna anta detaljplanen om en bussterminal i Katarinaberget. Handlingarna är utförda enligt praxis på området och betydligt mer omfattande än vad som vanligen är fallet gällande riskfrågor i planärenden.”

Anförande nr 185

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Jag uppfattade inte riktigt – Patrik Silverudd sade någonting om att Sverigedemokraterna ville klippa några band med Nacka och Värmdö, och det förstår jag inte riktigt hur han får till.

Vårt förslag är helt enkelt att här kan vi skapa en knutpunkt i Nacka till exempel, där den spårbundna trafiken och busstrafiken kan samlas. Det är ju bättre om människor då skulle ta sig till exempel via tunnelbana till Nacka och sedan resa vidare.

Vi anser fortfarande att den här lösningen inte är hållbar, eftersom utrymmet är kraftigt begränsat och man så småningom kommer att hamna i en situation där man kommer att behöva bygga ut verksamheten, och då måste man ändå titta på andra lösningar. I Stockholms innerstad kommer det ju inte att finnas utrymme, men väljer man i stället att bygga den här terminalen i Nacka så finns det ju alltid möjlighet att bygga ut.

Anförande nr 186

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Om man tror att den kommande tunnelbanan kommer att kunna ta upp alla de passagerare som tillkommer i Nacka och inte minst i Värmdö, då har man verkligen inte satt sig in i ärendet. Det är ett felaktigt påstående. Det finns inga beräkningar som säger att tunnelbanan kan ta alla de passagerare som blir. Tunnelbanan behövs för att man ska kunna bygga ut, men Nacka och Värmdö växer väldigt mycket utöver det som man redan bygger.

Det kommer att behövas busstrafik även i framtiden. Den kommer för att vara attraktiv att behöva gå in till staden, och Slussen är det bästa alternativet. Det här kommer att under väldigt lång tid vara en mycket bra lösning.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag återigen bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 187

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande! Jag kan inte heller låta bli att reagera lite på Sverigedemokraternas märkliga hållning.

Det ska ju byggas en bussterminal i Nacka också. Det är beslutat och står i handlingarna, så vi kommer alltså att bygga två bussterminaler till att börja med. Är man orolig för att utrymmet tar slut i Stockholm kan man faktiskt fortsätta att bygga ut på den i Nacka, eller hur?

Det är Sverigedemokraterna som inte vill bygga någonting i Stockholm över huvud taget, så det blir lite problem med logiken här. Noll bussplatser i Stockholm lär ju gå snabbare att växa ur kollektivtrafikmässigt än de 17–18 som föreslås i vårt förslag. Det blir därför väldigt ologiskt att oroa sig för platsbrist när vi faktiskt ska bygga två terminaler, varav en ligger vid Slussen och en i Nacka.

§ 31 Inför svenska med baby (Utl. 2016:117)

Anförande nr 188

J o h a n n a S j ö (M): Ordförande, kära stockholmare, kommunfullmäktigeledamöter! Det är väldigt roligt att se en motion som blir så väl bemött! Jag tror inte att det är en enda remissinstans som har varit negativ, utan alla säger att det här är bra, det här är välkommet och positivt. Det enda som man kanske skulle kunna önska sig är att majoriteten skulle inte bara göra tummen upp i texten utan även i beslutsfattandet. Men jag tycker ändå att det är väldigt roligt att se att vi har en bred tanke i salen kring att det är viktigt att sprida svenskkunskaper och att möjliggöra undervisning i svenska till många och på många olika sätt.

Jag vill ändå yrka bifall till motionen, och jag tycker att det är lite snålt av er att vara för i akt, ord, mening och tanke men inte kunna säga att detta är vi för.

Jag tycker vidare att det är viktigt att man tar steget längre och inte bara konstaterar att det ska finnas sfi på obekvämtid, på distans, med barn eller svenska med baby, vilket kanske inte alltid behöver vara samma nivå som sfi, utan också vilken omfattning och vilken tillgänglighet det här har. Finns det i alla delar av staden? Finns det olika tider? Låt oss leka med tanken att svenska med baby skulle behövas för föräldralediga män, till exempel.

Jag tycker alltså att det är väldigt roligt, och jag är väldigt tacksam över att det finns en glad och positiv stämning kring detta, men jag hoppas ändå att vi kan ta det ett par steg längre.

Anförande nr 189

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill tacka för att vi får möjlighet att ha den här debatten i fullmäktige – en chans att tala lite om vikten av sfi för alla som har behov av det, alltså även personer med små barn, och kanske också just om vår flexibla sfi-undervisning som vi trots allt har i Stockholm.

Det är ingen nyhet för någon att segregationen är en stor utmaning i vår stad. Rapporten *Skillnadernas Stockholm* belyser tydligt att vi fortfarande har stadsdelar i vår stad där endast hälften av de vuxna har ett jobb att gå till på dagarna och där tre gånger fler hushåll har ekonomiskt bistånd än staden som helhet. Det är klart att en liten men väldigt viktig pusselbit i det här handlar om möjligheten till och rätten att lära sig svenska för att ha en chans att ta sig ut på arbetsmarknaden.

Stockholm är en öppen stad, och vi kommer att fortsätta ta emot både dem som anvisas hit och människor i eget boende under de kommande åren. För att man ska få en chans att långsiktigt etablera sig i vår stad är språket en viktig nyckel. Forskningen är också väldigt tydlig angående att när kvinnor i barnafödande ålder gör studieavbrott så är det ofta på grund av graviditet, föräldraledighet och vård av barn. Det är inga konstigheter såklart, men då måste vi se till att göra det så lätt och tillgängligt som möjligt att inte behöva göra det här avbrottet.

Därför är jag väldigt stolt över att det fanns med i den första budget som majoriteten lade fram under hösten 2014. Sedan i april 2015 erbjuds sfi för föräldralediga, och märk väl: Det handlar om föräldralediga. Även om de flesta sfi-studenter som läser

med barn fortfarande är kvinnor så är det inte ett erbjudande som riktar sig till något specifikt kön, utan det handlar om föräldralediga. Detta gör det möjligt för personer att ta med sig sina barn och fortsätta sin sfi-undervisning. Det erbjuds både i norra delen av staden, i västerort och i våra sfi-skolor i södra delarna av Stockholm.

Det är klart att man kan fråga sig varför det här inte gjordes tidigare. Behovet har ju funnits under mycket lång tid. Men nu har vi i alla fall detta på plats, och frågan är snarare hur vi ser till att ännu fler föräldralediga stockholmare får veta att denna möjlighet finns. Det jobbar vi vidare på, för vår förhoppning är att sfi för föräldralediga ska fortsätta att växa parallellt med Svenska med baby, som är ett specifikt spår som vi har ett idéburet offentligt partnerskap med och som också erbjuds runt om i staden sedan 2015.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 190

I n g e g e r d A k s e l s o n L e D o u a r o n (MP): Jag vill inte säga så mycket mer än att jag tycker att det här är en väldigt bra motion. Det är väldigt roligt att även oppositionen vill jobba med att många olika slags människor ska få lära sig språk och få göra det på olika sätt och vill se till att man har tillgång till sfi-undervisning om man har riktigt små barn. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 191

G u l a n A v c i (L): Ordförande! Jag vill också stämma in i kören som tycker att det här är väldigt viktigt. Jag tror att vi alla i den här församlingen är överens om att en viktig faktor i en lyckad integration för nyanlända är att man lär sig det nya landets språk, i det här fallet svenska.

Jag håller med motionären Johanna Sjö om att det är tråkigt att alla remissinstanser är så positiva till det här men att man ändå väljer att inte bifalla motionen. Det handlar givetvis om det som borgarrådet också sade: Å ena sidan måste man fortsätta utveckla hela sfi-undervisningen och göra den tillgänglig för alla, oavsett kön, men i det här fallet blir det än mer viktigt att man också ser till att de kvinnor, för det är oftast kvinnor som är föräldralediga, också under föräldraledigheten får möjlighet att fortsätta sfi-undervisningen. Inte minst är det här en stor utmaning även i fortsättningen när vi väntas få väldigt många anhöriginvandrare till Stockholm – det är ju oftast kvinnor och barn som kommer som anhöriginvandrare – och då måste också staden hänga med i den utvecklingen.

Mer flexibilitet behövs, och man måste också anpassa sfi-formerna efter människors behov, att kunna erbjuda undervisning på helger, kvällar och över huvud taget vara flexibel.

Det som jag tycker är lite oroande är att när vi hade budgetfullmäktige under senhösten hade majoriteten inte riktigt fångat upp den framtida analysen av hur vi ska kunna se till att sfi kan omfatta alla dem som beräknas komma. De prognoser ni lade fram hade ju inte riktigt täckning för de siffror som ni nu har angett för mottagandet.

Detta är viktigt. Jag håller helt med om att vi måste se till att etableringen av nyanlända funkar från dag ett, och då blir sfi-utbildningen jätteviktig för att se till att man snabbt kommer i etablering. Det här har också en väldigt viktig aspekt när det gäller barnen, för även om de är väldigt små är barn också mest mottagliga för att lära sig ett nytt språk. Som borgarrådet Bjuggren mycket riktigt påpekar visar forskningen också att om man satsar på kvinnors integration så kommer det att ha en väldigt avgörande positiv effekt för en hel familjs möjlighet till integration, liksom en positiv inverkan på barnens möjlighet att hänga med på ett helt annat sätt när de börjar skolan.

Därför tycker jag att det är lite tråkigt att man inte väljer att bifalla den här motionen. Jag ser dock fram emot att i arbetsmarknadsnämnden fortsätta arbetet för att sfi ska bli tillgängligt för fler, inte minst nyanlända kvinnor och de kvinnor som finns i Sverige som gör avbrott i sina studier för föräldraledighet så att de får möjlighet att delta i sfi-undervisning.

Jag yrkar bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 192

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, ledamöter och åhörare! För några månader sedan framhöll jag i den här talarstolen att en effektiv integrationspolitik aldrig är dyr. Det är misslyckanden som kostar. Jag står fast vid det. Varje människa som kommer till Stockholm och bär med sig erfarenheter, kunskaper och initiativkraft är en resurs och förtjänar möjligheten att vara med och bidra.

Integration sker när människor möts. Integration sker vid möten mellan människor från olika områden med olika bakgrund och olika erfarenheter. Integration sker när nya band knyts, så att fler lär sig kulturella koder och börjar förstå språket. Det är bland annat det som svenska med baby kan bidra till för väldigt många. Civilsamhällets kraft i den här processen är stor, vilket vi även ser i de exempel som finns i staden. Det gäller bland annat den svenska med baby som har dragits igång av Karin Bruce och Ylva Strander.

Stockholms stad behöver dra lärdom av det här för att stärka integrationen och ge dem som kommer till Sverige en chans att bidra och komma in i samhälle och arbetsliv. Det är väldigt viktigt att småbarnsföräldrar som kommer till Stockholm från andra länder inte ställs inför valet att antingen ta hand om sina barn eller lära sig språket. Jag delar den uppfattning som så många här har gett uttryck för, det vill säga att det är positivt att så många av remissinstanserna är så positiva vid behandling av ärendet. Jag anser också att det vore tydligast och bäst om man kunde skicka den signalen genom att bifalla den här motionen.

Vi har alla skäl att känna stolthet över att Stockholm har blivit en fristad för så många. Här har många människor på flykt numera sin bostad. Låt oss också se till att det blir en hemstad, där fler kan bidra och där integrationen fungerar. Det är en historisk möjlighet för Stockholm. Jag vill därmed yrka bifall till reservationen i kommunstyrelsen, det vill säga motionen.

Anförande nr 193

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande! Jag sällar mig till hyllningskören när det gäller svenska med baby. Jag är väldigt glad över att Stockholms stad har ett idéburet offentligt partnerskap med Internationella Bekantskaper, som driver svenska med baby. Det är ju det här vi kan göra. Vi kan knyta långsiktiga avtal med jättebra organisationer som gör jättebra jobb. Det gäller såklart också det här med sfi för föräldralediga. Det är fantastiskt att det finns både sfi för föräldralediga och svenska med baby, som staden stöder.

Svenska med baby är mer än språk. Det är också att bryta segregation. Människor som antagligen inte hade träffats annars möts. De har en gemenskap i att de är småbarnsföräldrar. Jag kan av egen erfarenhet säga att det finns få saker som förenar människor så mycket som när de kan prata om sina barn – vad de kan, vad de äter, vad de gillar, hur de sover och allt annat som man som småbarnsförälder, oavsett bostadsområde, har funderingar kring. Därigenom har man väldigt mycket gemensamt. Svenska med baby gör en väldigt stor insats för att människor ska mötas och dela saker även om de inte delar bostadsområde eller andra förhållanden i livet.

Jag håller med föregående talare om att vi måste öka takten på satsningar för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, där vi vet att nyanlända kvinnor är en stor del. Vi vet att de som bor i EBO, eget boende, är en grupp som varit svår att nå. Där gör vi stora satsningar. Dels finns det här, dels finns de så kallade stadsdelsmammorna, som arbetsmarknadsnämnden arbetar med för att nå kvinnor som står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden. Jag är stolt över att vi gör så många bra saker just för de här grupperna, både dem med barn och dem utan barn. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 194

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Svenska för invandrare är naturligtvis en väldigt viktig insats. Det tycker vi alla här inne. Svenska språket är en av nycklarna till en god och lyckad integration. Vi menar att sfi måste ske så tidigt som möjligt. Vi i Kristdemokraterna har på riksnivå föreslagit att sfi ska erbjudas redan under asylprocessen på våra migrationsboenden, så att människor så snabbt som möjligt lär sig språket. Även om man inte skulle få uppehållstillstånd kan det aldrig vara fel att lära sig ett nytt språk.

Sfi dras dock fortfarande med problem med alltför många avhopp från utbildningen och alltför många elever som inte uppnår målen inom utsatt tid. Trots de satsningar som har gjorts på sfi dras utbildningen ändå alltjämt med de här problemen. En av anledningarna till avhoppet är, som redan konstaterats, föräldraledighet. Därför tycker vi att det här är en väldigt bra motion. Jag noterar också att motionen föreslår att undervisningen i svenska med baby ska ske i samlokalisering med den öppna förskolan. Också det är en bra idé för att öka integrationen i samhället. Av den anledningen yrkar jag bifall till motionen i enlighet med den alliansgemensamma reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 195

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Det är inte svårt att hålla med om stora delar av vad Johanna skriver i sin motion. Stockholms stad ska erbjuda alla nya medborgare, oavsett varifrån de kommer, verkliga möjligheter att etablera sig. Deras potential

ska tillvaratas, och de ska ges goda förutsättningar att delta i samhällsgemenskap. Ett viktigt verktyg för detta är kunskaper i det svenska språket.

Vi kan se att nyanlända kvinnor oftast erbjuds mycket färre och mindre insatser och ofta har en svårare väg in i det svenska samhället. Men det är också därför som vi redan i dag erbjuder sfi för föräldralediga. Det pågår också ett utvecklingsarbete av den här verksamheten för att göra den ännu bättre. Det är också så att vi redan i dag har en väldigt flexibel undervisning på sfi. Precis som Johanna sade är det möjligt att läsa på alla möjliga olika tider. Det är möjligt att anpassa det på ett sätt som ska passa individen på bästa sätt. Ett halvår innan Johanna skrev den här motionen skrev också staden ett IOP-avtal med Internationella Bekantskaper för att göra det möjligt för föräldralediga och småbarn att delta i svenska med baby på bland annat öppna förskolor och bibliotek, men även en hel del andra aktiviteter.

Det här är inte tillräckligt, och det behöver göras mer, men vi har redan gjort väldigt mycket. I budgeten som vi lade fram fortsätter vi att arbeta med att utveckla särskilda insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, även för att fånga in de nyanlända kvinnor som tidigare gärna hamnade lite vid sidan av med hjälp av vårdnadsbidrag och andra saker. Därför vill även vi i Vänsterpartiet yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 32 Bättre mottagande av nyanlända elever (Utl. 2016:118)

Anförande nr 196

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Ordförande och fullmäktige! Ibland överträffar verkligheten förväntningarna. Även människor med väldigt högt ställda förväntningar kan bli överraskade av det som händer. Det är väl inte riktigt hundra procentigt så i det här fallet, men faktum är att verkligheten har förändrats sedan den här motionen skrevs för nästan två år sedan. Vi har i hundra procentig politisk enighet kommit fram till att det är viktigt att alla skolor i Stockholm delar på mottagandet av nyanlända elever. Det är tyvärr inte riktigt så i praktiken, vilket det finns skäl och orsaker till som det skulle föra lite långt att gå in på just här. Men ambitionen är att alla skolor ska vara med och att alla skolor ska vilja vara med. Det finns också sedan en lagändring förra året möjlighet för de fristående skolorna att delta i mottagandet av nyanlända genom att de har fått möjlighet att göra undantag från sin kö för en liten andel elever. Allt detta tycker vi är oerhört bra. Det gör att det akuta behov som föranledde motionen inte riktigt ser likadant ut nu.

Jag tycker dock fortfarande att det kan finnas anledning att titta på inte bara den så kallade Botkyrkamodellen utan även andra modeller som används i en del av landets alla kommuner. Även om det är svårt för oss att inse det, och kanske ännu mer att erkänna det, är det faktiskt så att man även på andra ställen kommer att få bra och välfungerande saker som vi skulle kunna lära oss ett och annat av. Det finns trots allt även fortsättningsvis en poäng med att ha en centraliserad funktion för att underlätta mottagandet och underlätta skolplaceringen av de här eleverna.

Jag tycker nog att borgarrådet i sina synpunkter avvisar detta en liten aning lättsinnigt. Vad jag kan se är det enda argumentet att det som funkar i Botkyrka inte funkar här, då den kommunen är mindre och ser annorlunda ut geografiskt. Jag vet också det. Jag kan nämligen också läsa en karta. Men jag tror att det finns saker att lära sig av ett väl fungerande system, som för övrigt inte bara finns där.

Som sagt ser verkligheten lite annorlunda ut jämfört med vad den gjorde när motionen skrevs. Jag vill dock faktiskt ändå yrka bifall till motionen, vilket alltså innebär bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 197

Borgarrådet **B u r e l l** (S): Fru ordförande! Jag vill rikta ett stort tack till borgarrådet Cecilia Brinck för den här motionen. Den visade att vi delade samma idé om att alla skolor ska vara med och ta emot nyanlända och låta arbetet berikas av att göra det. Sedan har vi haft två olika idéer om hur det här kan göras. Vi har naturligtvis stämt av det här förslaget från Moderaterna med vår förvaltning, som på vårt uppdrag har riggat ett välfungerande system. Vi kan i dag konstatera att det som byggdes upp har hanterat en exceptionell situation. Tidigare hade vi mottagande av nyanlända på ett femtontal skolor. Statistiken byggde på att man skulle ha minst tio nyanlända elever på en skola för att hamna på en lista. När vi begärde fram den listan första gången var det bara ett femtontal skolor. Det bevisar att det bara var ett femtontal skolor som hade fler än tio nyanlända. Så skevt fördelat var det; ni kanske kommer ihåg att vi har 120 grundskolor. Nu är nästan alla med och tar emot.

Vi fick faktiskt fundera lite på vad det egentligen är Moderaterna vill och hur det skiljer sig från det vi redan gör. Det som är poängen med det system vi har i dag är att det sker en dialog och ett samråd mellan den här funktionen, som ni vet heter Start Stockholm, och de sju grundskoleområden som vi har och som omfattar alla våra 120 olika grundskolor. Det funkar alltså bra. Och precis som Cecilia Brinck påpekade här har det sedan den här motionen skrevs inte bara visat sig att det går bra här i Stockholm; regeringen har också fattat ett välkommet beslut om att möjliggöra för friskolor att ta emot upp till 5 procent som går förbi kön. Vi hade även ett bra möte med Ulla Hamilton i hennes andra egenskap, nämligen vd för Friskolornas riksförbund, och ett antal medlemsorganisationer och medlemsföretag. Det tror jag också bidrog till en ännu bättre dialog mellan dem och utbildningsförvaltningen. Här jobbar vi alltså tillsammans, och vi har allt intresse av att alla seriösa skolaktörer i Stockholm är med och hjälper till.

Med det sagt, fru ordförande, ber jag att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 198

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag skulle bara vilja framföra en önskan i detta sammanhang. Vi hade ett mycket bra möte, tycker jag också, där vi diskuterade de här frågorna. Friskolorna hade inte fått några propåer från Stockholms stad om att ta emot nyanlända elever, trots att det var många som var intresserade av det. Jag tror fortfarande att det finns en förbättringspotential för det samarbete som råder. Jag hör fortfarande att det är många som inte har fått frågor över huvud taget. Precis som du konstaterade finns det många friskolor som vill ta emot. Därmed skulle jag bara vilja önska att det kan bli ändå smidigare, så att vi tillsammans kan göra det ännu bättre när det gäller mottagning, för jag tycker att det är viktigt att valfriheten för skolorna ska gälla även nyanlända elever.

Anförande nr 199

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag tackar Ulla Hamilton för den ännu en gång utsträckt handen. Jag kan berätta för dig, Ulla, att det finns ett antal kommunala skolor som också vill ha fler nyanlända men som inte har fått det antal som de hade räknat med. Situationen har också förändrats i Sverige sedan den period då väldigt många nyanlända kom till Stockholm.

Nu går vi in i en ny fas, där många nya anvisade personer får kommunplacering i Stockholm. Vi har alla möjligheter att i det nya läget också fortsätta vår dialog, så att alla kan få möjlighet att ge våra nyanlända elever bästa möjliga utbildning.

Anförande nr 200

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Det här blir lite komplicerat. Motionären vidhåller inte sin motion, men yrkar fortfarande enligt motionen. Jag får väl ändå kommentera motionen lite grann. Tanken var ju att de som bodde på fel ställe skulle skickas med bussar till andra skolor i Stockholms kommun för att lättare lära sig och kunna umgås med sina svensktalande skolkamrater. Om det här förslaget gäller är jag alltså inte klar över, men det var djärvt av Moderaterna att förespråka så kallad bussning enligt modell USA. Man kan undra vad väljarna i Mälarhöjden skulle säga om det kom barn från Skärholmen eller vad de i Äppelviken skulle säga om det kom elever från Tensta och Rinkeby. Jag vet inte. Men jag ser det som ett djärvt förslag.

Skolborgarrådet tycker dock inte att det här är rätt väg. Han har förespråkat den så kallade Stockholmsmodellen, där det finns centralt placerade funktioner som ska se till att varje skola är rustad för sina uppgifter.

Men det finns en tredje väg att gå. Det är den jag tänkte tala lite om. Vi sverigedemokrater har lagt fram en motion, 2016:89, om inrättande av förberedelseskolor för nyanlända barn och ungdomar. Vi föreslår där att de nyanlända som omfattas av skolplikten får gå i en separat förberedelseskola som är avskild från den vanliga skolan. När eleverna har fått sådana kunskaper att man räknar med att de kan följa den vanliga undervisningen får de börja inskolning i sin kommande klass. Då lär de känna klasskamrater och kommer i lagom tempo in i undervisningen. Från någon enstaka timme kan man öka vartefter. Successivt sker då en inplacering i en vanlig klass. Men det kan fortfarande finnas behov av stödundervisning. Då tänker vi oss att det skulle finnas ett resurscenter, dit eleven kan gå för att få hjälp med läxor eller annat som eleven har problem med i sitt skolarbete.

För att sammanfatta det hela med andra ord: Den nuvarande ordningen, som borgarrådet förespråkar, tycker vi inte är bra. Inte heller motionärens förslag är bra. Det är motionärens förslag vi ska ta ställning till. Vi yrkar alltså avslag på motionen.

Anförande nr 201

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Ja, nu är det Moderaternas motion vi ska diskutera och inte en annan, som Sverigedemokraterna har skrivit. Men det som Per Ossmer säger om våra medborgare som bor i Mälardalen måste upplevas som väldigt kränkande av dem. Per Ossmer förutsätter att de är inskränkta och inkrökta människor som tycker att det skulle vara ett problem att det kom elever från andra delar av Stockholm som ville gå i skolan där. Min erfarenhet som skolborgarråd är tvärtom, vilken skola vi än talar om, att det här i huvudsak har setts som något väldigt positivt. Det är alltså skolor som hört av sig, liksom föräldrar och elever från skolor som ännu inte kommit i åtnjutande av det här nya systemet, och sagt: Varför får vi inte skolkamrater som är nyanlända? Vi vill vara med och hjälpa till, har de sagt. Nu vet vi också att det berikar undervisningen väldigt mycket.

Anförande nr 202

P e r O s s m e r (SD): Burell har ju sina erfarenheter och sina sagesmän. Vad jag har funderat över är väl hur de flesta moderata väljare ställer sig. Jag vet en del efter att ha talat med olika personer och efter att andra har kontaktat oss i liknande frågor. Men jag är självfallet medveten om att det kan finnas olika uppfattningar.

Anförande nr 203

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Det är som sagt egentligen Moderaternas motion vi ska diskutera, men Per Ossmer tar ändå upp förslaget om förberedelseskolor. Jag vill bara tipsa Per Ossmer om att inför den debatten läsa på lite om hur det funkar i skolan i dag. Vi har förberedelseklasser där man går och lär sig språket först innan man kommer in i den ordinarie undervisningen. Fördelen med att ha de klasserna i skolorna är att man fortfarande har den sociala samvaron som nyanländ och möter elever som har varit här länge. Läs på lite inför nästa debatt, tack, så vi slipper sådana här pinsamheter!

Anförande nr 204

P e r O s s m e r (SD): Jag kan inte gärna tacka föregående talare, men vi vet vad som gäller. Vi vet att det finns förberedelseklasser. Vi vill bara ha en bättre modell. Det är klart att det finns likheter mellan förberedelseklasser och en förberedelseskola, men vi vill ha en mer avskild, successivt inflyttande verksamhet.

Anförande nr 205

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Det bästa sättet för nyanlända barn att lära sig svenska snabbt är att umgås med svensktalande barn, vilket alla språkforskare vet. Det var en kommentar.

Jag vill skryta lite och tala om Skolinspektionens rapport från den 19 januari om en kvalitetsgranskning av mottagande av nyanlända elever i Stockholms stad. Det som är bra, säger man, är för det första ett snabbt och systematiskt mottagande, för det andra en långsiktig planering med en rutin för mottagande samt en väl fungerande arbetsgång och processtöd för skolorna och för det tredje att bedömningar görs med god kvalitet och av personal med relevant kompetens.

Sedan kommer man till utvecklingsområdena. Planering, uppföljning och analys av mottagande av elever samt resursfördelning behöver vi jobba mer med. Samverkan med andra skolhuvudmän, som Olle nu har pratat om, behövs i större utsträckning, liksom kollegial samverkan och erfarenhetsutbyte mellan skolorna. Inledande bedömningar ska vara underlag för individuell planering av elevernas utbildning, undervisningstid och prioriterade timplan. Dessutom, skulle jag vilja lägga till, behöver nog en del skolor jobba lite mer med ett inkluderande arbetssätt, så att barnen får träffa varandra mer och prata med varandra, för det är det bästa sättet att lära sig svenska på.

Anförande nr 206

J o h a n F ä l l d i n (C): Med tanke på den tidigare diskussionen kan det väl vara bra att påminna om att det här delvis är en debatt om integration och att sådan svårigen sker i avskildhet.

Men för att återgå till huvudämnet, nämligen motionen från Moderaterna: Vad det handlar om är att mottagandet av nyanlända elever är ett väldigt viktigt ansvar för Stockholms stad. Fler skolor behöver bidra. Jag tycker att de goda erfarenheter som lyfts fram bland annat i motionen och i de handlingar som vi alla här har på bordet visar att ett tydligare centralt ansvar för nyanlända elever skulle kunna göra betydande skillnad.

Jag är centerpartist, Gud bevars. Det är givetvis viktigt att inte centralisera uppgifter för centraliserandets skull. Att inflyttande finns så nära människor som möjligt är en viktig princip. Men det är svårt att bortse från att mottagandet av nyanlända elever i den flyktingsituation vi befinner oss i kräver att det finns ett tydligt ansvarstagande i staden. Nyanlända elever förtjänar ett bra mottagande. De har en framtid i skolan, och vi vill att de bygger ett liv här.

Exemplet från Botkyrka visar att detta har varit positivt för språkkunskaperna och inlärningen i övrigt. Det får vi inte glömma bort. Jag vill därför yrka bifall till reservationen i kommunstyrelsen och motionen.

Anförande nr 207

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Tack, Johan, för att du bekräftar att även vi håller med varandra om att det här är viktigt och i huvudsak väldigt bra!

Jag vill kommentera ett ordval. Du sade att det skulle vara bra med en hög grad av centralisering. Jag vill vara noga med att det *är* en hög grad av centralisering. Det är bara det att den centraliseringen bygger på en dialog mellan denna viktiga och ganska stora centralt placerade enhet och de sju grundskoleområdena. Grundskolecheferna har möjlighet att samråda med sina rektorer kring vilken skola som i ett visst läge är mest lämpad att ta emot nyanlända elever. Man matchar helt enkelt de elever som har fått en individuell ”screening” av sina kunskaper. Man har i förekommande fall träffat vårdnadshavare och försökt matcha ihop det här. Jag vill understryka att det är ett system som fungerar. Ingegerd har redogjort för dess styrkor och utvecklingsområden.

Anförande nr 208

J o h a n F ä l l d i n (C): Det känns lite lattjo för mig att stå här i talarstolen och försvara centralisering. Det brukar jag väldigt sällan göra i allmänhet. Men jag köper att det finns en hög grad av centralisering. Jag sade också bland annat – jag kan citera mig själv; ibland säger jag något klokt – att detta ”kräver att det finns ett tydligt ansvarstagande i staden”. Jag tycker att det blir tydligare med det som motionären avser.

Anförande nr 209

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! I de flesta hänseenden tycker jag också att vi har ett bättre system i dag än vad vi hade för några år sedan, då ett ganska ett litet antal skolor tog emot en väldigt stor del av de nyanlända. Ett första steg för att råda bot på detta var Start Stockholm, som var ett sätt att centralisera själva mottagandet. Det gav möjlighet att bedöma vad eleverna hade för olika kunskaper när de kom till Stockholms skolor och sedan placera ut dem utifrån det på ett vettigt sätt.

Det där var ett första steg. Nu har vi haft ganska många som kommit under en kort tid. Ibland när man ställs inför väldigt stora utmaningar leder det också till att man blir mer kreativ. Det är det som har hänt i Stockholms stads skolor. Allt fler skolor har sagt att de vill att också de ska ta emot nyanlända. Det är någonting som är fantastiskt bra. Men vi ska komma ihåg att redan innan vi hade den här stora flyktinginvandringen 2015 var ojämlikheten precis lika stor; ett ganska litet antal skolor tog emot en väldigt stor andel av eleverna.

Det som man kan vara orolig för, tror jag – och det är därför jag tycker att Moderaternas förslag är bra – är att vi när vi kommer tillbaka till en mer normal nivå också riskerar att återigen få en högre andel av de här eleverna på de skolor som redan i dag har en väldigt hög andel barn med invandrarbakgrund. Jag tror att det vore olyckligt. Idén är att försöka skapa ett mottagningssystem som är centraliserat och där man i högre utsträckning placerar ut de här eleverna. Det är också en förutsättning, tror jag, för att man ska kunna få fler av de fristående skolorna att ta sitt ansvar, för det är ganska svårt för dem att vända sig till sju olika grundskoleområden. Det är lättare för dem att vända sig till *en* central instans i Stockholms stad.

Jag ser det här med Start Stockholm som ett första steg. Det andra steget är att ha en helt centraliserad mottagning, där man kan placera ut elever utifrån deras kunskapsresultat – men också språk, skulle jag vilja säga. Det är klart att det är lättare om man kan få skolor som är lite mer inriktade på olika språk än vad som är fallet i dag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 210

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Tack, Lotta Edholm, för att även du bekräftar att det råder stor samsyn kring det angelägna i detta! Om jag inte missminner mig hette det alldeles utmärkta system som ni satte igång Start Järva. Vi tyckte att det var så bra att vi utökade det till att heta Start Stockholm och gälla hela Stockholm. Det är ett fint arbete som vi fortsätter och som vi är helt överens om.

Vad gäller centraliseringen är det en del som förvånande nog vill att vi ska dra detta ett snäpp längre. Vissa kanske till och med skulle beskriva det som stalinistiskt. Det vill inte jag göra. Men en hög grad av god centralism ska det finnas. Om man inte gör någonting av den här centralistiska karaktären, vilket vi i dag gör, blir det, som alla kanske förstår, så att alla hamnar där det är lätt att få bostad. Med den enorma boendesegregation vi har i Stockholm kan det till exempel bli så att andelen nyanlända i en skola är två tredjedelar. Regeringens förslag om att man ska kunna sätta ett tak tror jag kan vara bra.

Anförande nr 211

Borgarrådet E d h o l m (L): Det är sant – den första enheten hette Start Järva. Sedan tog vi initiativ till att starta en också söder om stan. Det blev sedan Start Stockholm. Jag tycker att det var helt riktigt.

Jag har inget problem med centralisering, eftersom jag var med och centraliserade ansvaret för hela grundskolan till en organisation i stället för att ha det utlagt på stadsdelsnämnderna. Men frågan är vad som händer när trycket på skolorna minskar. Risken är betydande att det med det system vi har i dag blir en återgång till att ett litet antal skolor får bära ett väldigt stort ansvar. Det tycker jag att vi verkligen ska vara uppmärksamma på. Vi måste se till att vi håller i systemet med att det är många skolor som tar ett mer jämnt fördelat ansvar, för jag tror verkligen att det gynnar kunskapsresultaten för de här eleverna och på lång sikt också integrationen i samhället.

Anförande nr 212

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Det är väldigt bra och fint att se hur samstämmiga vi är här inne kring hur man ska hantera mottagandet av nyanlända elever. Det är bra att vi alla, åtminstone nästan alla, har ungefär samma vision om hur det här ska gå till.

Med tanke på inskränkthet och hur man kan motverka den delen av vårt samhälle vill jag lyfta fram ett bra initiativ. Det handlar om vad som händer när man skapar möjligheter att ta emot nyanlända elever för skolor som annars kanske inte har gjort det. På Globala gymnasiet, en innerstadsskola på Södermalm, har man språkintruktionsklasser. Där har man nu också startat en kompisgrupp. Jag var och träffade den här kompisgruppen för inte så länge sedan. Elever från introklassen och de

övriga nationella programmen startade den här kompisgruppen för att skapa möjligheter till möten. Man jobbar tillsammans med exempelvis läxläsning, fika, fritidsaktiviteter och lovaktiviteter. Det är sådant som gör vardagen bättre även för ensamkommande barn som kanske inte har så stort utrymme för fritidsaktiviteter. Man kanske inte vet exakt vad man kan göra. Här finns det möjligheter till integration och möten för människor som kanske annars inte skulle ha mötts. Jag vill lyfta fram det exemplet på vad som händer när man kan arbeta på så sätt att skolor som annars kanske inte hade tagit emot nyanlända elever faktiskt gör det. Man skapar möten mellan elever som annars inte skulle ha mötts.

Med det sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 213

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Lisa Palm gav mig nästan en melodira-dioövergång till det som jag nu ska säga och som möjligen kan låta lite apart i den här salen. Jag skulle vilja använda det här tillfället till att säga hur otroligt imponerade vi alla som ser hur det ser ut är över Stockholms skolors sätt att ta emot de nyanlända. Under otroligt knepiga förutsättningar har man lyckats över all förväntan – inte överallt och inte hela tiden, men generellt har man på skolorna i Stockholm gjort ett helt fantastiskt jobb med att ta emot de nyanlända eleverna. Det tycker jag kan förtjäna att påpekas i denna talarstol. Det är nämligen inte så ofta de får höra beröm, utan det är mest publicitet av det andra slaget, och det är lite tråkigt.

Lotta tog upp en poäng som jag faktiskt glömde i mitt inledningsanförande men som stod på min lapp, nämligen att en av förutsättningarna för att de fristående skolorna ska ha bättre möjligheter att delta är att det är enkelt att hantera rent praktiskt. Och det blir enklare med en centraliserad funktion. Det är alltså så att de fristående skolorna själva vill delta. Det var ju därifrån initiativet till lagändringen kom. Det var inte så att Fridolin dunkade detta i huvudet på de fristående skolorna, utan det var de fristående skolorna själva som sade: Vi vill också vara med. Vi känner att vi har ett ansvar för att hjälpa till att ta emot nyanlända elever.

Jag är inte av uppfattningen att en central funktion nödvändigtvis är stalinism. Om skolborgarrådet har den uppfattningen får det stå för honom. Jag tror faktiskt att det kan finnas poänger med att centralisera funktioner. Det kan göra det enklare för medborgarna att veta vart de ska vända sig.

Anförande nr 214

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag vill naturligtvis börja med att säga att jag är väldigt glad å all vår gemensamma personals vägnar över att det uttalas sådana ord som Cecilia Brinck just uttalade. Jag tror att det betyder mycket i våra verksamheter att vi då och då visar att vi sluter oss samman kring viktiga principer och hyllar det goda arbetet. Det känns jättefint.

Man ska naturligtvis inte använda onyanserade ord, som jag gjorde. Det där med stalinism var bara ett litet försök att skämta. Vad jag menar är att vi med den höga grad av centralism som jag tycker att vi har inte har vågat skruva ytterligare. Men om det nu finns en så väldigt stor öppenhet från oppositionens sida inför att bli ännu mer centralistiska är det bra att vi kan ha det som ett utrymme. Då kan vi känna oss fria att utveckla den här verksamheten.

Sedan hoppas jag också att Cecilia Brinck tycker att det som vårt statsråd Anna Ekström har sagt är bra: att man funderar på att kunna sätta tak för hur många nyanlända som en skola ska ta emot.

Anförande nr 215

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag blir generellt rätt skeptisk när regeringen börjar peka med hela handen mot kommunerna och berätta hur de ska hantera sina skolor. Det brukar inte bli bra när de gör det.

I övrigt delar jag naturligtvis skolborgarrådets uppfattning att det är viktigt att vi är eniga om detta och att skolorna förtjänar mycket mer beröm än vad de får i den allmänna debatten.

Vad det handlar om är att skapa en organisation som maximerar förutsättningarna för alla skolor, kommunala såväl som fristående, att dela på ansvaret för att ta emot nyanlända elever. Om man sedan vill göra det till en debatt om centralism kontra decentralisering eller vad man nu vill kalla det må det vara den resandes ensak. Det viktiga är ju att skapa en ändamålsenlig organisation, snarare än vad man kallar den för.

Anförande nr 216

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Det är glädjande att det råder en sådan samsyn om att Stockholms skolor är bra på att ta emot nyanlända och att vi gör ett bra jobb för att utveckla det här. Start Stockholm har ju varit en väldigt stor succé som jag verkligen tycker att vi ska jobba vidare med. Det är också glädjande att Moderaterna och Liberalerna vågar stå emot sin nationella politik och vågar gå ifrån fritt skolval och andra sådana idéer för att faktiskt få ett bättre mottagande. Med det vill jag å Vänsterpartiets vägnar yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 33 Streaming av Stadsteaterns repertoar (Utl. 2016:127)

Anförande nr 217

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Den här motionen handlar om att vi vill tillgängliggöra kulturen för fler. Det vill vi bland annat göra genom att låta webbsända de olika föreställningarna på Stadsteatern.

Jag vet inte hur många av er som brukar gå på Stadsteatern med jämna mellanrum, men jag brukar göra det. Något som man lägger märke till när man är där är att det är en viss typ av människor som besöker Stadsteaterns olika föreställningar. Det finns faktiskt många som av olika anledningar aldrig tar sig dit. Det kan vara så att man inte känner till det här. Men det kan också vara så att man inte har den fysiska möjligheten, då man till exempel har en funktionsnedsättning eller av någon annan anledning inte kan ta sig in till stan och besöka en föreställning. Därför vill vi i Moderaterna att möjligheterna ska öppnas för ännu fler genom webbsändning.

Vi är glada över det svar vi har fått, att majoriteten ändå tycker att ambitionen i motionen är bra. Men vi vill såklart inte bara att majoriteten ska tycka att ambitionen i motionen är bra. Vi vill ju att motionen ska bifallas, så att ännu fler ska kunna ta del av vad Stockholms kulturliv har att erbjuda. Därmed yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 218

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Motionären tar upp frågor som ligger i tiden. Teknikens utveckling innebär att kulturen kan nå ut till alla. Det där är i princip inga nya idéer. Redan när Radioteatern kom igång någon gång på 40-talet fanns det både entusiaster och tveksamma. När så tv-teatern kom fanns det många som menade att det här var fel och att teaterns atmosfär och åskådarnas inlevelse i teatersalongen gick förlorad. Nu förstod med tiden tv-teatern sin roll och förstod också att utnyttja de speciella möjligheter som tv gav jämfört med en vanlig scen.

Vi ser lite av samma farhågor i kulturförvaltningens utlåtande. Det talas där om att den konstnärliga upplevelsen skulle urvattnas vid överföringar. Jag tror att de där farhågorna är överdrivna. Visst kan en streamningsproduktion innebära lite förändrade tekniska förutsättningar. Men jag är faktiskt mer bekymrad för två andra problem. Det ena är: Kan det bli ett bortfall av publikintäkter, vilket skulle försämra i det här fallet Stadsteaterns redan ganska dåliga ekonomi? Vad gör vi i så fall åt det? Det andra bekymret är ersättnings- och upphovsrättsfrågorna. Det kan bli ett besvärligt gungfly. Jag vet hur besvärliga sådana frågor kan vara att lösa. Det finns alltså besvärligheter att beakta – inte så mycket tekniska, men ekonomiska. Vi måste ju ändå konstatera att ute i världen har inte Stockholms stadsteater samma dragningskraft som Metropolitan.

Men oaktat det svar som har getts tycker jag inte att det finns någonting som hindrar att man ligger i framkant, uppmärksammar vad som är på gång i tiden och utreder frågan, som motionären yrkat på. Därför yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 219

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande och fullmäktige! Låt mig börja med att säga att jag av väldigt många orsaker tycker att detta är en utomordentligt bra tanke. Jag förde faktiskt redan under förra mandatperioden samtal om detta med vd:n för Kulturhuset Stadsteatern, och jag har fortsatt att föra samtal om det här, för det är ett bra sätt att tillgängliggöra kultur på. Jag skulle vilja säga att tillgången till kulturen i dag är den enskilt viktigaste kulturpolitiska frågan, egentligen oavsett om det gäller litteratur, scenkonst eller samtal. Det vi gör med Stadsbiblioteket – det digitala biblioteket och den nya barnboksappen Bibblix – tycker jag är lysande exempel på hur vi som stad har kunnat gå i framkant och faktiskt föra både teknik och bransch framför oss.

Vi pratar om att webbsända teater från Stadsteaterns scener. Vi webbsänder ju redan i dag en del annat från Kulturhuset Stadsteatern. Men problemet med att webbsända teater misstänker jag att ni känner till av flera orsaker, dels för att ni för två år sedan styrde teatern och Kulturhuset, dels för att det tydligt står i Stadsteaterns svar på motionen. Problemet är framför allt av upphovsrättslig karaktär. Dramatiken går nämligen under ett annat avtal. Det är därför väldigt lite teater streamas i Sverige jämfört med musik och andra kulturslag. Men det är en mycket bra idé, och får vi till en annan typ av avtal är jag absolut för att vi som stad ska ligga i framkant även här. Till dess: Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 220

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Det är bra, Roger, att även du tycker att andemeningen i motionen är bra. Det här måste kunna gå att lösa på något vis. En sak som jag kom på nu är att man till exempel skulle kunna få en egen inloggning för att på så vis kunna logga in hemifrån och få kolla på en föreställning. Det skulle innebära att detta inte öppnas för alla, utan att man på något sätt får anmäla sig i förväg, så att det går att ha koll på vem eller vilka det är som föreställningen visas för. Jag hoppas att majoriteten ändå tar tag i den här frågan, utreder den och ser över vilka möjligheter som finns.

Anförande nr 221

Borgarrådet M o g e r t (S): Som jag nyss sade är detta en upphovsrättslig fråga. Det handlar om avtalet med Dramatikerförbundet. Detta är alltså ingenting vi själva råder över, utan det handlar framför allt om hur Dramatikerförbundet ser på livestreamningen. Jag drev frågan under förra mandatperioden och antar att ni också gjorde det, att det inte är någonting ni kom på först när ni kom i opposition. Jag utgår ifrån att ni också känner till de juridiska problemen och de upphovsrättsliga problemen i detta.

Anförande nr 222

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Sedan vi vann valet och kom till makten har vi i den rödgrönrosa majoriteten verkligen gjort mycket bra framsteg för att tillgängliggöra kultur och kulturskapande för fler. Jag instämmer verkligen i borgarrådet Mogerts uppfattning att det är en intressant tanke att streama. Det är inte ett problem. Men det finns andra hinder, som Moderaterna borde inse att vi har gjort framsteg för att avhjälpa. Det gäller inte bara synliga utan också osynliga hinder. Utöver de geografiska hindren är också ekonomiska hinder något som i dag hindrar människor från att ta del av Stadsteaterns föreställningar. För att motverka de geografiska

hindren har vi öppnat en filial av Stadsteatern i förorten, i Medborgarhuset Trappan i Vällingby. Vi har också påbörjat en satsning på parkteater året runt med Kretsteatern, som turnerar i förorten med lägre priser. Vi har alltså decentraliserat kulturen, och det har varit ett viktigt steg för att tillgängliggöra Stadsteaterns föreställningar och verksamhet. Just nu turnerar Kretsteatern i Skarpnäck, och den har varit i Farsta. Detta är något som Vänsterpartiet kämpade länge för när vi var i opposition. Därför är vi särskilt stolta över det. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 223

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag ska fatta mig mycket kort. Jag tycker att det är en bra motion som Anette Hellström har väckt. Detta är någonting som vi i Kristdemokraterna hade i vårt kommunpolitiska program inför valet 2014. Det är ett sätt att nå nya grupper med Stadsteaterns repertoar, ett sätt att visa hur vi med ny teknik kan nå ut till en bredare grupp av människor. Sedan är inte jag rätt person att säga exakt hur detta ska gå till och vilken teknik som ska användas. Men intentionerna är väldigt bra, och det är positivt att majoriteten ändå tycks dela den bedömningen. Jag vill å Kristdemokraternas vägnar yrka bifall till motionen och hänvisa till det gemensamma yttrande som Moderaterna och Kristdemokraterna gjort i kommunstyrelsen.

§ 34 Särskilt redovisa kunskapsresultaten för nyanlända elever (Utl. 2016:128)

Anförande nr 224

Markus Nordström (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det var ett tag sedan jag och Sara Jendi Linder skrev den här motionen. Det var i september 2015. Men den är fortsatt aktuell. Bakgrunden är just det som vi har varit inne på tidigare i kväll, att vi har ett stort antal nyanlända elever på olika skolor runt om i staden. Vi får kontinuerligt ett stort antal nyanlända elever som börjar på olika skolor. Det är ingen homogen grupp, men många har det svårt i många ämnen. Det är förståeligt och förklarligt, inte minst med tanke på språksvårigheter och bristande förkunskaper. Det är ofta elever som är i behov av hjälp och stöd för att klara ämnesmålen. Just därför är det viktigt att vi får tydlig statistik för den här gruppen av elever för att få en bättre bild av kunskapsläget och vilka behov som finns, var de finns, vilken hjälp och vilket stöd som kan sättas in och så vidare. Från och med den 1 januari förra året gäller avseende nyanlända elevers skolgång nya regler som Skolverket har tagit fram och som redan appliceras i andra kommuner runt om i Sverige.

Vårt förslag är att redovisa nyanlända elevers kunskapsresultat för sig. Skälen handlar just om att kunskapsuppföljning och tillgång till resultatstatistik är grundläggande för att få en överblick över hur Stockholms skolor fungerar. Möjligheten att ta del av både skolors resultat som helhet och resultaten för nyanlända elever specifikt förbättrar den överblicken. Det i sin tur är viktigt som en del i att utvärdera kunskapsresultat på olika skolor, kanske till och med identifiera framgångsfaktorer i olika skolor. Det kan till exempel röra sig om att vissa skolor hittat arbetssätt som gör att nyanlända elever snabbare uppnår målen i vissa ämnen än andra skolor. Man kan sprida goda exempel och så vidare.

Därför är det positivt att det finns en bred uppslutning vad gäller det här behovet. Detta stöds av fackförbund, utbildningsförvaltningen och samtliga partier i den här salen förutom Feministiskt initiativ. Det sistnämnda är tråkigt; jag tycker att Feministiskt initiativ låter en påstådd farhåga leda till att man säger nej till ett sakpolitiskt förslag som behövs och som kan vara *en* del – inte allt naturligtvis – i förbättringen av Stockholms skolresultat.

Med de orden vill jag gärna yrka bifall till motionen och till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 225

Borgarrådet Burell (S): Fru ordförande! Jag hade kunnat applådera åt väldigt mycket av det som motionären Markus Nordström sade. Det fungerar så i den här staden att den här maskinen som är full av viktiga saker att diskutera gör att det kan ta lite tid innan saker kommer upp till debatt och beslut. Nu får vi äntligen diskutera den här motionen. Sedan den skrevs har ju väldigt mycket av detta redan genomförts. I stort sett har det genomförts. Vi har tänkt likadant när det gäller behovet av att både kunna se resultaten för en skola i dess helhet och kunna se hur resultaten skulle vara om man räknade bort de elever som är nyanlända – eller har okänd identitet, vilket vi så småningom också har identifierat som någonting som Statistiska centralbyrån räknar bort. Då får man siffror som är intressanta.

Nu kommer jag att orsaka lite splittring här, men i den marknadsiserade skola vi har, som jag brukar säga, där föräldrarna tillmäter just de här siffrorna en så extremt hög betydelse när de väljer skolor är det viktigt att vi som skolhuvudman och organisatörer av skolvalssystemet förser dem med relevant beslutsunderlag. Då håller jag och majoriteten med Markus Nordström om att det är relevant att kunna visa även resultat där man räknar bort just den här kategorin av elever, som rimligtvis inte kan hinna tillägna sig alla de kunskaper som behövs. Jag brukar tänka själv att om jag skulle släppas ned mitt i Polen och få uppgiften att kliva in i klass åtta där och lära mig polska samtidigt som jag skulle läsa in alla ämnen skulle jag definitivt inte klara att gå ut med fullständiga betyg ett och ett halvt år senare. Det kan jag lova. Och det är ungefär motsvarande situation som många elever hamnar i när de kommer till Stockholms skolor, så detta är rimligt.

Genom att få de här två olika siffrorna får vi också, precis som Markus så värtaligt har sagt här, en möjlighet att diskutera skolors kvalitet. Förädlingsvärde brukar man prata om. Det handlar om hur man höjer sina elever generellt från en nivå till en annan på ett mycket bättre sätt, ett mer intelligent sätt. Jag vill verkligen välkomna den breda samsyn som finns kring behovet av att särskilt redovisa kunskapsresultaten för nyanlända elever och elever med okänd identitet.

Anförande nr 226

J a n J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi liberaler ställer oss också bakom den reservation som finns. Nästan alla är ju eniga i den här frågan. Den lilla skillnaden gäller huruvida man ska redovisa nyanlända elevers resultat separat, inte bara så att säga räkna bort dem ur totalsiffrorna. Det vi ser en poäng i är att om man skulle följa de resultaten lite mer noggrant skulle man också kunna se hur skolorna arbetar med just den här elevkategorin och hitta exempel på skolor som jobbar mer framgångsrikt och vars idéer man skulle kunna sprida vidare i staden. Det är ju en grupp som ser väldigt olika ut inom sig, men det går också att jobba upp den här gruppens resultat med effektiva metoder oavsett olika familjebakgrunder och annat. Därför skulle det vara intressant att se hur olika verksamheter jobbar effektivt. Med det sagt yrkar jag bifall till reservationen.

Anförande nr 227

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande! Nu har det varit så mycket samsyn i allting, så nu måste väl någon komma och bryta den. Som redan har sagts ställer vi oss tveksamma till det här. Det handlar om att vi inte tror att detta är den metod som hjälper de här eleverna bäst – att plocka ut dem ur redovisningssystemet. Vi tror inte på att särskilt redovisa vissa grupper utifrån att man tror att de har ett sämre resultat. Det tror vi inte på för nyanlända och inte för andra grupper heller. Det gäller ju inte bara nyanlända. Det är inte bara den faktorn som gör att man kan säga att vissa grupper kan ha sämre skolresultat än andra. Det finns ju en massa faktorer som man kan peka på och som gör att olika grupper klarar sig olika bra i skolan. Det vill vi inte redovisa särskilt, och detta gäller även för den här gruppen.

Det finns absolut risker med att börja plocka ut det här; debatten har handlat väldigt mycket om att skolor har svårt att profilera sig på höga betyg om man har mycket nyanlända elever, och då ser vi en risk att det blir enklare för skolor att avstå från att jobba hårt för de här eleverna om man inte heller behöver redovisa deras resultat. Det är såklart ingenting vi hoppas att någon skola gör, men vi tycker att det finns risker

med att plocka ut vissa elever och inte andra ur den här redovisningen. Med det sagt är klockan över tio och alla vill gå hem, så jag avslutar anförandet här.

Anförande nr 228

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Ordförande! Anna! Du får nog förbereda dig på att stå här ett tag till.

Det var väldigt mycket känslor i ditt inlägg, Anna. Det finns en märklig tendens i svensk politik i dag – och har funnits en tid – att inte vilja förhålla sig till fakta och nästan vara lite rädd för fakta. Resultatuppföljningar är vad vi har att gå på. När våra skolor målen för kunskapsresultaten eller inte? Hur ser utvecklingen ut? Förbättras måluppfyllelsen eller inte?

Argumentationen är att vi inte kan göra B, C, D och E och därför inte ska göra A heller. Det blir en märklig argumentation från Feministiskt initiativ. Vi redovisar i dag kunskapsresultat. Nu finns det ett förslag om att särskilt redovisa dem för nyanlända elever. Då säger Feministiskt initiativ att vi inte kan göra det, eftersom ingen särskilt vill redovisa kunskapsresultat beroende på elevers föräldrars utbildningsbakgrund, som ni skriver. Det är att argumentera bortom sakfrågan. Eller anser Feministiskt initiativ inte att vi har ett samhällsproblem i att vi inte kan mäta kunskapsresultaten och kunskapsutvecklingen i Stockholms skolor tillräckligt bra?

Anförande nr 229

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Precis som du säger är inte heller nyanlända elever någon homogen grupp. Vi vill inte särredovisa dem heller, på samma sätt som vi inte vill redovisa elevers kunskapsresultat beroende på deras socioekonomiska situation, även om vi vet att det finns vissa risker eller möjligheter att det inte går lika bra beroende på socioekonomisk bakgrund eller föräldrars utbildningsnivå. Det är nämligen inte homogena grupper, och det är ju inte nyanlända heller. Människor kan komma från helt olika skolbakgrunder och vara nyanlända. Man kommer inte åt kunskapsredovisningsproblemet på det här sättet, om man nu vill åt att man inte ska redovisa elever som det går sämre för.

Anförande nr 230

B o r g a r r å d e t E d h o l m (L): Fru ordförande! Det finns ändå en hel del forskning på det här området som visar att om man har gått i svensk skola fem sex år när man lämnar grundskolan har man i huvudsak samma resultat som om man är född och uppvuxen i Sverige. Sedan är det andra faktorer som slår igenom på precis samma sätt som för svenska elever och elever som har kommit väldigt tidigt till Sverige, det vill säga till exempel föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Det som är problemet när vi inte särredovisar de nyanländas resultat är att skolor med många nyanlända verkar ha ett mycket sämre resultat för alla andra elever än vad de faktiskt har. Det är klart att det i grund och botten är väldigt orättvist.

Jag är också bekymrad över det som du talar om. Det är ju därför vi har skrivit den här reservationen också. Vi måste se till att vi både särredovisar och för den sakens skull inte glömmer bort att titta på vilka metoder som faktiskt fungerar för de nyanlända, lite beroende på till exempel vilken utbildningsbakgrund de har.

Anförande nr 231

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Lotta Edholm! Jag skulle mycket hellre diskutera det sistnämnda du pratar om, för det finns metoder för att kunna tillgodose elevers behov även om de inte har svenska som förstaspråk och även om de är ganska nya i Sverige. Vi tycker inte att man framför allt ska tillgodose skolornas behov av att mäta sig med varandra i den typ av marknadsskola där alla föräldrar ska vara kunder. Det är inte det som ska få styra, utan det vi vill se är mycket mer av kreativa lösningar för att kunna hjälpa nyanlända elever att höja sina kunskapsresultat så fort som möjligt.

Anförande nr 232

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Med tanke på vad klockan är och hur överens vi verkar vara tänkte jag från början bara kort yrka bifall till motionen. Men sedan kom Rantala Bonnier upp i talarstolen, och jag skulle ändå vilja motivera lite grann varför vi vill yrka bifall till motionen.

Framför allt handlar det om att för elevernas skull kunna sätta in rätt insatser. Det är det viktigaste argumentet till varför vi vill rösta för motionen. Men det är också faktiskt för skolornas skull. Jag tycker inte att det är sjyst gentemot skolor som har tagit ett stort ansvar och tagit emot många nyanlända elever att de som ”tack” får se att resultaten i statistiken för deras undervisning sjunker avsevärt. I det fria skolvalet kanske föräldrar tror: Vad är det som har hänt med den här skolan? Här har andelen elever som blir behöriga till gymnasiet sjunkit jättemycket! Här måste man göra något radikalt fel!

I själva verket kan det alltså bero på att de skolorna har tagit ett stort ansvar och tagit emot och gett plats för många nyanlända. Jag tycker inte att det här är sjyst. Det ger en felaktig bild till föräldrar och elever som ska välja skolor. Därför tycker jag att det här är en väldigt bra motion. Jag yrkar bifall till den reservation vi har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 233

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Med viss tvekan har Miljöpartiet gått in på den här linjen, att vi ska särredovisa just de här eleverna. Vi har funderat lite grann, ganska mycket till och med, på vad det har för effekter. Det är väldigt bra att vi har gjort det, för det gör att vi ser upp lite grann med sådana saker som att stigmatisera elever och att inte ha sådana krav på de här eleverna som man borde ha. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 234

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och övriga! För att behålla min intellektuella hederlighet konstaterar jag att jag kommer att förlänga debatten lite grann, även om jag just nu är sist på talarlistan.

Vänsterpartiet yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det gör vi för att det här ger möjlighet att visa vilket fantastiskt arbete vi gör i våra skolor, visa hur bra det går för Stockholms skolor och hjälpa alla elever att nå så långt som möjligt. Det här är ett bra förslag. Därför har vi gett detta i uppdrag till utbildningsförvaltningen.

Anförande nr 235

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! Som Anna Rantala Bonnier sade är vi i Feministiskt initiativ väldigt kritiska till att särredovisning sker. Det handlar inte om att man särredovisar i sig. Det gör man redan i dag för att kunna se skillnaderna mellan olika grupper. Men om man särredovisar per skola handlar det ju enbart om skolornas rykte. Det framgår inte på vilket sätt det här skulle gynna de berörda eleverna och hjälpa dem att få bättre resultat. Vi skulle aldrig gå med på att särredovisa betygen på det här sättet för till exempel personer som har funktionsnedsättning. Varför just för gruppen nyanlända? Det är min fråga.

Anförande nr 236

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Anledningen är naturligtvis att det innebär en milsvid skillnad att komma som nyanländ och inte kunna svenska språket. Det handlar inte om rykte, utan om resultat. Uppnår skolorna kunskapsresultaten, eller gör de inte det? Om de inte gör det behöver de kanske stöd, hjälp och insatser av olika slag. Det blir en generalisering in absurdum om man försöker dra in funktionsnedsatta här, som du gör. Om vi får bättre förutsättningar att se och jämföra resultatutvecklingen på skolor och mellan skolor kan det i allra högsta grad hjälpa nyanlända elever. Det fångar upp goda exempel och ger en chans att sprida dem. Det visar var det finns behov av extra stöd och i vad.

Sedan vill jag också säga: Lita på skolorna! Lita på lärare och rektorer! Lita på att de ser eleverna, ser vad eleverna behöver, ställer krav på dem och stöttar dem! Det här visar en total brist på respekt för rektorer och lärare, tycker jag.

Anförande nr 237

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Det här handlar inte om bristande respekt för lärare och rektorer. Jag litar på att de vill det bästa för alla elever. Däremot kan vi se att resultaten skiljer sig för olika grupper av elever beroende på en massa olika faktorer, bland annat socioekonomisk bakgrund. Det här är naturligtvis något som vi måste kunna tillmötesgå på olika sätt. Men jag ser inte hur just särredovisning av betyg baserat på skolor skulle hjälpa de barn som är drabbade.